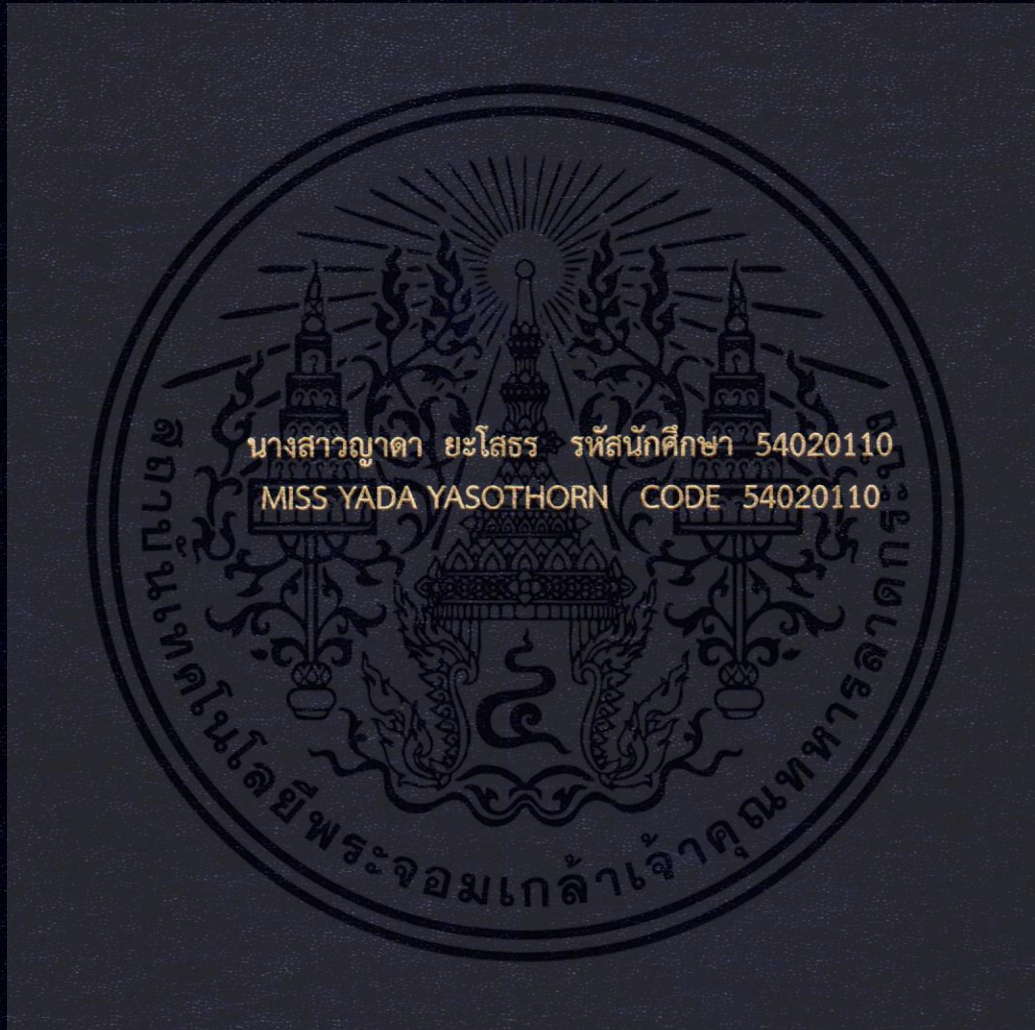


โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน เสนอแนะ
ศูนย์การเรียนรู้ธรรมะ บัณฑิตสถาน กรุงเทพมหานคร

(Pan Thi Ta Place)



วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต(สถาปัตยกรรมภายใน)
กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2558

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อ นางสาว ญาดา ยะโสธร
Miss Yada Yasothorn

รหัส 54020110

สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน

คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์

ที่อยู่ 59/1593 หมู่บ้านชนินทร์ กรีนวิลล์ ถนนบางบอน3 แขวงหนองแขม กทม.
10210

โทรศัพท์ 083 - 053 - 9901

E-Mail yyadanoey@gmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร มูรพันธุ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในเสนอแนะ
ศูนย์การเรียนรู้ธรรมะ ปันতিตสถาน
(Pan thi ta Place)

ประเภทโครงการ โครงการเสนอแนะ


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์
บัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน)

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชฐ โสวิทยสกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชฐ	โสวิทยสกุล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ น้ำอ้อย	สายหู	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ จันทน์	เพชรานนท์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ อรรถพร	เพชรานนท์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร	มูรพันธุ์	กรรมการและเลขานุการ


.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร มูรพันธุ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในเสนอแนะ ศูนย์การเรียนรู้ธรรมะ ปณทิตสถาน” นี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อศึกษาถึงปัญหา และการให้ความสำคัญ การแก้ปัญหา และหาแนวทางในการออกแบบสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมภายใน เพื่อให้มีลักษณะและบรรยากาศสอดคล้องเข้ากับรูปแบบสถาปัตยกรรม และสภาพแวดล้อม ตามหลักวิชาการ และแนวคิดที่ตั้งไว้ โดยดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ ออกแบบ โดยคำนึงถึงพฤติกรรม และความต้องการของผู้ใช้อาคารเพื่อให้งานศึกษาค้นคว้า อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ความเป็นไปได้ ของโครงการ และศึกษาข้อมูลจากโครงการใกล้เคียงในเรื่องนโยบายเพื่อที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และธรรมชาติ ของจังหวัดน่าน
2. เพื่อเป็นสถานที่ที่ให้ข้อมูลความรู้ ในเรื่องของการถ่ายภาพ และซึมซับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และธรรมชาติ ของจังหวัดน่าน ผ่านทางการออกแบบตกแต่งภายใน และภาพถ่าย
3. เพื่อเป็นสถานที่รวบรวมพบปะของผู้คนที่ชื่นชอบในการถ่ายภาพ

แนวทางการออกแบบ

มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อศึกษาการนำเสนอ การหาแนวทางในการออกแบบสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมภายใน เพื่อให้มีลักษณะและบรรยากาศสอดคล้องเข้ากับรูปแบบสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อม นำลักษณะความเป็นพื้นถิ่นกับรูปแบบสมัยใหม่มาผสมผสานให้เกิดความร่วมสมัย โดยนำเรื่องราวของธรรมชาติ ของสภาพแวดล้อมมาใช้ในการออกแบบ และตกแต่ง ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศธรรมชาติและวัฒนธรรม

วิธีการวิจัย

1. ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
 - 1.1 ศึกษาสภาพโดยรอบของสถานที่ตั้ง (MRT สวนลุมพินี)
 - 1.2 ศึกษาโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียง เช่น นิทรรศการต่างๆ หรือศูนย์ปฏิบัติธรรม เพื่อนำมาปรับใช้กับงาน ออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน
2. ศึกษาพฤติกรรมและอัตรากำลังของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการออกแบบตกแต่งของสถานที่ปฏิบัติธรรมที่ใกล้เคียงกัน
5. ศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานที่ตั้งโครงการ
6. ศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมและแนวทางการออกแบบ การเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย

1. สถานที่ตั้งมีความเหมาะสมกับสภาพของโครงการ ที่ดินมีขนาดกว้างใหญ่และราบ ติดกับถนนใจกลางเมือง การวางอาคารจึงต้องคำนึงถึงความสงบในแต่ละส่วนเป็นสำคัญ
2. การจัดวางอาคารมีผลมาจากพฤติกรรมการใช้อาคารเป็นหลัก และทัศนียภาพที่แต่ละพื้นที่ต้องการ
3. การใช้งานทั้งภายในและภายนอกมีความสัมพันธ์ต่อกัน
4. งานระบบต้องมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ
5. วัสดุอุปกรณ์และพนักงานที่ดีจะทำให้โครงการมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ที่ตั้งและตัวอาคารควรมีความเหมาะสมกัน ในเรื่องของขนาด และการวางตำแหน่ง เพราะจะช่วยในเรื่องความสวยงามและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่
2. การศึกษาโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียง จะช่วยให้ทราบข้อดี-ข้อเสีย เพื่อมาปรับใช้ในโครงการได้อย่างเหมาะสม
3. ควรใช้พื้นที่ในแต่ละส่วนของอาคารอย่างคุ้มค่า ศึกษาความเชื่อมโยงกันในแต่ละพื้นที่ให้ดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ศึกษาแนวทางและมาตรฐานการออกแบบของศูนย์การเรียนรู้ ระบบการจัดการภายใน เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบให้อยู่ในพื้นที่ฐานของความเป็นจริง
2. ได้รับความรู้ข้อมูลในด้านพื้นที่ที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาทางปัญญาและจิตใจ การประยุกต์แนวความคิดให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและยุคสมัย
3. ได้รับความรู้และทำความเข้าใจงานสถาปัตยกรรมและงานสถาปัตยกรรมภายในสัมพันธ์กับตัวสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมโดยรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1	1
บทนำ	1
1.1 ประวัติความเป็นมา และความสำคัญของโครงการ	1
1.2 จุดประสงค์ของโครงการ.....	2
1.3 เหตุผลในการเลือกโครงการ	2
1.4 กลุ่มเป้าหมาย.....	3
1.5 ภาพลักษณ์โครงการ	3
1.6 สถานที่ตั้งและอาคาร	4
1.6.1 ลักษณะพึงประสงค์ของที่ตั้งโครงการ.....	4
1.6.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ.....	4
1.6.3. สภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ.....	5
1.6.4 การเข้าถึงโครงการ.....	6
1.7 ลักษณะของอาคาร	6
1.7.1 ลักษณะพึงประสงค์ของอาคาร.....	6
1.7.2 การวิเคราะห์อาคาร.....	7
อาคาร A ในโครงการภูมิพลสังคีต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ม.มหิดล.....	7
1.8 องค์ประกอบโครงการ.....	8
1.9. ขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ	8
1.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2	11
ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลสนับสนุนโครงการ.....	11
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ.....	11
2.1.1 ความหมายของศูนย์การเรียนรู้.....	11
2.1.2 ประเภทของศูนย์การเรียนรู้.....	12
2.2.3 ลักษณะเฉพาะของประเภทโครงการ.....	13
2.2.3 องค์ประกอบทั่วไปของศูนย์การเรียนรู้.....	13
2.2.4 รายละเอียดองค์ประกอบพื้นฐาน	13
2.1.4 อัตราการบริหารและอัตรากำลัง.....	23
2.2 กรณีศึกษาเปรียบเทียบ.....	24
2.2.1 กรณีศึกษาด้านองค์ประกอบและพื้นที่ (Programing).....	24
2.2.1 กรณีศึกษาด้านการออกแบบ (Design).....	40

2.3 ข้อมูลเฉพาะของโครงการ.....	67
2.3.1. ประวัติโครงการ.....	67
2.3.2 จุดประสงค์ของโครงการ.....	67
2.3.3 เอกลักษณ์โครงการ.....	67
2.3.4 องค์ประกอบโครงการ.....	74
2.4 ระบบสภาพแวดล้อมภายในอาคาร และวัสดุในการตกแต่งภายใน.....	75
2.4.1 ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและโครงสร้างอาคาร.....	75
2.4.2 วัสดุของอาคาร.....	76
2.4.1 ระบบการให้แสงสว่างและการควบคุมภายในอาคาร.....	77
2.4.2 ระบบเสียงและการควบคุมภายในอาคาร.....	79
2.4.3 ระบบปรับอากาศและการควบคุมภายในอาคาร.....	83
2.4.5 ระบบสุขาภิบาล.....	86
บทที่ 3.....	88
พฤติกรรมผู้ใช้โครงการและพื้นที่รองรับกิจกรรม.....	88
3.1 ประเภทของผู้ใช้โครงการ.....	88
3.1.1 ผู้ให้บริการ.....	88
3.1.2 ผู้รับบริการ.....	88
3.2 พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ.....	88
3.2.1 พฤติกรรมของผู้ให้บริการ.....	88
3.2.2 พฤติกรรมของผู้รับบริการ.....	89
3.3 สายบริหารและอัตรากำลัง.....	93
3.4 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ.....	93
3.4.1 จำนวนผู้เข้าใช้โครงการ.....	93
3.4.2 อุปกรณ์และการใช้พื้นที่ของโครงการ.....	94
บทที่ 4.....	98
การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบ.....	98
4.1 ระบบสภาพแวดล้อมภายในและวัสดุ.....	98
4.1.1. ระบบแสงสว่าง.....	98
4.1.2. ระบบปรับอากาศและควบคุมอุณหภูมิ.....	99
4.1.3. ระบบเสียงและป้องกันเสียงรบกวน.....	99
4.1.4. ระบบรักษาความปลอดภัยและป้องกันอัคคีภัย.....	100
4.2 วิเคราะห์ที่ตั้งโครงการและสภาพแวดล้อมโครงการ.....	102
4.2.1. เกณฑ์การเลือกที่ตั้งโครงการ.....	102

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2. ที่ตั้งของโครงการ	102
4.2.3 สภาพแวดล้อมโครงการ.....	103
4.2.4 อาคารของโครงการ.....	103
4.2.5 การวิเคราะห์ที่ตั้ง	104
4.4 การวิเคราะห์เพื่อการออกแบบ	104
4.4.1 Interactive Matrix.....	104
4.4.2 Bubble Diagram.....	106
4.4.3 Functional Diagram	107
4.4.3 Zoning.....	108
4.4.3 Concept.....	108
บทที่ 5	109
รายละเอียดผลงานออกแบบ	109
5.1 แผนผังแสดงบริเวณ	109
5.2 รูปตัดและทัศนียภาพ.....	113



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

โครงการบัณฑิตสถาน ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายในฉบับนี้สามารถผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและ อนุเคราะห์จากหลาย ฝ่ายด้วยกัน คำแนะนำ น้ำใจ รวมไปถึงกำลังใจที่มอบให้ที่ได้รับมานั้นมีค่ามากจริงๆ

ก่อนอื่นเลยขอขอบคุณคุณแม่และน้องชาย ครอบครัวที่น่ารัก ที่คอยรับคอยส่ง เองงานไปปรี้นให้ และ สำหรับความห่วงใย คำแนะนำ รวมถึงกำลังใจที่มีให้กันสม่ำเสมอ เป็นโอเอซิสของหนูเลย

ขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ชุมพร มูรพันธุ์ สำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือ ไอเดียต่างๆ และ สำคัญที่สุดคือคอยกระตุ้นให้หนูรักในงานของตัวเอง มีความสุขไปกับการทำงาน คำสอนของอาจารย์ตอนนี้หนู ทำได้บ้าง ไม่ได้บ้าง แต่จะพยายามจดจำและนำไปใช้ในวันข้างหน้าต่อไปค่ะ

ขอบคุณอาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ และ ผศ.อิทธิพันธ์ุ ตรีตระการสำหรับคำแนะนำด้านข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นทำข้อมูล รวมไปถึงรศ.สุพัฒน์ บุญยฤทธิกิจที่ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวจู้

ขอบคุณอาจารย์ฉัตรชัย พี่นก และพี่ธีระ จากยุวพุทธศึกษาคณะฯ และพี่โอ้ จากสถาบันอาศรมศิลป์ สำหรับการสละเวลาให้สัมภาษณ์ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสอนศาสนาพุทธแก่เด็กวัยรุ่น รวมไปถึงการ อนุเคราะห์ ให้ข้อมูล สถิติต่างๆ เกี่ยวกับสมาคมฯ

ขอบคุณสายรหัส 16 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจกันมา คิดอยู่เสมอว่าการมาช่วยเหลือกัน ไม่ใช่หน้าที่แต่เป็นน้ำใจ และเราก็รู้สึกขอบคุณมากจริงๆ นะ เป็นความชื่นใจ ซึ่งใจสุดๆ เริ่มจากพี่ดวง สำหรับ คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยขัดเกลาไอเดียเรื่องวิธีการนำเสนออิทธิตรศการ และภาพที่ผ่าน การโพได้ขอปสวยๆ ที่สำคัญคือ คอยให้คำแนะนำ อยู่ด้วยกันตอนหนูสติแตกแถมมาช่วยถึงหอ ขอขอบคุณพี่มายด์มินและพี่เอย์สำหรับการไต่ค้ทคน และการโพได้ขอภาพงามๆ หลายภาพด้วยกัน ขอขอบคุณ น้องเอย์สำหรับแปลนแลนสเคป การช่วยเม้าเพจและถื่องานตอนจู้รี่ ขอขอบคุณน้องใหม่ สำหรับแปลน เฟอร์นิเจอร์และแปลนไฟ แถมยังอยู่ด้วยกันตลอด ทั้งก่อนส่งหลังส่ง ถื่องานตอนจู้รี่อีก ขอขอบคุณน้องโตส สำหรับการลงสีแปลนสวยๆ เป็นคู้หูเม้าเพจกับน้องเอย์ ขอขอบคุณน้องหมีสำหรับการถามไถ่กันอย่างสม่ำเสมอ ไต่ค้ทคน แก่รูปตัด ทำกล่องแมทที่เรียล น่ารักมากจริงๆ

ขอบคุณ พี่ๆ ทั้งพี่นุ่น พี่จิมป์ที่แวะมาช่วยน้องรหัสที่หอ แถมเผื่อคำแนะนำมาให้หนูด้วย ขอขอบคุณ เพื่อนๆ ทั้งมายด์ ซัลมา แพรย่า แนน มนๆ ที่ฟังเราบ่น บ่น บ่นแล้วก็บ่น ให้คำแนะนำ อนุญาตให้เราเกลือก กลิ้งวิ่งเล่น แงแงแล้วลุกขึ้นมาทำงานต่อไหว ช่วยกันจนหยุดสุดท้าย และทำให้ทุกอย่างลุล่วงไปได้ด้วยดี

นางสาวญาดา ยะโสธร รหัสนักศึกษา 540201410

22 เมษายน 2559

คำนำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน) ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2558 เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายในป็นิตสถาน

การศึกษาและการเสนอแนะครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และเผยแพร่หลักการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและ สามารถนำหลักการไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเสนอแนะแนวทางในการออกแบบแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตวิญญาณ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้เวลาในการจัดทำต่อเนื่องกันตั้งแต่ปี 2558-2559 ข้อมูลที่ศึกษาและเก็บรวบรวมมาจึงเป็นข้อมูลที่ใช้กันอยู่ ณ ปีที่กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งอาจมีข้อมูลบางอย่างได้รับการปรับปรุงและแก้ไขหลังจากที่ได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมไปบ้างแล้ว และหวังอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสามารถเป็นประโยชน์หรือเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับผู้ที่สนใจศึกษาข้อมูลทางด้านนี้ต่อไป

นางสาวญาดา ยะโสธร รหัสนักศึกษา 540201410

22 เมษายน 2559

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ประวัติความเป็นมา และความสำคัญของโครงการ

ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติมาช้านาน เริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัยเรื่อยมาจนถึงสมัยปัจจุบัน และมีความเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยทุกแง่มุม ด้วยการเป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้คนในสังคม เป็นหลักในการดำเนินชีวิต เป็นหลักในการปกครองประเทศ รวมถึงการเป็นที่มาของวัฒนธรรมและประเพณีไทยมากมายตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ทว่าปัจจุบันเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นและกระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามาในประเทศไทยอย่างรวดเร็ว วิถีชีวิตของคนไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนโดยสิ้นเชิงคนเริ่มห่างเหินกับศาสนาไปที่ละน้อยๆ

จากการสำรวจข้อมูล (ศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลส์ สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ , 2557) เพื่อรับทราบสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหาความทุกข์และทางออกของวัยรุ่นไทย โดยสุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีอายุ 15 - 22 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และจังหวัดหัวเมืองใหญ่ ผลการสำรวจพบว่าวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษามีปัญหาความเครียดและเป็นทุกข์มากที่สุด และมีเพื่อนเป็นที่พึ่งอันดับแรก รองลงมาคือ พ่อแม่ อินเทอร์เน็ต ครู/อาจารย์และศาสนา ตามลำดับซึ่งแสดงให้เห็นว่าศาสนาไม่ได้มีบทบาทเป็นที่พึ่งของวัยรุ่นอย่างที่เราควรจะเป็น เนื่องจากเยาวชนเติบโตมากับสภาพสังคมที่วัดและศาสนากลายเป็นสถานที่อันห่างไกลจากชีวิตประจำวัน กอรปกับการเรียนรู้ด้านศาสนาพุทธในคาบเรียนของโรงเรียน ไม่สามารถตอบรับกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปได้ คือ เป็นเพียงการท่องจำ ไม่มีการบูรณาการ ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและเกิดทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับศาสนาว่าเป็นเรื่องยาก ล้าสมัยและเหมาะกับผู้สูงอายุ ด้วยเหตุนี้เยาวชนไทยในปัจจุบันจึงขาดความรู้ความเข้าใจด้านศาสนา ไม่สามารถหาที่ยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจได้ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งทำให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมามากมาย

สถานที่ในการเรียนรู้ศาสนาที่มีอยู่แล้วในประเทศไทย เช่น พิพิธภัณฑ์พระพุทธศาสนาภายในวัดเทพศิรินทร์ มีเนื้อหาที่เน้นไปในเรื่องของพุทธประวัติ และสถานที่ในการปฏิบัติธรรม เช่น ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์และเสถียรธรรมสถาน จะเน้นไปในการของการเข้าคอร์สปฏิบัติธรรม และสอนในด้านของการปฏิบัติภาวนาเป็นหลัก ยังไม่มีที่ใดที่รวบรวมเนื้อหาครอบคลุมการนำธรรมะไปประยุกต์ใช้กับปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านปริยัติโดยผ่านการจัดแสดง หรือนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ ทันสมัย

ตั้งดูดกลุ่มวัยรุ่น รวมถึงเป็นสถานที่ในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม

ด้วยเหตุที่กล่าวมานี้โครงการบัณฑิตสถานจึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ศาสนา พุทธด้วยความเข้าใจที่ถูกต้องและเกิดปัญญาในการดำรงชีวิต ผ่านการฟัง การคิดและการปฏิบัติตามหลักของพุทธศาสนา คือ 1. สุตมยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดขึ้นได้จากการฟัง โดยเน้นถึงการให้ความรู้ และวิธีการประยุกต์หลักธรรมเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ การจัดการเรียนการสอนเพื่อเผยแพร่หลักธรรม การสัมมนาหรือสนทนาธรรมโดยสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุคสมัยเพื่อให้คนได้เข้าใจหลักธรรมมากขึ้น 2. จินตมยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดขึ้นได้โดยการคิด ซึ่งจะเน้นไปที่กระบวนการการเรียนรู้ตามหลักของจิตตปัญญาศึกษา เช่น กิจกรรมบูรณาการ กิจกรรมอาสา และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ใช้ความคิดอย่างใคร่ครวญ เป็น การเรียนรู้ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เกิดเป็นเครือข่ายกัลยาณมิตรในการทำกิจกรรมสิ่งดีๆ ร่วมกัน และ สุดท้ายคือ 3. ภวานามยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดจากการปฏิบัติจนรู้แจ้งเห็นจริงด้วยตนเองซึ่ง ได้แก่ พื้นที่ของการปฏิบัติธรรม

1.2 จุดประสงค์ของโครงการ

- 1) เป็นแหล่งรวบรวมความรู้และเผยแพร่หลักธรรม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถนำหลักธรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2) เป็นสถานที่ในการพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และทำกิจกรรมผ่านการคิดอย่างใคร่ครวญระหว่างผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน
- 3) เป็นสถานที่ในการปฏิบัติธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่ (ช่วงอายุ 15-25 ปี)
- 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตวิญญาณ

1.3 เหตุผลในการเลือกโครงการ

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่ามิศุนย์ปฏิบัติธรรมเกิดใหม่อยู่มากระจ่ายอยู่ในแต่ละส่วนของประเทศไทยและกำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ทว่าทั้งหมดนั้นเน้นไปในเรื่องของการอบรมเป็นหลัก และยังไม่มิศุนย์ปฏิบัติธรรมที่ไหนดเน้นเรื่องของการเรียนรู้หลักธรรมในรูปแบบของการชมนิทรรศการและการทำกิจกรรม ในขณะที่เดียวกันกลุ่มเป้าหมายของโครงการ คือ กลุ่มคนรุ่นใหม่ ช่วงอายุ 15-25 ปีซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีลักษณะนิสัยในการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่สนุกสนาน ชอบการเรียนรู้ในรูปแบบที่น่าตื่นเต้น ดังนั้นโครงการบัณฑิตสถานจึงเป็นศุนย์การเรียนรู้ธรรมะที่เน้นไปในเรื่องของการให้ความรู้ผ่านนิทรรศการและการทำกิจกรรมสมัยใหม่ที่บูรณาการเข้ากับความรู้หรือหลักปฏิบัติของศาสนาพุทธ

1.4 กลุ่มเป้าหมาย

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถจำแนกกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะความต้องการ และปริมาณของกลุ่มเป้าหมายได้ (ดูตาราง 1.1)

ประเภท	ลักษณะความต้องการและปริมาณของกลุ่มเป้าหมาย
3.1 เยาวชนหรือนักเรียน นิสิต นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้มาค้นคว้าหาความรู้ มักมาเป็นกลุ่มย่อยๆ และมาเป็นหมู่คณะ - เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโครงการจัดขึ้น เช่น กิจกรรมบูรณาการ กิจกรรมจิตอาสา รูปแบบกิจกรรมเป็นแบบไปเช้า เย็นกลับ มักจะมาเป็นกลุ่มย่อยๆ - มาเข้าร่วมการปฏิบัติธรรมแบบค้างคืน
3.2 บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้มาค้นคว้าหาความรู้มาเป็นกลุ่มย่อยหรือคนเดียว - เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโครงการจัดขึ้น เช่น กิจกรรมบูรณาการ กิจกรรมจิตอาสา รูปแบบกิจกรรมเป็นแบบไปเช้า เย็นกลับ มักจะมาเป็นกลุ่มย่อยๆ - มาเข้าร่วมการปฏิบัติธรรมแบบค้างคืน

ตารางที่ 1.1 แสดงการจำแนกกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะความต้องการและปริมาณของกลุ่มเป้าหมาย

1.5 ภาพลักษณ์โครงการ



รูปภาพที่ 1.1 แสดงภาพลักษณ์ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 3

1.6 สถานที่ตั้งและอาคาร

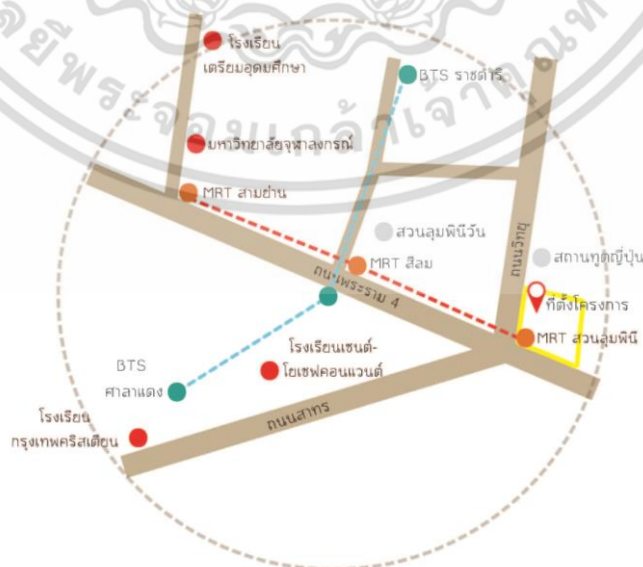
1.6.1 ลักษณะพึงประสงค์ของที่ตั้งโครงการ

สถานที่ตั้งและข้อพิจารณาในการเลือกที่ตั้ง อาศัยหลักเกณฑ์บางข้อจากรายงานการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบพื้นที่ใช้สอยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจิตปัญญา โดยสถาบันอาศรมศิลป์ (ฉิป ศรีสกุล ไชยรักษ์. 2552)

- 1) เป็นสถานที่ใกล้โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีนักศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ (ช่วงอายุ 18-25 ปี)
- 2) การเข้าถึงโครงการ เนื่องจากโครงการนี้จะให้ความสำคัญกับกลุ่มคนรุ่นใหม่เป็นหลัก การเข้าถึงจึงต้องมีความสะดวก สามารถเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะได้ เช่น รถเมล์ รถไฟฟ้าบีทีเอส รถไฟใต้ดิน เป็นต้น
- 3) มีขนาดที่เหมาะสม สามารถเพิ่มเติมพื้นที่ธรรมชาติได้มากพอจะเกิดความรู้สึกสงบ ร่มรื่น ภายในโครงการ

1.6.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

สวนลุมไนท์บาซาร์ ตั้งอยู่บริเวณแยกศาลาแดง ถนนพระรามที่ 4 ถนนราชดำริ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร (ดูภาพที่ 1.2)



ภาพที่ 1.2 แสดงที่ตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 4

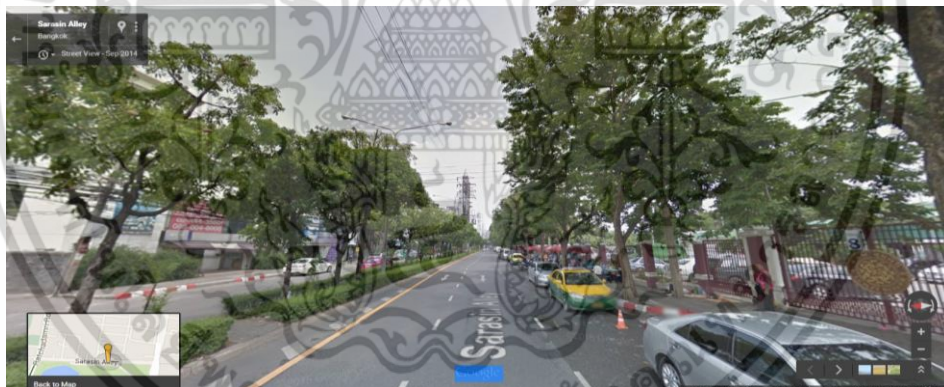
1.6.3. สภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการอยู่ที่สวนลุมพินี แยกศาลาแดง ถนนพระรามที่ 4 ถนนราชดำริ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่โครงการประมาณ 360 ไร่ (ดูภาพที่ 1.3)



ภาพที่ 1.3 แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของ Site

ทิศเหนือ ติดซอยสารสิน (ดูภาพที่ 1.4)



ภาพที่ 1.4 ทิศนี้ภาพบริเวณซอยสารสิน

ทิศตะวันออก ติดถนนวิหฤ (ดูภาพที่ 1.5)



ภาพที่ 1.5 ทิศนี้ภาพบริเวณถนนวิหฤ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 5

ทิศใต้ติด ถนนพระราม 4 (ดูภาพที่ 1.6)



ภาพที่ 1.6 ทิศนียภาพบริเวณถนนพระราม 4

ทิศตะวันตก ติดถนนราชดำริ (ดูภาพที่ 1.7)



ภาพที่ 1.7 ทิศนียภาพบริเวณถนนราชดำริ

โดยรอบๆ สวนลุมพินีมีสถานที่สำคัญซึ่งส่งเสริมโครงการ คือ โรงเรียนและมหาวิทยาลัย ดังนี้

- 1) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
- 2) โรงเรียนสาธิตปทุมวัน
- 3) โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
- 4) มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์

1.6.4 การเข้าถึงโครงการ

1. รถไฟฟ้า BTS สถานีศาลาแดง ออกทางออก 5
2. รถไฟฟ้า MRT ลงสถานีสีลม ออกทางออก 1 หรือลงสถานีลุมพินีทางออก 3
3. รถบริการขนส่งมวลชน สาย 4, 13, 14A, 15, 29, 45, 47, 50, 62, 67, 76, 77, 89

1.7 ลักษณะของอาคาร

1.7.1 ลักษณะพึงประสงค์ของอาคาร

ลักษณะพึงประสงค์ของอาคารที่จะนำมาใช้ในโครงการปณิตสถาน มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 6

- 1) เนื่องจากลักษณะของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรม และต้องการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้เพื่อให้เกิดปัญญาในแบบของศาสนาพุทธ จึงต้องการอาคารที่เปิดรับแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเพียงพอ สามารถมองเห็นธรรมชาติภายนอก และมีลักษณะของ Space ที่ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย และรู้สึกสงบ
- 2) เนื่องจากต้องการใช้พื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการทั้งแบบชั่วคราวและหมุนเวียน รวมถึงห้องสำหรับปฏิบัติธรรมของกลุ่มคนจำนวนมาก (ประมาณ 150 คน) จึงควรมีช่วงเสาที่กว้างเพียงพอ และมีความสูงที่เหมาะสม
- 3) เนื่องจากเป็นโครงการที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นวัยรุ่น (ช่วงอายุ 15-25 ปี) จึงต้องการอาคารที่มีลักษณะทันสมัย ใช้วัสดุสมัยใหม่ มีพื้นที่ซึ่งเป็น Collective Space สำหรับรวมตัวกันทำกิจกรรมร่วมกันได้

1.7.2 การวิเคราะห์อาคาร

อาคาร A ในโครงการภูมิพลสังคีต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ม.มหิดล ศาลายา

เป็นอาคารสูง 5 ชั้น พื้นที่ประมาณ 13,310 ตารางเมตร ใช้เป็นอาคารเพื่อการเรียนการสอน ห้องซ้อม ส่วนอำนวยความสะดวก และส่วนบริหารจัดการ โดยมีเปิดโล่งที่ก่อให้เกิดกิจกรรมต่างๆ และมีลานแสดงดนตรีกลางแจ้งที่มีเวทีรูปวงรีเป็นแกนศูนย์กลางของกลุ่มอาคาร (ดูภาพที่ 1.8)



ภาพที่ 1.7 แสดงกลุ่มอาคาร B และ C ในโครงการภูมิพลสังคีต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ม.มหิดล

จากการเปรียบเทียบการพิจารณาอาคารโครงการ แสดงให้เห็นว่าอาคาร B และอาคาร C ในโครงการภูมิพลสังคีต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ม.มหิดล มีความเหมาะสมมากที่สุดในการตั้งโครงการป็นิตสถาน เนื่องจากมีลักษณะของ Space ที่ให้ความรู้สึกผ่อนคลายและสงบ มีช่วงเสาที่กว้างเพียงพอ และมีความสูงที่เหมาะสม แต่ไม่สูงจนรบกวนสภาพแวดล้อมของสถานที่ตั้ง เปิดรับแสงสว่างและมุมมองสู่ธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีลักษณะทันสมัยเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย คือใช้วัสดุสมัยใหม่ และมีพื้นที่ซึ่งเป็น Collective Space สำหรับรวมตัวกันทำกิจกรรมร่วมกันได้

1.8 องค์ประกอบโครงการ

ตารางที่ 1.2 แสดงองค์ประกอบของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ	กิจกรรม	องค์ประกอบ
1. เป็นแหล่งรวบรวมความรู้และเผยแพร่หลักธรรม เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องทางศาสนา สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	- การเรียนการสอน การสัมมนา หรือสนทนาธรรม - การค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม - การเสวนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - การเรียนรู้จากการจัดแสดงนิทรรศการ	- ส่วนบริการสาธารณะ - ส่วนบริการข้อมูล - ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ
2. เป็นสถานที่เรียนรู้ทางศาสนา พุทธผ่านการคิดอย่างใคร่ครวญ ซึ่งจะเน้นไปที่กระบวนการการเรียนรู้ตามหลักของจิตตปัญญาศึกษา	- กิจกรรมบูรณาการต่างๆ เช่น ศิลปะภavana ปั่นดิน - กิจกรรมจิตอาสา	- ส่วนบริการสาธารณะ - ส่วนเครือข่ายจิตอาสา
3. เป็นสถานที่ในการปฏิบัติธรรม สำหรับคนรุ่นใหม่ (ช่วงอายุ 15-25 ปี)	- การปฏิบัติภavana ตามหลักสติปัฏฐาน 4 โดยเน้นเรื่องการพิจารณา กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน เรื่อง อิริยาบถย่อย	- ส่วนบริการสาธารณะ - ส่วนอบรม

1.9 ขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ

ตารางที่ 1.3 แสดงขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ

ลำดับ	องค์ประกอบ	ขอบข่าย	ขอบเขต	พื้นที่ (ตร.ม.)
1.	ส่วนบริการสาธารณะ			
	1.1) โถงต้อนรับ ส่วนพักคอย	*	*	
	1.2) ส่วนติดต่อสอบถาม	*	*	
	1.3) ลานกิจกรรมกลางแจ้ง	*	*	
	1.4) ส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่ม	*		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 8

2.	ส่วนบริการข้อมูล			
	2.1) ห้องสมุดธรรมะ	*	*	
	2.2) ร้านขายหนังสือ สื่อวีดิทัศน์	*		
3.	ส่วนเครือข่ายจิตอาสา			
	3.1) ส่วนเจ้าหน้าที่	*		
	3.2) ห้องประชุม สัมมนา	*		
	3.3) โถงพักคอย ลงทะเบียน	*		
4.	ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ			
	4.1) ส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวร	*	*	
	4.2) ส่วนจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน	*		
	4.3) ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์	*		
	4.4) โถงพักคอย	*		
5.	ส่วนอบรม			
	5.1) พื้นที่กิจกรรม	*	*	
	5.2) พื้นที่ทานอาหาร	*	*	
	5.3) พื้นที่พักค้าง	*	*	
	5.4) พื้นที่ Service	*		
6.	ส่วนสำนักงาน			
	6.1) ฝ่ายบริหาร	*		
	6.2) ฝ่ายธุรการ	*		
	6.3) พื้นที่ส่วนกลาง	*		
	6.4) ห้องประชุม	*		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 9

	6.5) ห้องจัดเก็บอุปกรณ์	*		
7.	ส่วนอื่นๆ			
	7.1) ส่วนซ่อมบำรุงและทำความสะอาด	*		
	7.2) ห้องเครื่องระบบอาคาร	*		
	7.3) ห้องเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	*		
รวมขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)				5,810

1.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผู้เข้ามาใช้โครงการมีความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อศาสนาพุทธมากขึ้น รวมถึงสามารถนำความรู้ทางธรรมไปปรับใช้กับทางโลกได้อย่างเหมาะสม
- 2) เป็นสถานที่รวมตัวของของบุคคลที่สนใจพุทธศาสนา ในการทำกิจกรรมร่วมกัน พบปะพูดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้
- 3) เกิดการพัฒนาตัวเองจากภายในซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในตัวเองและผู้อื่น ซึ่งก่อให้เกิดสังคมของการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล และเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลสนับสนุนโครงการ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

2.1.1 ความหมายของศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดพื้นที่การเรียนรู้ทางกายภาพเพื่อให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลหรือผู้เรียนในกลุ่มเล็ก ตามงานที่โปรแกรมกำหนดให้ โดยจัดเป็นคูหาหรือโต๊ะ และมีสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบสื่อประสม ช่วยในการเรียนรู้โดยมีครูผู้สอนคอยแนะนำ

ลักษณะของศูนย์การเรียนรู้มีพื้นฐานจากแนวคิดการศึกษาระบบเปิดในช่วงทศวรรษ 1960s ถึง 1970s โดยการจัดพื้นฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสควบคุมการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือโดยกลุ่ม จะจัดโดยแบ่งกลุ่ม ตามที่ได้รับมอบหมาย การจัดพื้นที่สามารถจัดภายในห้องเรียนในห้องปฏิบัติการ จะจัดโดยแบ่งออกเป็น 4-6 ศูนย์ ภายในห้องหรือศูนย์เดี่ยวกลางห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งของห้องหรือแม้แต่ระเบียบทางเดินก็ทำได้แต่ต้องสามารถกำจัดเสียงรบกวนต่าง ๆ ได้ หรือจัดไว้ในห้องสมุด แต่ละศูนย์จะจัดในลักษณะเป็นโต๊ะ 1 ตัว และมีเก้าอี้ล้อมรอบเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียน อภิปราย วิจัย แก้ปัญหา หรือทดลองร่วมกัน หรืออาจจัดโต๊ะคอมพิวเตอร์ที่ต่อเป็น เครือข่ายหรือในลักษณะที่สามารถทำกิจกรรมคนเดียวหรือเป็นกลุ่มเล็กได้ นอกจากนี้ยังจัดในลักษณะเป็นคูหาเพื่อกำจัดเสียงรบกวนในขณะที่เรียนหรือทำกิจกรรมจากศูนย์ใกล้เคียง หรือเสียงรบกวนอื่น ที่จะทำให้เสียสมาธิในการเรียน คูหายังแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ คูหาแห้ง (Dry Carrel) และ คูหาเปียก (Wet Carrel) คูหาแห้งจะประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้ที่ไม่มีวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนคูหาเปียกจะประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เป็นวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น เทปเสียง ทีวีมอนิเตอร์ เครื่องเล่นแถบวีดีทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สื่อการเรียนรู้ประจำในแต่ละศูนย์จะอยู่ในรูปแบบสื่อประสมที่แยกตามกิจกรรม หรือเป็นชุดการเรียนรู้ก็ได้

ในการเรียนที่แต่ละศูนย์แยกตามกิจกรรมการเรียนออกจากกัน ผู้เรียนที่แบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มต้องเรียนให้ครบทุกศูนย์ ส่วนศูนย์การเรียนรู้ที่จัดทุกกิจกรรมไว้ในศูนย์เดียว แต่ละกลุ่มต้องเปลี่ยนกันเข้าไปเรียน

ข้อดีของศูนย์การเรียนรู้

1. เรียนตามอัตราการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนหรือภายในกลุ่ม (Self-Pacing) ศูนย์การเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเรียนตามต้องการความสามารถของแต่ละคนหรือผู้เรียนภายในกลุ่ม

2. เรียนรู้อย่างกระฉับกระเฉง (Active Learning) ศูนย์การเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้ การตอบสนอง และให้ผลย้อนกลับทันที

3. บทบาทของผู้สอน (Teacher Role) ศูนย์การเรียนรู้จะเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนมาเป็นผู้แนะนำและคอยช่วยเหลือการเรียนรู้มากขึ้น

4. กระบวนการกลุ่ม (Group Process) ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ภาวะเป็นผู้นำยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ข้อจำกัดของศูนย์การเรียนรู้

1. ต้นทุนมาก (Cost) การวางแผน การจัดสร้างศูนย์ การรวบรวมและการจัดวัสดุต้องใช้เวลามาก รวมทั้งการซื้อวัสดุอุปกรณ์การออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในศูนย์ก็ต้องใช้เงินจำนวนมาก

2. การจัดการ (Management) ผู้สอนที่จัดการศูนย์การเรียนรู้ต้องมีการจัดระบบและการจัดการห้องเรียนที่ดี

2.1.2 ประเภทของศูนย์การเรียนรู้

1. ศูนย์การเรียนรู้สามารถนำไปใช้กับทุกระดับการศึกษา ทุกสายวิชา
2. ศูนย์ฝึกทักษะ (Skill Centers) ศูนย์นี้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะเพิ่มขึ้น โดยได้รับการสอนจากบทเรียนผ่านสื่อหรือวิธีการอื่นมาก่อน ทักษะพื้นฐานจะทำให้ฝึกและปฏิบัติในศูนย์จนทำให้มีความชำนาญด้วยตัวผู้เรียนเอง

3. ศูนย์ความสนใจ (Interest Centers) เป็นศูนย์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใหม่ๆ และให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

4. ศูนย์สอนเสริม (Remedial Centers) เป็นศูนย์ที่จะช่วยผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือความรู้หรือทักษะที่ยังไม่เพียงพอจากการเรียนปกติ หรือแยกผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

5. ศูนย์เพิ่มพูนความรู้ (Enrichment Centers) ศูนย์นี้จะกระตุ้นประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นหลังจากที่ผู้เรียน ได้เรียนหรือทำกิจกรรมบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว เช่น ผู้เรียนที่มีความสามารถสูงเรียนบทเรียนคณิตศาสตร์จบแล้ว แต่ยังมีเวลาให้ไปเรียนในศูนย์นั้นที่มีบทเรียนยากเพิ่มขึ้น หรือมีกิจกรรมอื่นให้ทำเพิ่มความชำนาญ หรืออาจจะเป็นศูนย์ที่มีคอมพิวเตอร์ที่มีเกมทางคณิตศาสตร์

6. ศูนย์สำรอง (Reserved Centers) อาจจะมีศูนย์สำรองไว้ในกรณีที่มีศูนย์แยกกิจกรรม เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมในศูนย์ใดเสร็จแล้วจะเข้าไปทำกิจกรรมในศูนย์อื่น แต่ศูนย์นั้นยังไม่ว่างเนื่องจากผู้เรียนในศูนย์นั้นยังทำกิจกรรมไม่เสร็จ ก็ให้มารอในศูนย์สำรองนี้โดยมีกิจกรรม ที่สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษาเตรียมไว้อาจเป็นกิจกรรมในลักษณะผ่อนคลาย ซึ่งจะทำให้ไม่ว่างในขณะที่รอหรือรบกวนผู้ที่กำลังทำกิจกรรมในศูนย์อื่น

2.2.3 ลักษณะเฉพาะของประเภทโครงการ

เป็นศูนย์การเรียนรู้ประเภทศูนย์เพิ่มพูนความรู้ (Enrichment Centers) ซึ่งจะเน้นไปที่การเรียนรู้และนำหลักธรรมของศาสนาพุทธมาใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับคนรุ่นใหม่ เป็นการต่อยอดความรู้จากคาบเรียนศาสนาพุทธในโรงเรียน และจากหนังสืออื่นๆ สำหรับผู้ที่มีความสนใจ

นอกจากนี้ยังมีการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นการบูรณาการแนวความคิดของศาสนาเข้ากับกิจกรรมที่มีความเป็นปัจจุบัน เช่น กิจกรรมการปั้นดิน กิจกรรมทางจิตอาสา และกิจกรรมทางจิตตปัญญาศึกษาอีกด้วย

2.2.3 องค์ประกอบทั่วไปของศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้มีองค์ประกอบหลายอย่าง แต่จากการศึกษากรณีตัวอย่างสามารถสรุปองค์ประกอบหลักได้ ดังนี้

1. นิทรรศการ
2. ห้องสมุด
3. ห้องอบรม สัมมนา
4. โถงจัดกิจกรรม อเนกประสงค์
5. ส่วนสำนักงานของโครงการ

2.2.4 รายละเอียดองค์ประกอบพื้นฐาน

2.2.4.1 นิทรรศการ

ความหมายของนิทรรศการ (Mean of Exhibition)

นิทรรศการ (Exhibitions) ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Exhibitions" มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า "Display" ซึ่งแปลว่า "การจัดแสดง" ความหมายของนิทรรศการ มีนักเทคโนโลยีการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของนิทรรศการ ในแง่มุมต่างๆ ดังนี้

เป็รื่อง กุมุฑ (2526) ได้ให้ความหมายของนิทรรศการว่า เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีบทบาทและอิทธิพลมากขึ้นทุกขณะ ทั้งในด้าน การศึกษา วิทยาศาสตร์ แพทย์ ธุรกิจ สังคม การเมือง การอุตสาหกรรม และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังให้ความหมายในทัศนะของผู้จัดว่า เป็นวิธีอันทรงประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้ผู้คนสนใจในวัตถุ และแนวความคิด ความอ่าน เป็นวิธีที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ในเมื่อวิธีการ อย่างอื่นไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้เพราะเสน่ห์อันเกิดจากผลงานการรวบรวมสรรพสิ่งทั้งหลาย การคัดเลือก การจัดแสดงที่ดี และได้ให้ความหมายของนิทรรศการในทัศนะของผู้ชม หรือประชาชนว่านิทรรศการ หมายถึง โอกาสของ ความเห็นความชื่นชม และการเรียนรู้บางอย่างเกินปกติวิสัยที่จะได้มีโอกาสเช่นนั้น เสน่ห์ของนิทรรศการอยู่ที่ความพิเศษ หรือโอกาสที่หายาก หรือหาชมได้

เป็นบางครั้งบางคราวเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 13

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2537) ได้ให้ความหมายของนิทรรศการว่า นิทรรศการ หมายถึง การวางแผนการถ่ายทอดความรู้ โดยใช้สื่อทัศนวัสดุ เครื่องมือสื่อทัศนศึกษา และกิจกรรมสื่อทัศนศึกษา (A.V. Activities) อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือผสมผสานกัน อย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้ชม ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมุ่งชักจูงความคิดความสนใจ ให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ผู้จัด ได้กำหนดไว้

Edgar Del (1969) ได้กล่าวถึงนิทรรศการว่า นิทรรศการเป็นสื่อการเรียนการสอน ที่ให้ประสบการณ์รูปธรรมขั้นที่ 6 ของกรวย ประสบการณ์ (Cone of Experience) ทั้งนี้จะต้องเป็น นิทรรศการที่จัดแสดงอย่างมีความหมาย อาจจัดเป็นชุดของรูปถ่าย หรือ รูปถ่าย ผสมผสานกับ แผนภูมิ และภาพโฆษณา บางครั้งอาจจะมีการสาธิต หรือฉายภาพยนตร์ประกอบ แต่อย่างไรก็ตาม ทุก นิทรรศการ มีลักษณะอย่างหนึ่งที่เหมือนกันคือ นิทรรศการเป็นการขมวดความรู้ ความสนใจของ ผู้อื่นให้มุ่งไปยังวัตถุประสงค์ โดยการควบคุม เงื่อนไข

จากความหมายต่างๆ สรุปได้ว่านิทรรศการ คือ รูปแบบหรือวิธีการถ่ายทอดความรู้ โดยนำเอาวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อมาผสมผสานกันและนำเสนออย่างเป็นระบบ เช่น ภาพ ของจริง หุ่นจำลอง เอกสาร คำแนะนำ สไลด์ วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ เพื่อกระตุ้นความสนใจและทำให้ ผู้ดูเกิดความ เข้าใจในเนื้อหาของนิทรรศการได้รวดเร็วขึ้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่ใกล้ชิดกับ ประสบการณ์ตรง โดยผู้ชมสามารถรับรู้ได้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า

ประเภทของนิทรรศการ (Type of Exhibition)

แบ่งตามลักษณะของวิธีการจัดแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. นิทรรศการถาวร (Permanent Exhibition)

หมายถึงนิทรรศการที่จัดแสดงเรื่องราวเดิมๆ ไม่เปลี่ยนแปลง เป็นที่รวบรวมสิ่งแสดง ของที่ใช้จัดอาจจะเป็นของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ ฯลฯ ที่นำมาแสดงนั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง รูปแบบ และวิธีการ จัดอยู่ในอาคารหรือสถานที่เดิม ไม่เปลี่ยนแปลง ผู้ชมสามารถเข้ามาชมได้ ตลอดเวลา เพื่อศึกษาหรือหาความรู้/เพลิดเพลิน เช่น พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มีจุดประสงค์ เพื่อการศึกษาทั้งทางประวัติศาสตร์ศิลป์ โบราณคดี ตลอดจน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย เป็นต้น

2. นิทรรศการชั่วคราว (Non-Permanent Exhibition)

คือการจัดนิทรรศการเป็นครั้งคราวในวาระโอกาสหรือเทศกาลพิเศษเพื่อแสดงความรู้ ใหม่ๆ แผนงานพิเศษ วาระในวันสำคัญต่างๆ ของหน่วยงาน นิทรรศการชั่วคราวอาจจัดแสดงใน สถานที่เดิมเป็นประจำ แต่สื่อที่นำมาแสดงชุดนั้นๆ จัดอยู่ไม่นาน อาจเป็นสัปดาห์หรือสองสามเดือนก็ เปลี่ยนใหม่ หรือเลิกไป

3. นิทรรศการเคลื่อนที่

นิทรรศการเคลื่อนที่ หมายถึง นิทรรศการที่จัดขึ้นเป็นชุดสำเร็จ เพื่อแสดงในหลายๆ สถานที่ หมุนเวียนกันไป รูปแบบและสื่อหลักที่นำมาแสดง เป็นแบบเดิม วัตถุประสงค์ในการจัดเป็น แบบเดิม อาจมีสิ่งของหรือการประกอบเพิ่มเติมในบางครั้ง ส่วนสถานที่จัดก็หมุนเวียน เปลี่ยนไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 14

เรื่อย อาจเคลื่อนที่ไปต่างจังหวัดหรือจังหวัดเดียวกันแต่เปลี่ยนชุมชนที่นำไปแสดง เช่น นิทรรศการศิลปะ นิทรรศการตราไปรษณียากร ในการเคลื่อนที่ก็จะร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่นซึ่งหน่วยงานหลักก็คือ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานไปรษณีย์โทรเลขจังหวัดที่ไปจัด

แบ่งตามลักษณะของสถานที่จัด มี 3 ประเภท ได้แก่

1. นิทรรศการกลางแจ้ง (outdoor exhibition) เป็นการจัดนิทรรศการภายนอกตัวอาคาร และอาจจัดในสนามโดยใช้เต็นท์นิทรรศการประเภทนี้ มีขนาดใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับรูปแบบ ลักษณะวิธีจัดด้วย และมีขอบเขตการแสดงกว้างขวาง นิทรรศการกลางแจ้งแบบชั่วคราว อาจจัดในสนามโดยใช้เต็นท์กาง และยกพื้นขึ้นเพื่อจัดแสดงก็ได้ นิทรรศการ กลางแจ้งแบบชั่วคราวนี้ อาจจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กก็ได้ เช่น งานประจำปี งานฉลองเทศกาลปีใหม่ของจังหวัดต่างๆ ก็จัดค่อนข้างใหญ่ แต่หากจัดประกอบงานพิธีอื่นๆ ก็มักเล็กลง นิทรรศการกลางแจ้งแบบเคลื่อนที่ มักเป็นนิทรรศการขนาดเล็กที่สุด เช่น รถเผยแพร่ การทำหมันของโรงพยาบาล ซึ่งอาจมีการฉายภาพยนตร์ สไลด์ หรือวีดิทัศน์ประกอบ

2. นิทรรศการในร่ม (Indoor Exhibition) คือ นิทรรศการที่จัดในบริเวณอาคารหรือจัดสร้างอาคารเพื่อแสดงนิทรรศการโดยวิธี แบบถาวร แบบชั่วคราว หรือแบบเคลื่อนที่ก็ได้ นิทรรศการในร่มแบบถาวร เช่น ในอาคารของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร หรือพิพิธภัณฑ์จังหวัด นิทรรศการในร่มแบบชั่วคราว จัดขึ้นโดยมีระยะเวลาแสดงแน่นอน มีจุดมุ่งหมายแคบลงแต่เด่นชัด การจัดนิทรรศการประเภทนี้ผู้จัดมีความสะดวกในการเตรียมงานได้ดีกว่าจัดภายนอกอาคาร

3. นิทรรศการหมุนเวียน (traveling exhibition) หรือนิทรรศการสัญจร หมายถึง นิทรรศการที่จัดทำเป็นชุดสำเร็จรูปถาวร สามารถเคลื่อนย้ายไปแสดงในที่ต่าง ๆ หมุนเวียนสลับกันไป หรืออาจแสดงในรูปของรถเผยแพร่เคลื่อนที่ (mobile units) ซึ่งจัดแสดงเพียงครั้งวันหรือหนึ่งวัน นิทรรศการประเภทนี้สามารถเข้าถึงบุคคลเป้าหมายได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะในท้องถิ่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก

ประเภทของนิทรรศการแบ่งตามจุดประสงค์การจัด มี 6 ประเภท คือ

1. นิทรรศการทางการศึกษา

เป็นนิทรรศการที่มุ่งจัดเพื่อการศึกษา และให้ข้อมูลความรู้ทางวิชาการแก่ผู้ชม โดยเฉพาะ อาจจัดเป็นเฉพาะเรื่อง หรือจัดในแบบความรู้กว้างๆ นิทรรศการโดยทั่วไป แทบทุกประเภทจะมีจุดประสงค์ เพื่อการศึกษาแฝงอยู่ด้วยเสมอ เช่น นิทรรศการสัปดาห์วันวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านวิทยาศาสตร์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นิทรรศการการศึกษา จัดได้ทุกสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นวิทยาการทางด้าน มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ตลอดจนวิทยาศาสตร์ประยุกต์สาขาวิชาต่างๆ

2. นิทรรศการทางการตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 15

เป็นนิทรรศการอีกแบบหนึ่ง ที่จัดกันแพร่หลายพอๆ กับนิทรรศการทางการศึกษาๆ ประเภทนี้อาจจัดในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้ แต่เป็นนิทรรศการแบบชั่วคราวเท่านั้น จุดประสงค์เพื่อการขายสินค้า และการพาณิชย์ นิทรรศการทางการตลาดที่ใหญ่ที่สุด คือ งานมหกรรมการแสดงสินค้านานาชาติ (Thailand Expo) ซึ่งหมุนเวียนจัดในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้าใหญ่ๆ ก็มีการจัดนิทรรศการทางการตลาดกันตลอดปี เพื่อดึงดูดลูกค้าให้เข้ามาซื้อสินค้านั้น ซึ่งมีการจัดกันอยู่เสมอ โดยทั่วไปจะจัดในช่วงเทศกาลต่างๆ

3. นิทรรศการทางการเมือง

ในหลายๆ ประเทศทางด้านการเมืองและรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะประเทศกลุ่มสังคมนิยม จะใช้ พิพิธภัณฑน์ เป็นเครื่องมือปลุกเร้าคน สำนึกทางการเมืองของประชาชน เช่น พิพิธภัณฑน์แสดงร่องรอยการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ที่จัดแสดงโดยรัฐบาลกัมพูชาประชาธิปไตย เพื่อปลุกสำนึกของเยาวชนรุ่นใหม่ ให้มีความรู้สึกร่วม กับบรรพบุรุษรุ่นก่อน ซึ่งถูกกดขี่ทำทารุณกรรม สำหรับประเทศไทย นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะจัดนิทรรศการประเภทนี้กันเป็นประจำ

4. นิทรรศการศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

นิทรรศการทางศิลปะรวมถึงศิลปะแขนงอื่นๆ ด้วย เช่น อัญมณี เครื่องแก้ว งานศิลปหัตถกรรมต่างๆ นิทรรศการวัฒนธรรม นอกจากการจัดแบบถาวรแล้ว ก็มีการจัด นิทรรศการเกี่ยวกับการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม ต่างๆ ด้วย นิทรรศการทางสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันมีหน่วยงานสมาคม มูลนิธิ สถาบันทางการศึกษาทุกระดับ จัดกันแพร่หลาย โดยเฉพาะการรณรงค์เกี่ยวกับการนำมาใช้ใหม่ นิทรรศการทางศิลปะ ที่เด่นดังและดีเยี่ยมที่ดีที่สุดของไทย คือ "นิทรรศการศิลปาชีพ" ของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ

5. นิทรรศการทางการทหาร

นิทรรศการทางการทหารโดยทั่วไปนิยมจัดแบบถาวรจัดแสดงเพื่อเป็นอนุสรณ์สถาน และเกียรติประวัติการสู้รบของทั้งสามเหล่าทัพ

6. นิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กร

นิทรรศการตลาดนัดหลักสูตรโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนชั้นมัธยมปลาย ได้รู้จักหลักสูตรที่เปิดสอนอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ และจัดตามมหาวิทยาลัยในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

สื่อการจัดแสดง (Media)

วัสดุกราฟิก หมายถึง วัสดุลายเส้นหรือสื่อลายเส้น ประกอบด้วยภาพลายเส้น ตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเสนอเรื่องราวความรู้หรือเนื้อหาให้รับรู้และเข้าใจง่าย รวดเร็วและถูกต้อง หรือนำเสนอสิ่งที่เป็นามธรรมให้เป็นรูปธรรมและสามารถดึงดูดความสนใจได้ สามารถแบ่งได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. แผนภูมิ (Chart) แผนภูมิต้นไม้ แผนภูมิต่อเนื่อง (Flow Chart)

2. แผนสถิติ (Graph) เช่น กราฟแท่ง กราฟวงกลม

3. แผนภาพ (Diagram) เช่น Poster แผนที่

4. วัสดุสามมิติ แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

4.1. ของจริง (Real Object)

4.2. ของตัวอย่าง (Sample) เหมือนของจริง แต่แตกต่างกันตรงที่ตัวอย่างเป็นส่วนหนึ่งของของจริง หรือถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อเป็นตัวอย่าง ไม่ได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอย โดยเฉพาะ

4.3. หุ่นจำลองหรือแบบจำลอง (Model) จำลองมาจากของจริงโดยขยายหรือย่อส่วน

5. อันตรทัศน์ หรือ ไดโอรามา (Diorama) คือภาพสามมิติแสดงเหตุการณ์ สถานที่เลียนแบบธรรมชาติที่ใกล้เคียงของจริงตามสัดส่วนที่เหมาะสม บางครั้งอาจใช้แสง สี เสียง ร่วมจัดแสดง

สื่อกิจกรรม (Activities) หรือวิธีการ (Methods)

หมายถึง การนำวัสดุอุปกรณ์ต่างๆมาจัดแสดงรวมกัน โดยใช้กิจกรรมหรือวิธีการทำให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้สิ่งต่างๆจากประสาทสัมผัสทั้งห้า รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแสดงออกของกิจกรรมนั้นๆ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การสาธิต (Demonstration) เป็นการแสดงให้เห็นกระบวนการ ขั้นตอน หรือผลของการปฏิบัติ

2. เกม (Game) คือ กิจกรรมที่มีลักษณะของการแข่งขันชิงกันทางการ

3. ประสบการณ์นาฏการณ (Dramatized Experience) คือ การแสดงเพื่อใช้สื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาที่จะนำเสนอ

นอกจากนี้ยังมีสื่อนิทรรศการประเภทอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ภาพประกอบ (Illustration) อาจเป็นภาพถ่ายจากของจริงหรือภาพที่ประดิษฐ์ขึ้น ควรเป็นภาพที่ง่ายต่อการเข้าใจ ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการสื่อ มีขนาดใหญ่ให้รายละเอียดชัดเจน

วัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้จัดนิทรรศการ

ต้องมีความมั่นคงแข็งแรง สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย บางครั้งต้องคำนึงถึงความสามารถในการควบคุมอุณหภูมิ การติดตั้งในระดับสายตาของผู้ชม การพิจารณาเลือกวัสดุและครุภัณฑ์สำหรับการจัดแสดงต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของนิทรรศการ เนื้อหาที่ต้องการจัดแสดง ห้องหรือสถานที่จัดแสดง ซึ่งวัสดุและครุภัณฑ์ประกอบด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ดังนี้

1. ป้าย ได้แก่ ป้ายชนิดถาวร ป้ายชนิดเคลื่อนย้ายได้ ป้ายพับหรือม้วนได้ ป้ายแขวน

2. ป้ายนิเทศ เป็นป้ายชนิดหนึ่งที่นิยมใช้เพื่อสื่อประชาสัมพันธ์ อธิบายเหตุการณ์สำคัญ ข่าวสาร หรือ ข้อมูลต่างๆ (ดูตาราง 2.1)

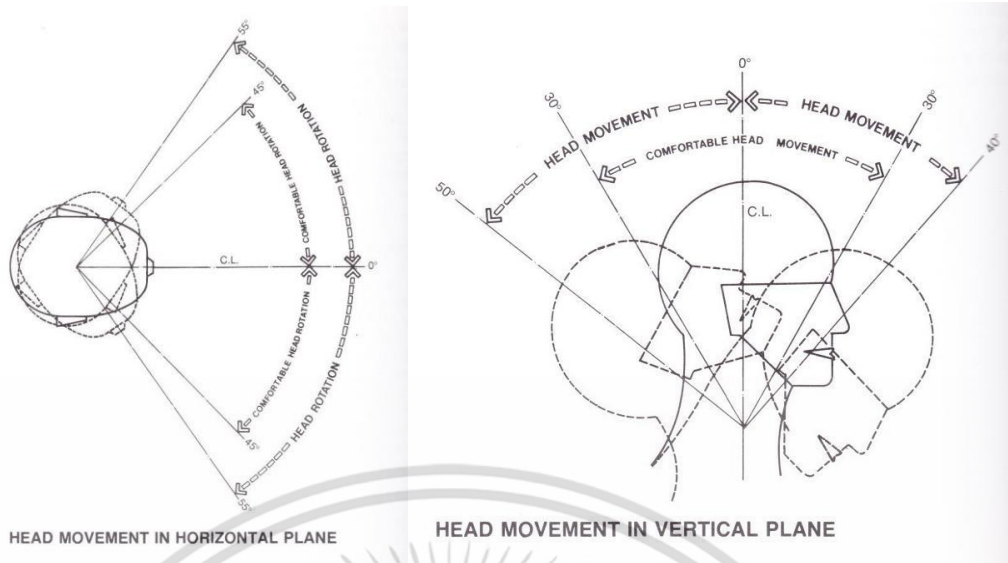
ระยะดู	ความสูงหรือขนาดของตัวอักษรหรือวัตถุ
64 ฟุต	2 นิ้ว
32 ฟุต	1 นิ้ว
16 ฟุต	½ นิ้ว
8 ฟุต	¼ นิ้ว

ตารางที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดตัวอักษรและวัตถุจัดแสดงกับระยะการมองเห็น

ตู้จัดแสดงสำเร็จรูปส่วนมากมีขนาดความกว้าง 1.20 ม. 1.80 ม. และ 2.40 ม. ความลึกประมาณ 0.75 ม. ความสูงที่ฐานล่างของตู้ (ตำแหน่งที่วางวัตถุจัดแสดง) ไม่ควรเกิน 0.60 ม. เพื่อให้เด็กเล็กสามารถมองเห็นได้

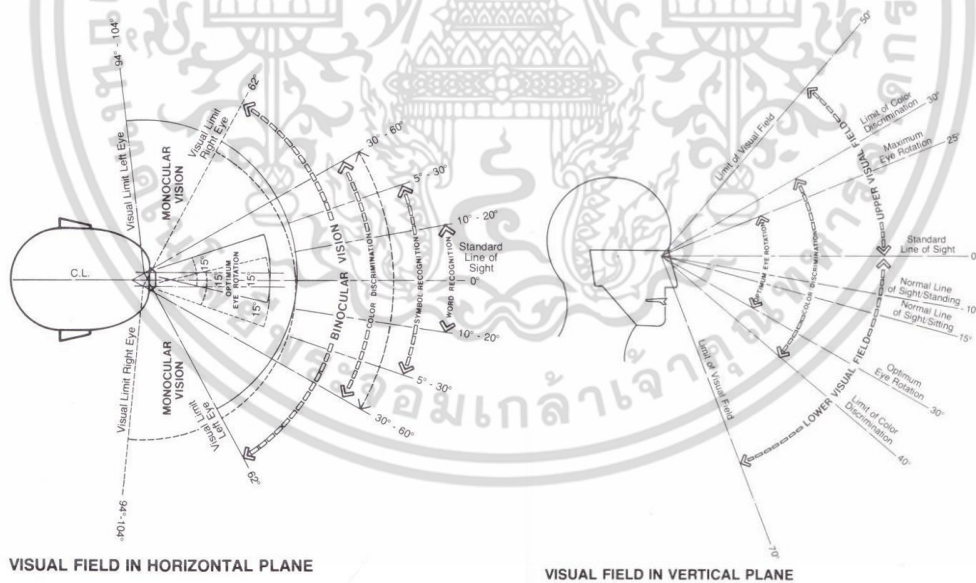
แท่นจัดแสดงมีตั้งแต่แท่นจัดแสดงที่สามารถมองเห็นวัตถุได้ด้านเดียว จนถึงชนิดที่ทั้งสี่ด้านสามารถแบ่งตามระบบการติดตั้งได้ 5 ระบบ ดังนี้

1. ระบบการติดตั้งบนพื้นหรือติดกับพื้น
 2. ระบบติดผนัง
 3. ระบบติดตั้งห้อยจากเพดาน มักใช้สายสลิงเป็นตัวยึด มีที่ยึดเคลื่อนที่ได้อยู่บนช่องเพดาน ทั้งระยะห่างจากเพดานลงมาถึงแผงแสดงงาน 1 เมตร
 4. ระบบซึ่งระหว่างพื้นกับเพดาน ใช้ลวดซึ่งเปียโนซึ่งให้ตั้งยึดกับพื้นและเพดาน
 5. ระบบซึ่งระหว่างพื้น เพดาน และผนัง
- ขอบเขตการมองเห็นของมนุษย์ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ องศาในการขยับศีรษะ และองศาในการมองเห็น



ภาพที่ 2.1 แสดงองศาในการขยับศีรษะของมนุษย์
(ที่มา: Julius Panero. Humen Dimension. Audiovisual Space, 286.)

จากภาพด้านซ้ายแสดงถึงการขยับศีรษะในแนวราบไปทางซ้ายและขวา (horizontal plane) จะพบว่าสามารถหันได้มากถึง 55 องศาจากกึ่งกลาง โดยระยะการหันศีรษะที่สบายที่สุดจะอยู่ในช่วงไม่เกิน 45 องศา สำหรับภาพทางด้านขวาแสดงการขยับศีรษะขึ้นลงในแนวตั้ง (vertical plane) โดยสามารถก้มและเงยได้มากถึง 50 องศาจากกึ่งกลาง และระยะที่สบายที่สุดอยู่ในช่วงไม่เกิน 30 องศา



ภาพที่ 2.2 แสดงองศาในการมองเห็นของมนุษย์โดยไม่ขยับศีรษะ
(ที่มา: Julius Panero. Humen Dimension. Audiovisual Space, 287.)

จากภาพทางด้านซ้ายแสดงให้เห็นองศาการมองเห็นในแนวราบ (horizontal plane) โดยสามารถมองเห็นได้กว้างถึง 94-104 องศาจากกึ่งกลางโดยการเหลือบมองด้วยตาเพียงข้างใดข้างหนึ่ง (monocular) และ 62 องศาจากกึ่งกลางไปทางซ้ายและขวา หรือมุมกว้างประมาณ 120 องศา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 19

ห้รับการมองเห็นด้วยตาทั้งสองข้าง (binocular) นอกจากนี้ยังมีระยะมุมมองที่มีผลต่อการมองเห็น และความสามารถในการแยกแยะสี สัญลักษณ์ และตัวอักษร (ดูตารางที่ 2.2)

ความสามารถในการมองเห็น	องศาในการมองเห็น (ด้วยตาทั้งสองข้าง)
ตัวอักษร	ไม่เกิน 40 องศา
สัญลักษณ์	ไม่เกิน 60 องศา
แยกแยะสี	ไม่เกิน 120 องศา

ตารางที่ 2.2 แสดงความสามารถและองศาในการมองเห็นด้วยตาทั้งสองข้าง

จากภาพด้านขวาแสดงองศาการมองเห็นในแนวตั้ง (vertical plane) โดยมนุษย์สามารถเหลือบมองขึ้นได้ 50 องศา และมองลงได้ถึง 70 องศาจากระดับสายตาปกติ โดยมุมมองที่ดีที่สุดอยู่ในช่วง 25 องศาเหนือระดับสายตาและ 30 องศาใต้ระดับสายตา และมุมเหนือระดับสายตาเกินกว่า 30 องศา และต่างระดับสายตาเกินกว่า 40 องศา จะทำให้ความสามารถในการมองเห็นและแยกแยะสีต่ำลง

2.2.4.2 ห้องสมุด

ห้องสมุด (Library) หมายถึงแหล่งรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ทั้งที่อยู่ในรูปของสิ่งตีพิมพ์ และไม่ตีพิมพ์ (สารนิเทศ) เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ใช้ มีการบริการและจัดอย่างเป็นระบบ เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่ผู้ใช้ในการค้นหาวัสดุสารนิเทศดังกล่าว บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดหา จัดซื้อ จัดหมู่ทำบัตรรายการซ่อมหนังสือ ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของห้องสมุด

1. เพื่อการศึกษา จากการศึกษาปัจจุบันการศึกษาจะเน้นให้ผู้เรียนมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ห้องสมุดจึงถือเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้ได้ศึกษาความรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถ และความต้องการของแต่ละบุคคล ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องจัดหาหนังสือ สิ่งพิมพ์ ตลอดจนจอสีดทัศน์วัสดุมาไว้บริการในห้องสมุด เพื่อสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าวเช่นห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย วิทยาลัย

2. เพื่อการค้นคว้าวิจัย ปัจจุบันประเทศไทยเรามีการพัฒนาหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษา

การแพทย์ ธุรกิจ สิ่งแวดล้อม มีการทำวิจัยในหลายด้าน เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อพัฒนาประเทศ การค้นคว้าวิจัยดังกล่าว ห้องสมุดมีบทบาทมากในการเป็นแหล่งความรู้ข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงในการวิจัย ผู้ที่จะทำการวิจัยเรื่องใหม่ๆ ย่อมต้องการค้นคว้าเรื่องที่มีอยู่เดิมเพื่อความรู้ และเพื่อให้ทราบว่างานวิจัยเรื่องนั้นๆ มีใครทำแล้วหรือไม่ จะได้ไม่ซ้ำ

3. เพื่อการจรรโลงใจ ห้องสมุดได้รวบรวมสารนิเทศไว้หลายประเภทแต่จะมีบางประเภทที่ให้ความจรรโลงใจ หรือความสุขทางใจแก่ผู้อ่าน/ผู้ใช้ เช่น ประเภทวรรณคดี (ทำให้ซาบซึ้งในสำนวนภาษา บทกวี ข้อคิดของนักปราชญ์) ประเภทศาสนา ชีวิตประวัติ (ทำให้เกิดแนวคิดที่ดี ให้คติชีวิต ชื่นชมในความคิดที่ดีงามของผู้อื่น เกิดแรงจูงใจปรารถนาที่จะกระทำสิ่งนั้น)

4. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ห้องสมุดบางแห่งนอกจากจะมีหนังสือ วารสาร นิตยสาร โสตทัศนวัสดุในด้านวิชาการแล้ว ยังมีประเภทที่ให้ความบันเทิง บางแห่งมีการเล่นิทาน จัดนิทรรศการ ประกวดคำขวัญ กิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดความเพลิดเพลิน

5. เพื่อบริการด้านข่าวสาร ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ข่าวสารเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่างๆของโลก ตลอดจนวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร จะทำให้ผู้อ่านสามารถนำข่าวสารความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงความรู้ ความสามารถของตนเองที่มีอยู่เดิมทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ ความเปลี่ยนแปลงของโลก

ประเภทของห้องสมุด

1. หอสมุดแห่งชาติ คือ ห้องสมุดที่รัฐบาลของประเทศจัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมหนังสือสิ่งพิมพ์ เอกสาร วัสดุอื่นๆที่ผลิตขึ้นทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ให้ผู้ใช้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับ ได้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งวัสดุที่ผลิตขึ้นนี้ มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ผลิตต้องส่งมอบให้กับหอสมุดแห่งชาติส่วนหนึ่ง

2. ห้องสมุดโรงเรียน คือ ห้องสมุดที่โรงเรียนแต่ละระดับ (อนุบาล ประถม มัธยมศึกษา) จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนของครู และนักเรียน และเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

3. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดวิทยาลัย คือ ห้องสมุดที่ตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย แก่นักศึกษา และครูอาจารย์ในสถานศึกษานั้นๆ

4. ห้องสมุดประชาชน คือ ห้องสมุดที่รัฐบาล จังหวัด เทศบาลจังหวัดนั้นๆ จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นของตน เพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมความรู้ ความสนใจ ปรับปรุงความรู้ในงานอาชีพของตน ให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและ ความเพลิดเพลิน เป็นศูนย์รวมข่าวสาร และเหตุการณ์ต่างๆของประเทศ และของโลกให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้ทราบความเคลื่อนไหว มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์

5. ห้องสมุดเฉพาะ คือ ห้องสมุดหน่วยราชการ องค์กร สถาบัน สมาคม บริษัท โรงงานต่างๆ จัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมสิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุทางวิชาการ และเฉพาะวิชาที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น ให้สมาชิกของหน่วยงานได้ศึกษาความรู้ เพื่อช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน เพื่อส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยในสาขาที่ตนปฏิบัติงานอยู่

2.2.4.3 การปฏิบัติธรรม

การปฏิบัติธรรม หมายถึง การนำเอาธรรมะมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตทั้งแก่ ตนเองและผู้อื่น นับแต่การให้ (ทาน) การสํารวมกาย วาจา(ศีล) และการหมั่นทำจิตใจให้นิ่งและผ่องใส (ภาวนา) ซึ่งเป็นการฝึกพัฒนา จิตให้ยกระดับสูงขึ้นจนพ้นจากกิเลสเศร้าหมอง

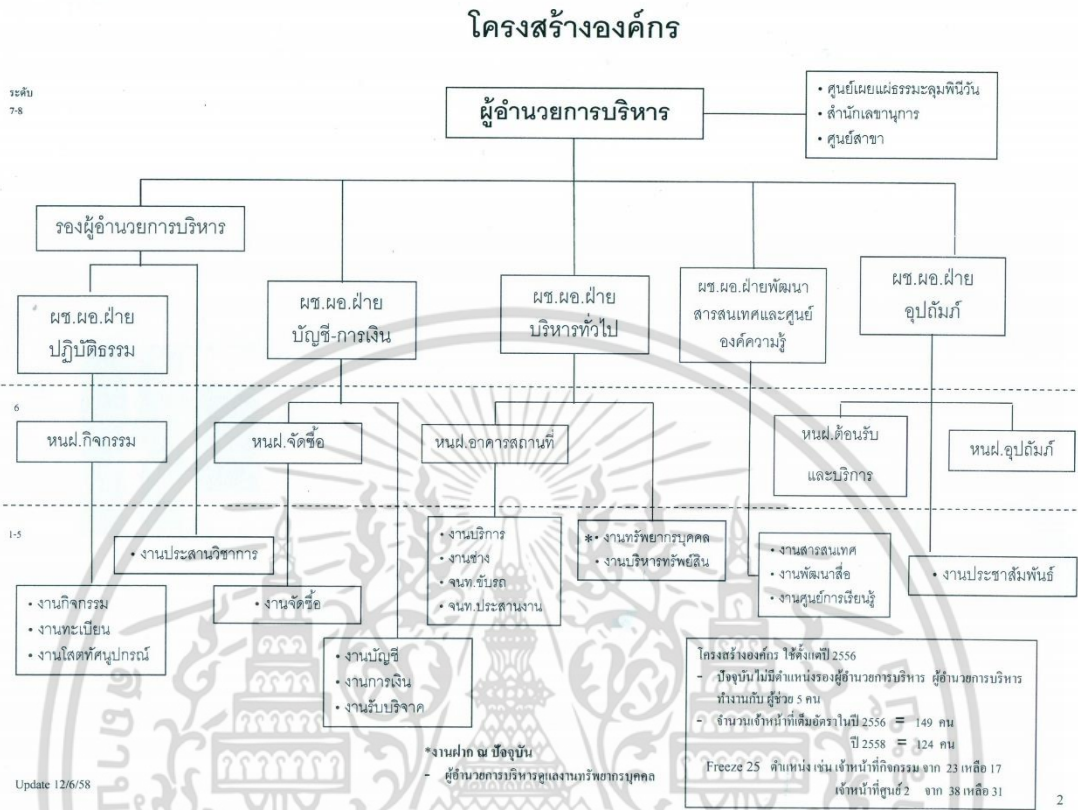
ในพุทธศาสนาแบ่งการปฏิบัติธรรมออกเป็น 2 วิธีใหญ่ ๆ คือวิปัสสนากรรมฐานและสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน หมายถึงวิธีปฏิบัติให้เกิดปัญญา คือ รู้สภาวะธรรมตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นเหตุปัจจัยโดยตรงที่ทำให้ได้มรรคผลนิพพาน ส่วน สมถกรรมฐาน หมายถึง วิธีทำให้จิตสงบไม่ฟุ้งซ่าน สมถกรรมฐานไม่ใช่เหตุปัจจัยโดยตรงที่ทำให้ได้มรรคผลนิพพาน แต่เป็นวิธีที่ช่วยลดอุปสรรคในการปฏิบัติธรรม ทำให้การปฏิบัติได้ผลเร็วขึ้น

สถานที่ ๆ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรม นั้น ต้องมีคุณสมบัติตรงตามหลัก "สัปปายะ 7 ประการ" สัปปายะ 7 หมายถึง สิ่งที่เหมาะสมกัน สิ่งที่เกี่ยวข้อง ช่วยสนับสนุนในการบำเพ็ญภาวนาให้ได้ผลดี ช่วยให้สมาธิตั้งมั่น ไม่เสื่อมถอย ได้แก่

1. อาวาสสัปปายะ ที่อยู่ซึ่งเหมาะสมกัน เช่น ไม่พลุกพล่านจอแจ
2. โคจรสัปปายะ ที่หาอาหาร ที่เที่ยวบิณฑบาตที่เหมาะสมดี เช่น มีหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีอาหารบริบูรณ์อยู่ไม่ใกล้ไม่ไกลเกินไป
3. ภัตสัปปายะ การพูดคุยที่เหมาะสมกัน เช่น พูดคุยเล่าขานกันแต่ในกถาวัตถุ ๑๐ และพูดแต่พอประมาณ
4. บุคคลสัปปายะ บุคคลที่ถูกกันเหมาะสมกัน เช่น มีท่านผู้ทรงคุณธรรม ทรงภูมิปัญญาเป็นที่ปรึกษาเหมาะสมใจ
5. โภชนสัปปายะ อาหารที่เหมาะสมกัน เช่น ถูกกับร่างกาย เกื้อกูลต่อสุขภาพ ฉ้นไม่ยาก
6. อุตุสัปปายะ ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสมกัน เช่น ไม่หนาวเกินไป ไม่ร้อนเกินไป เป็นต้น
7. อิริยาปถสัปปายะ อิริยาปถที่เหมาะสมกัน เช่น บางคนถูกกับกิจกรรม บางคนถูกกับนั่งตลอดจนมีการเคลื่อนไหวที่พอดี” (พระพรหมคุณาภรณ์,๒๕๕๐)

2.1.4 อัตรากาการบริหารและอัตรากำลัง

โครงการประเภทปฏิบัติการ



ภาพที่ 2.3 แสดงแผนผังอัตรากาการบริหารโครงการปฏิบัติการ

โครงการประเภทนิทรรศการ

อัตรากำลัง ของ สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ตำแหน่ง/ชื่อหน่วยงาน	จำนวน	ตำแหน่ง/ชื่อหน่วยงาน	จำนวน	ตำแหน่ง/ชื่อหน่วยงาน	จำนวน	ตำแหน่ง/ชื่อหน่วยงาน	จำนวน	ตำแหน่ง/ชื่อหน่วยงาน	จำนวน	ตำแหน่ง/ชื่อหน่วยงาน	จำนวน
ผู้อำนวยการบริหาร	1	รองผู้อำนวยการบริหาร	5	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	62	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	1	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	1	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	1
ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	10	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	10	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	10	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	10	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	10	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	10
ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	284	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	284	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	284	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	284	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	284	ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้	284

ภาพที่ 2.4 แสดงแผนผังอัตรากาการบริหารโครงการนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 23

2.2 กรณีศึกษาเปรียบเทียบ

2.2.1 กรณีศึกษาด้านองค์ประกอบและพื้นที่ (Programing)

1. ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ตั้ง เลขที่ ๔ ซ.เพชรเกษม ๕๔ แยก ๖ แขวงบางด้วน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐

พื้นที่โครงการ ประมาณ 5 ไร่

ประวัติองค์กร

สมาคมจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ เป็นยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย มีสำนักงานชั่วคราวอยู่ในวัดกัมมาตุยาราม กรุงเทพฯ ระยะแรกจัดกิจกรรมปฐมา-วิธานธรรมในวันอาทิตย์ ปฏิบัติกิจในพระพุทธศาสนาและปฏิบัติธรรม

วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๐๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ รับยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยไว้ในพระบรม-ราชูปถัมภ์ สมาคมจึงเปลี่ยนไปใช้ชื่อว่า “ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์” นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนาที่บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่เยาวชนและผู้สนใจเข้าร่วมศึกษาและปฏิบัติธรรมตามพระไตรปิฎก (เถรวาท) โดยเน้นหลักวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ให้เกิดศรัทธาและปัญญา เพื่อนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งเข้าร่วมเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างขวางมั่นคงตลอดไป

กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนและผู้สนใจ (ประชาชนทั่วไป) ที่ต้องการปฏิบัติธรรมตามพระไตรปิฎก (เถรวาท)

ประเภทผู้ใช้อาคาร

1. ผู้ใช้บริการแบบค้างคืน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ เช่น การปฏิบัติธรรม สูงสุด 250 คน/วัน (มีทั้งแบบเป็นกลุ่มเดี่ยวทั้งหมด 250 คน และแบบมาแยกกันเป็นกลุ่มย่อยๆ)
2. ผู้ใช้บริการแบบไม่ค้างคืน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการพิเศษ เช่น แสงธรรมวันอาทิตย์ ทำบุญเดือนเกิด ธรรมบรรยาย เรียนอภิธรรม สูงสุด 200 คน/วัน
3. ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ต่างๆ รวมแล้ว 124 คน (พ.ศ.2558)

พฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้อาคาร

ผู้ให้บริการส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไป และองค์กรต่างๆ โดยจะมีการติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าประมาณ 1 เดือนก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมค้างคืน และ 1 อาทิตย์ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแบบไม่ค้างคืน โดยกิจกรรมแบบค้างคืนจะต้องติดต่อมาล่วงหน้าก่อนทุกครั้ง แต่สำหรับกิจกรรมแบบไม่ค้างคืนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เลย โดยสามารถติดต่อ สอบถามถึงบริเวณที่ใช้จัดกิจกรรมได้กับเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 24

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ ดังตารางต่อไป

พฤติกรรม	กิจกรรม
- ติดต่อสอบถาม	- ยืนพูดคุยและสอบถาม - หยิบแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่
- รอเข้าชม	- ยืน/นั่งรอ - เข้าห้องน้ำ
- เข้าร่วมกิจกรรม	- นั่งฟังบรรยาย - สวดมนต์ นั่งสมาธิ - ตักบาตร - พักทานขนมหรืออาหารว่าง

ตารางที่ 2.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ

กิจกรรม	พฤติกรรม	อุปกรณ์ประกอบกิจกรรม	พื้นที่ในการประกอบกิจกรรม
- ติดต่อสอบถาม	- ยืนพูดคุยและสอบถาม - หยิบแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่	- โຕ้ะ / เคาน์เตอร์ - ชั้นวางแผ่นพับ และเอกสาร	- โถงทางเข้า
- รอเข้าชม	- ยืน/นั่งรอ - เข้าห้องน้ำ - พักทานขนมหรืออาหารว่าง	- เก้าอี้ - สุขภัณฑ์และเครื่องใช้ในห้องน้ำ - โຕ้ะ	- โถงทางเข้า - ห้องน้ำ
- เข้าร่วมกิจกรรม	- นั่งฟังบรรยาย - สวดมนต์ นั่งสมาธิ - ตักบาตร	- เก้าอี้ - เครื่องฉาย - อุปกรณ์ขยายเสียง - พื้นที่ยกระดับสำหรับภิกษุสงฆ์ - ส่วนประดิษฐานพระพุทธรูป	- ห้องปฏิบัติธรรม - ห้องบรรยายธรรม
- ทานอาหาร	- ตักอาหาร - สวดมนต์ก่อนอาหาร	- โຕ้ะ (Pantry) - ส่วนประดิษฐาน	- ส่วนครัว - ส่วนทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 25

	- ทานอาหาร - เก็บงาน	พระพุทธรูป - โต๊ะ เก้าอี้ทานอาหาร - ถังใส่เศษอาหาร ขยะ - ถาดวางภาชนะที่ใช้แล้ว	- ส่วนเก็บงาน
- อ่างน้ำ	- เข้าห้องน้ำ - อ่างน้ำ	- สุขภัณฑ์และเครื่องใช้ในห้องน้ำ	- ห้องน้ำ - ห้องอ่างน้ำ
- นอน	- นอน	- เตียง - ส่วนเก็บของ	- ห้องนอน

ตารางที่ 2.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม กิจกรรม อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมและพื้นที่ของผู้ใช้บริการ

ในส่วนของผู้ให้บริการ เนื่องจากหลักสูตรของยุวพุทธฯ นั้นมีหลากหลาย ดังนั้นจึงเลือกมาเฉพาะหลักสูตรที่ต้องการศึกษา คือ หลักสูตรเบื้องต้น เช่น หลักสูตรพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุขโดยคุณแมลิริ กรินชัย และหลักสูตรจิตตภาวนา เป็นต้น ซึ่งหลักสูตรเหล่านี้จะมีผู้เข้ารับการอบรม (โยคี) ประมาณ ๒๐๐ – ๓๕๐ คนต่อหลักสูตร โดยหลักสูตรเบื้องต้นเหล่านี้จะมีประธานโครงการเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดจำนวนวิทยากรที่ต้องใช้ในแต่ละหลักสูตรซึ่งจำนวนของวิทยากรจะเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม (โยคี)

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างหลักสูตรพัฒนาจิตฯ กับหลักสูตรจิตตภาวนาแล้วจะเห็นว่าหลักสูตรที่มีการใช้วิทยากรจะมีเพียงหลักสูตรพัฒนาจิตฯ เท่านั้นเนื่องจากผู้เข้าอบรมส่วนมากจะเป็นผู้มาใหม่ที่ยังไม่เคยเข้าปฏิบัติธรรมมาก่อนจึงต้องมีวิทยากรจำนวนมากคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติ แต่หลักสูตรจิตตภาวนาจะไม่มีการใช้วิทยากรเนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมจะเป็นผู้ที่ผ่านหลักสูตรปฏิบัติธรรมมาแล้วหรือเคยปฏิบัติธรรมจากที่อื่นมาแล้วจึงไม่ต้องมีวิทยากรคอยให้ความช่วยเหลือมาก แต่จะมีเพียงผู้ประสานโครงการคอยดูแลภาพรวมของหลักสูตรและให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เข้าปฏิบัติธรรมแทน ซึ่งจำนวนของผู้ประสานโครงการก็จะเปลี่ยนไปตามการพิจารณาของประธานโครงการเหมือนกับหลักสูตรพัฒนาจิตฯ เช่นเดียวกัน

เจ้าหน้าที่ดูแลในหลักสูตรต่างๆ แบ่งออกได้เป็น ๔ หน้าที่ ได้แก่

(๑) เวิร์กช็อป ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าเวิร์กช็อปประสานงานอำนวยความสะดวกให้กับพระวิปัสสนาจารย์ ประธานโครงการ วิทยากร พี่เลี้ยงตลอดจนผู้เข้ารับการอบรม

(๒) เวิร์กช็อปเสิร์ฟ ทำหน้าที่ควบคุมระบบแสงเสียงในห้องปฏิบัติธรรม การกดให้สัญญาณต่างๆ ระหว่างหลักสูตร

(๓) เวิร์กช็อปชาย-หญิง ทำหน้าที่ประจำที่โต๊ะเจ้าหน้าที่เวิร์กช็อปบริการตอบคำถามต่างๆ บริการให้ความสะดวกการรับบริจาคระหว่างหลักสูตร เปิด-ปิดแอร์ห้องพัก คอยเติมเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้ารับการอบรม เปลี่ยนถังน้ำดื่มที่หมดแล้วให้ผู้เข้ารับการอบรม

(๔) **เวรแม่บ้าน** ทำหน้าที่ทำความสะอาดที่พักโดยรวมของผู้เข้ารับการอบรม บริการผ้าห่ม และเครื่องนอน

จำนวนเจ้าหน้าที่ในแต่ละหลักสูตรขึ้นอยู่กับจำนวนโยคีที่มาเข้าปฏิบัติในหลักสูตรนั้น ดังนี้

(๑) โยคี ๑ - ๑๐๐ คน มีเวรประสาน ๑ คน เวรบริการเสียง ๑ คน (โสดๆ)

(๒) โยคี ๑๐๑ - ๒๕๐ คน มีเวรประสาน ๑ คน เวรบริการเสียง ๑ คน (โสดๆ)
เวรบริการชาย หรือหญิง ๑ คน

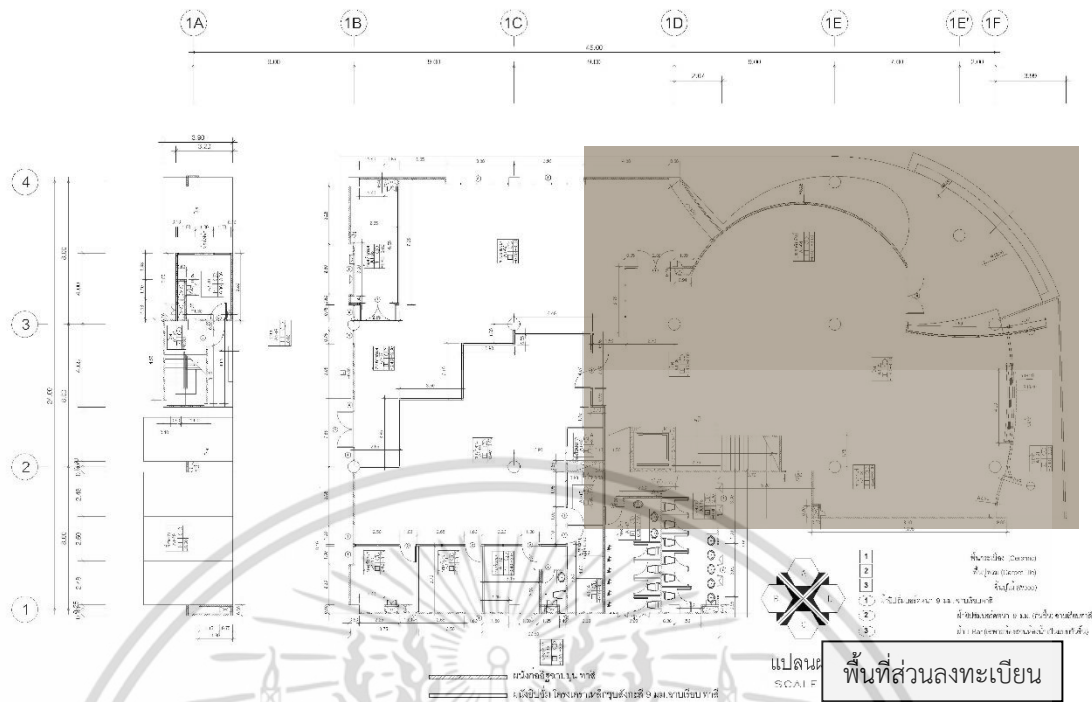
(๓) โยคี ๒๕๑ คนเป็นต้นไป มีเวรประสาน ๑ คน เวรบริการเสียง ๑ คน
เวรบริการชาย - หญิง ๑ คน เวรแม่บ้าน ๒ คน

หมายเหตุ : เจ้าหน้าที่ครัวสมาคมจ้างจากบุคลากรภายนอกมารับหน้าที่ทำครัว จำนวน
ของเจ้าหน้าที่ครัวขึ้นอยู่กับผู้รับจ้างจะกำหนดเอาเอง

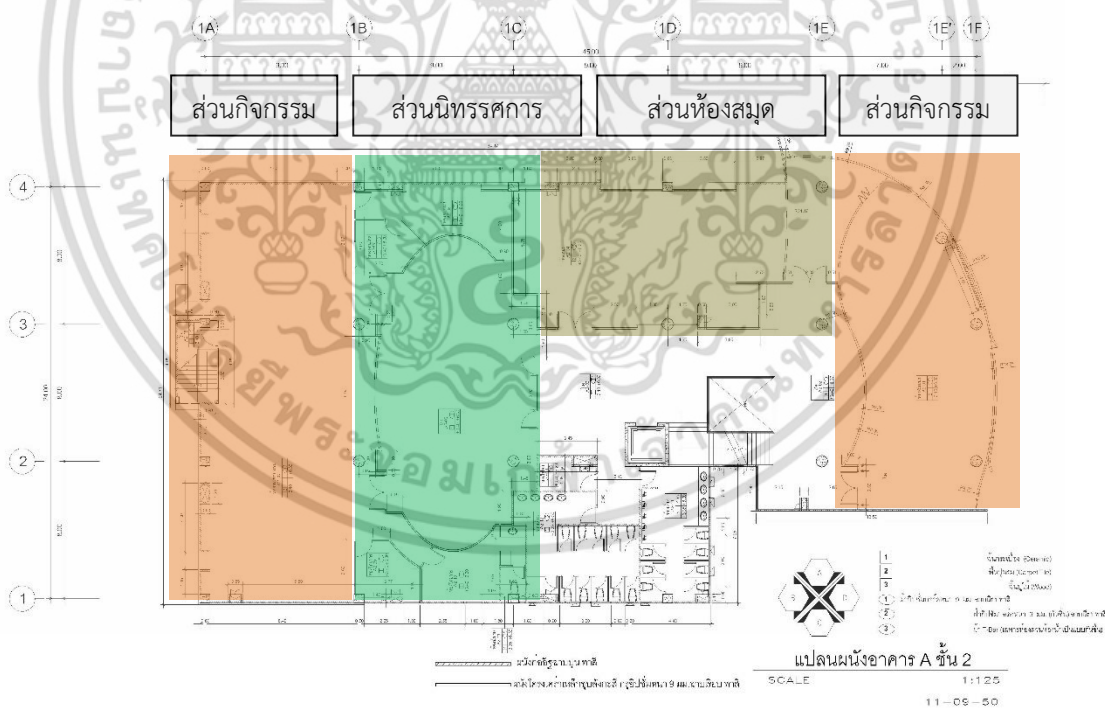
การแบ่งพื้นที่ (Zoning)

ภายในโครงการประกอบด้วยพื้นที่สาธารณะ พื้นที่กึ่งสาธารณะและพื้นที่บริการซึ่งจำกัดสิทธิ
การใช้งานจากน้อยไปหามาก โดยพื้นที่สาธารณะจะเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาใช้งานได้ พื้นที่กึ่ง
สาธารณะจำกัดเฉพาะผู้เข้าร่วมการปฏิบัติธรรม และพื้นที่บริการสงวนไว้สำหรับเจ้าหน้าที่โครงการ
ซึ่งพื้นที่สำหรับผู้ใช้บริการสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ได้ ดังนี้

1. พื้นที่ส่วนลงทะเบียน
2. พื้นที่ส่วนกิจกรรม
3. พื้นที่ส่วนนิทรรศการ
4. พื้นที่ส่วนห้องสมุด
5. พื้นที่ส่วนปฏิบัติธรรม (ซึ่งรวมถึงห้องพัก ห้องอาบน้ำและส่วนทำกิจกรรม)

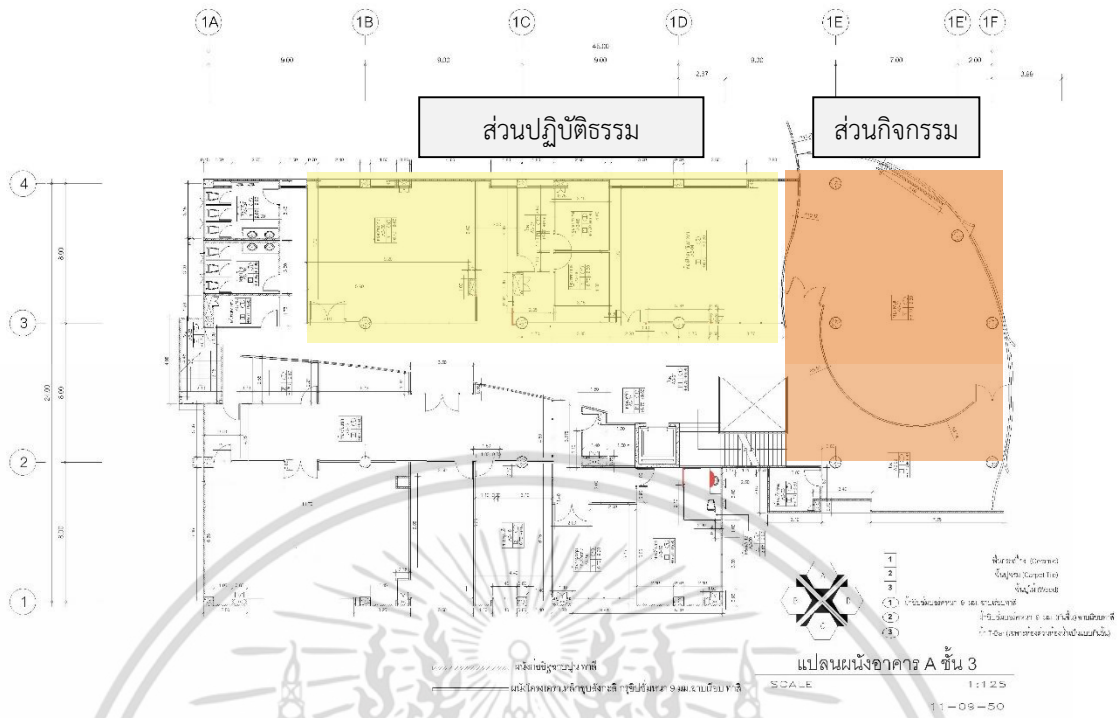


ภาพที่ 2.5 แสดงแผนผังชั้น 1

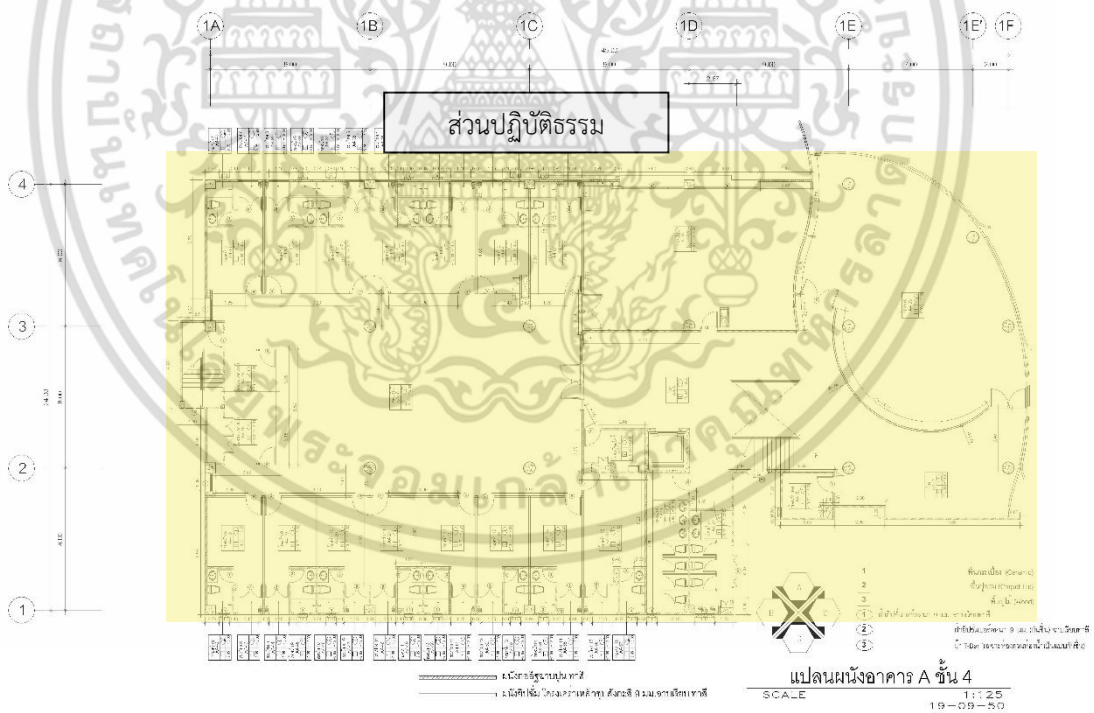


ภาพที่ 2.6 แสดงแผนผังชั้น 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 28



ภาพที่ 2.7 แสดงแผนผังชั้น 3

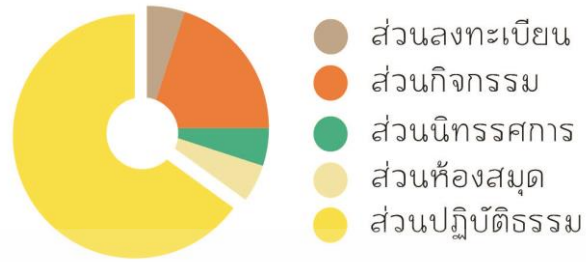


ภาพที่ 2.8 แสดงแผนผังชั้น 4

จากการศึกษาพบว่า การแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในเรียงลำดับชั้นตามความต้องการความสงบ และความต้องการความเป็นส่วนตัวของกิจกรรมโดยส่วนลงทะเบียนซึ่งต้องการความสงบน้อยที่สุดอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 29

บริเวณด้านล่างของอาคาร และส่วนปฏิบัติธรรมซึ่งต้องการความสงบสูงสุดอยู่ชั้นบนสุดของอาคาร และแบ่งเปอร์เซ็นต์พื้นที่การใช้สอยได้ดังนี้



2. เสถียรธรรมสถาน

ที่ตั้ง เลขที่ ๒๔/๕ ซอย วัชรพล รามอินทรา ๕๕ สดุดทางด่วน อารามรังค์-รามอินทรา

พื้นที่โครงการ ประมาณ 14 ไร่

ประวัติองค์กร

เสถียรธรรมสถาน ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยแม่ชีศันสนีย์ เสถียรสุต ภายใต้ความอนุเคราะห์จาก “กองทุนเสถียรธรรม” คือส่งเสริมการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ และเผยแผ่ธรรมะ

เริ่มต้นงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนกับเด็ก สตรีและนักบวช ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๓๑ เพื่อแบ่งปันความสุข สงบเย็นต่อเพื่อนมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปราศจากปัญหา โดยใช้หลักพุทธธรรมนำสังคม เมื่อแรกก่อตั้ง เสถียรธรรมสถาน พระธรรมโกศาจารย์ (หลวงปู่ปัญญาันทภิกขุ) ได้เมตตาออบธรรมพร แต่เสถียรธรรมสถาน ใจความตอนหนึ่งว่า

“... สถานที่นี้ ผู้จัดสร้างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ และเผยแผ่ธรรมะ แก่คนที่ยังไม่รู้ ไม่เข้าใจ หรือคนที่รู้ที่เข้าใจแล้ว แต่ยังไม่ก้าวหน้า ก็มาพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้น เพราะการมีธรรมะเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับชีวิต ชีวิตที่มีธรรมะเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ ชีวิตที่ขาดธรรมะเป็นชีวิตที่บกพร่อง ...”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม เผยแผ่ธรรมะแก่เพื่อนมนุษย์ สามารถนำธรรมะไปใช้ดับทุกข์ในชีวิตประจำวัน ให้มีชีวิตที่สงบและเป็นประโยชน์

๒. เพื่อสาธิตการทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยใช้หลักพุทธธรรมนำสังคม

๓. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ได้มาทำแบบฝึกหัดร่วมกัน ในการให้และ การรับ ผ่านการทำงานเพื่อสังคม อันจะเป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น

กลุ่มเป้าหมาย

เด็ก สตรีและนักบวช

ประเภทผู้ใช้อาคาร

1. ผู้ใช้บริการแบบค้างคืน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ เช่น การปฏิบัติธรรม สูงสุด 100 คน/วัน (แบบมาแยกกันเป็นกลุ่มย่อยๆ)
2. ผู้ใช้บริการแบบไม่ค้างคืน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการพิเศษ เช่น โรงเรียนพ่อแม่ จิตประภัสสร ธรรมชาติบำบัด สูงสุด 100 คน/วัน (แบบมาแยกกันเป็นกลุ่มย่อยๆ)
3. ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ต่างๆ

พฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้อาคาร

ผู้ให้บริการส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไป โดยจะมีการติดต่อ จองคอร์สอบรมล่วงหน้าประมาณ 1 เดือนก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมค้างคืน และ 1 อาทิตย์ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแบบไม่ค้างคืน โดยกิจกรรมทั้งหมดจะต้องติดต่อมาล่วงหน้าก่อนทุกครั้ง โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ ดังตารางต่อไปนี้

พฤติกรรม	กิจกรรม
- ติดต่อสอบถาม	- ยืนพูดคุยและสอบถาม - หยิบแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่
- รอเข้าชม	- ยืน/นั่งรอ - เข้าห้องน้ำ
- เข้าร่วมกิจกรรม	- นั่งฟังบรรยาย - สวดมนต์ นั่งสมาธิ - ตักบาตร

ตารางที่ 2.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ

กิจกรรม	พฤติกรรม	อุปกรณ์ประกอบกิจกรรม	พื้นที่ในการประกอบกิจกรรม
- ติดต่อสอบถาม	- ยืนพูดคุยและสอบถาม - หยิบแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่	- โต๊ะ / เคาน์เตอร์ - ชั้นวางแผ่นพับ และเอกสาร	- โถงทางเข้า
- รอเข้าชม	- ยืน/นั่งรอ - เข้าห้องน้ำ - พักทานขนมหรืออาหารว่าง	- เก้าอี้ - สุขภัณฑ์และเครื่องใช้ในห้องน้ำ - โต๊ะ	- โถงทางเข้า - ห้องน้ำ
- เข้าร่วมกิจกรรม	- นั่งฟังบรรยาย	- เก้าอี้	- ห้องปฏิบัติธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 31

	- สวดมนต์ นั่งสมาธิ - ตักบาตร	- เครื่องฉาย - อุปกรณ์ขยายเสียง - พื้นที่ยกระดับสำหรับ ภิกษุสงฆ์ - ส่วนประดิษฐาน พระพุทธรูป	- ห้องบรรยายธรรม
- ทานอาหาร	- ตักอาหาร - สวดมนต์ก่อนอาหาร - ทานอาหาร - ล้างจาน - เก็บจาน	- โถ๊ะ (Pantry) - ส่วนประดิษฐาน พระพุทธรูป - โถ๊ะ แก้วทานอาหาร - ถังใส่เศษอาหาร ขยะ - ถาดวางภาชนะที่ใช้ แล้ว	- ส่วนครัว - ส่วนทานอาหาร - ส่วนล้างและเก็บจาน
- อ่างน้ำ	- เข้าห้องน้ำ - อ่างน้ำ	- สุขภัณฑ์และเครื่องใช้ ในห้องน้ำ	- ห้องน้ำ - ห้องอ่างน้ำ
- นอน	- นอน	- เตียง - ส่วนเก็บของ	- ห้องนอน

ตารางที่ 2.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม กิจกรรม อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมและพื้นที่ของผู้ใช้บริการ

ในส่วนของผู้ให้บริการ โดยส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งพักค้างคืนอยู่ในบริเวณโครงการ และมีจำนวนไม่มาก เนื่องจากวิทยากร (แม่ชี) และผู้เข้าร่วมการปฏิบัติธรรมมีช่วงเวลาในการทำงานไปภาวณาไป (การทำงานคือการปฏิบัติธรรม) จึงได้มีการช่วยกันดูแล รักษาสภาพแวดล้อมภายในโครงการไปในตัวระหว่างเข้าคอร์สอบรม

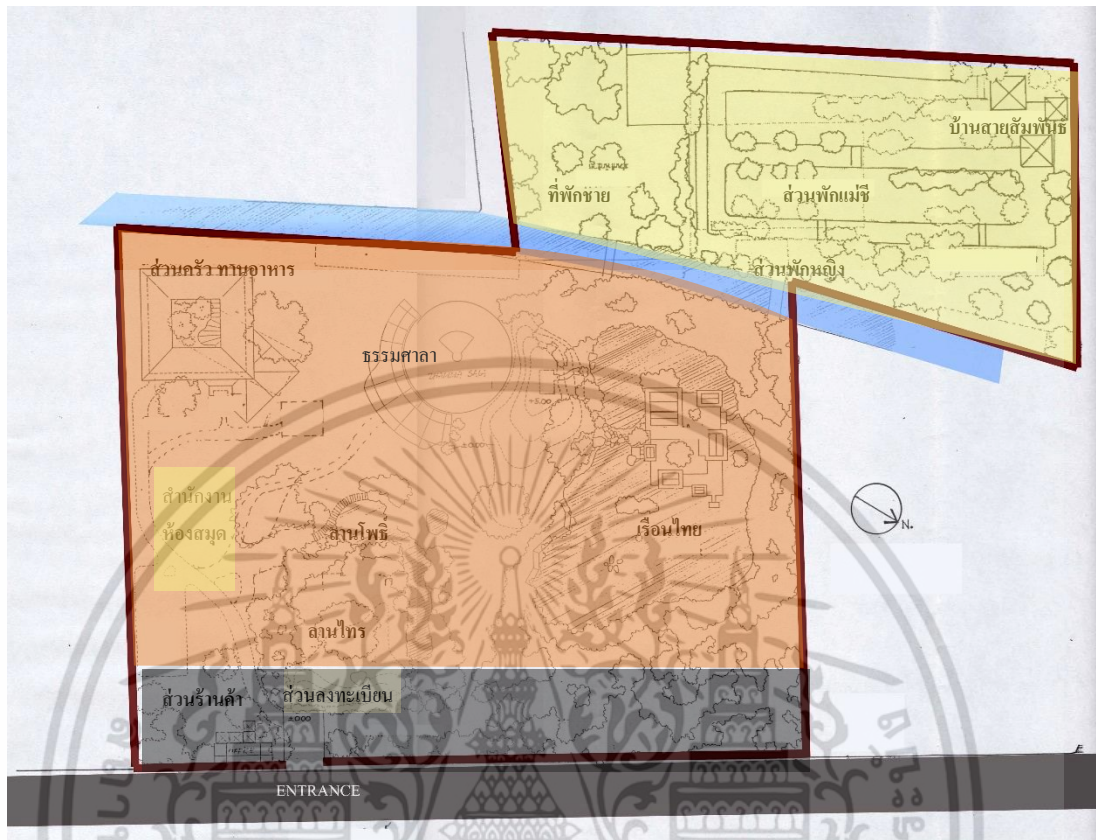
การแบ่งพื้นที่ (Zoning)

ภายในโครงการประกอบด้วยพื้นที่สาธารณะ พื้นที่กึ่งสาธารณะและพื้นที่บริการซึ่งจำกัดสิทธิการใช้งานจากน้อยไปหามาก โดยพื้นที่สาธารณะจะเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาใช้งานได้ พื้นที่กึ่งสาธารณะจำกัดเฉพาะผู้เข้าร่วมการปฏิบัติธรรม และพื้นที่บริการสงวนไว้ให้สำหรับเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งพื้นที่สำหรับผู้ให้บริการสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ได้ ดังนี้

1. ส่วนลงทะเบียน
2. ส่วนกิจกรรม
3. ส่วน Facilities
4. ส่วนห้องสมุด

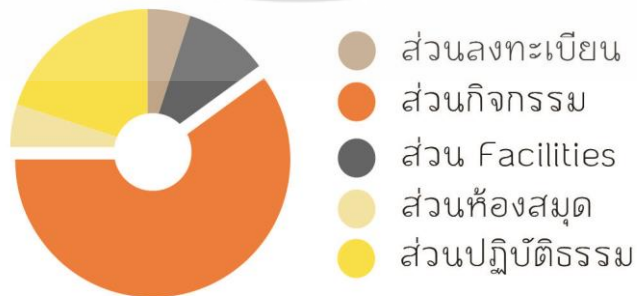
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 32

5. ส่วนปฏิบัติการ (ซึ่งรวมถึงห้องพัก ทานอาหารและห้องอาบน้ำ)



ภาพที่ 2.9 แสดงแผนผังชั้นภายในโครงการเสถียรธรรมสถาน

จากการศึกษาพบว่าพื้นที่โดยส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม ซึ่งผู้มาใช้งานทั่วไปในโครงการสามารถเข้าถึงได้ และเป็นพื้นที่ใช้งานร่วมกันระหว่างผู้เข้าร่วมปฏิบัติการและผู้มาใช้งานทั่วไปในโครงการ ซึ่งจะแบ่งกันใช้งานอย่างไม่เข้มงวดนัก คือ ไม่มีการห้ามเข้า แต่จะแบ่งโดยช่วงเวลาในการทำกิจกรรม และพื้นที่ที่พักด้านหลังนั้นจะอนุญาตให้ผู้เข้าปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่เข้าใช้ได้เท่านั้น



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 33

3. หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ที่ตั้ง สวนวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ) ถนนนิคมรถไฟสายสอง เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

พื้นที่โครงการ ประมาณ 5 ไร่

ประวัติองค์กร

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ เป็นหอจดหมายเหตุศาสนาธรรม(Religious Archives) จัดตั้งภายใต้มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ซึ่งได้จดทะเบียนมูลนิธิกับกรุงเทพมหานคร ทะเบียนเลขที่ กท ๑๕๙๘ ที่ทำการเก็บรักษา อนุรักษ์ ศึกษา ค้นคว้า และเผยแพร่ผลงานของท่านพุทธทาสฯ ให้แพร่หลาย ซึ่งจะช่วยส่งเสริม ให้ประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงหัวใจของศาสนา ตาม ปณิธาน ๓ ประการของท่านพุทธทาส ได้แก่

๑. พยายามทำตนให้เข้าถึงหัวใจแห่งศาสนาของตน
๒. พยายามทำความเข้าใจระหว่างศาสนา
๓. พยายามช่วยกันถอนตัวออกจากอำนาจของวัตถุนิยม

วัตถุประสงค์

๑. เป็นศูนย์การเรียนรู้และสถานบริการด้านศาสนาธรรมอันรื่นรมย์ เป็นกำลังเพื่อการบรรลุธรรมลักษณะ SPIRITUAL FITNESS & EDUTAINMENT CENTER

๒. สืบสานงานพระพุทธศาสนา ผ่านงาน ปณิธาน และอุดมการณ์ของพุทธทาสภิกขุ ในการ นำพาความถูกต้องและสันติสุขทั้งทางกาย จิตใจ และปัญญา ให้กลับคืนสู่สังคมมนุษยชาติ ด้วยการ เข้าถึงหัวใจของพระพุทธศาสนา การทำความเข้าใจกันระหว่างศาสนิกชนและการออกมาเสียจาก อำนาจวัตถุนิยม จนเป็นพุทธทาสกันได้ทุกคน - ผู้รับใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยการปฏิบัติให้ ดู เป็นอยู่ให้เห็น จนผู้อื่นพากันทำตาม และเป็นสวนโมกข์ได้ทุกที่ - บุญสถานเพื่อการบรรลุธรรม

๓. ทำหน้าที่รวบรวม ดูแล รักษา และจัดระบบบริการสืบค้นมรดกธรรม เอกสารข้อเขียน ต้นฉบับต่าง ๆ ของพุทธทาสภิกขุ ตลอดจนการให้บริการสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนาเผยแผ่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศาสนาธรรม การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและจิตใจให้เจริญ จนกล้าแข็งในความถูกต้องดีงาม จนเป็นผู้สงบ เย็น และเป็นประโยชน์ มีศักยภาพในการเป็นผู้อยู่ในใจเหนือ และเกื้อโลก ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนและผู้สนใจ (ประชาชนทั่วไป) ที่ต้องการปฏิบัติธรรมตามพระไตรปิฎก (เถรวาท)

ประเภทผู้ใช้อาคาร

1. ผู้ใช้บริการแบบค้างคืน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ เช่น การปฏิบัติธรรม สูงสุด 30 คน/วัน (มีทั้งแบบเป็นกลุ่มเดี่ยวทั้งหมด 30 คน และแบบมาแยกกันเป็นกลุ่มย่อยๆ)
2. ใช้บริการแบบไม่ค้างคืน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการพิเศษ เช่น แสงธรรมวันอาทิตย์ ทำบุญเดือนเกิด ธรรมบรรยาย เรือนอภิธรรม สูงสุด 25-50 คน/วัน
3. ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 34

พฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้อาคาร

ผู้ให้บริการส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไป และองค์กรต่างๆ โดยจะมีการติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ ล่วงหน้าประมาณ 2 อาทิตย์ก่อนการเข้าร่วมทั้งกิจกรรมค้างคืนและกิจกรรมแบบไม่ค้างคืน โดยกิจกรรมแบบค้างคืนจะต้องติดต่อมาล่วงหน้าก่อนทุกครั้ง แต่สำหรับกิจกรรมแบบไม่ค้างคืนสามารถเข้ามาร่วมกิจกรรมได้เลย โดยสามารถติดต่อ สอบถามถึงบริเวณที่ใช้จัดกิจกรรมได้กับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ ดังตารางต่อไปนี้

พฤติกรรม	กิจกรรม
- ติดต่อสอบถาม	- ยืนพูดคุยและสอบถาม - หยิบแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่
- รอเข้าชม	- ยืน/นั่งรอ - เข้าห้องน้ำ
- เข้าร่วมกิจกรรม	- นั่งฟังบรรยาย - สวดมนต์ นั่งสมาธิ - ตักบาตร - พักทานขนมหรืออาหารว่าง

ตารางที่ 2.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ

กิจกรรม	พฤติกรรม	อุปกรณ์ประกอบกิจกรรม	พื้นที่ในการประกอบกิจกรรม
- ติดต่อสอบถาม	- ยืนพูดคุยและสอบถาม - หยิบแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่	- โຕ้ะ / เคาน์เตอร์ - ชั้นวางแผ่นพับ และเอกสาร	- โถงทางเข้า
- รอเข้าชม	- ยืน/นั่งรอ - เข้าห้องน้ำ - พักทานขนมหรืออาหารว่าง	- เก้าอี้ - สุขภัณฑ์และเครื่องใช้ในห้องน้ำ - โຕ้ะ	- โถงทางเข้า - ห้องน้ำ
- เข้าร่วมกิจกรรม	- นั่งฟังบรรยาย - สวดมนต์ นั่งสมาธิ - ตักบาตร	- เก้าอี้ - เครื่องฉาย - อุปกรณ์ขยายเสียง - พื้นที่ยกระดับสำหรับภิกษุสงฆ์	- ห้องปฏิบัติธรรม - ห้องบรรยายธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 35

		- ส่วนประดิษฐาน พระพุทธรูป	
- ทานอาหาร	- ตักอาหาร - สวดมนต์ก่อนอาหาร - ทานอาหาร - เก็บงาน	- โถ๊ะ (Pantry) - ส่วนประดิษฐาน พระพุทธรูป - โถ๊ะ แก้วทานอาหาร - ถังใส่เศษอาหาร ขยะ - ถาดวางภาชนะที่ใช้ แล้ว	- ส่วนครัว - ส่วนทานอาหาร - ส่วนเก็บงาน
- ชมนิทรรศการ	- ถอดรองเท้า - ฝากของ - ชมนิทรรศการ - รับของที่ระลึก	- ชั้นวางรองเท้า - ล็อกเกอร์ - บอร์ดจัดแสดง - โถ๊ะวางของที่ระลึก	- ส่วนโถงนิทรรศการ - ส่วนนิทรรศการ

ตารางที่ 2.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม กิจกรรม อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมและพื้นที่ของผู้ใช้บริการ

ในส่วนของผู้ให้บริการ การดำเนินงาน มีพระภิกษุโพธิคุณ (โพธิ์ จันทโร) และ นายเมตตาพานิช เป็นที่ปรึกษา และมีคณะทำงานอาสาสมัครฝ่ายต่างๆ ทั้งจากสวนโมกข์ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน ภาคพัฒนา ภาควิชาการ และภาครัฐ ในเบื้องต้นประกอบด้วย คณะที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญงานจดหมายเหตุ, คณะที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญงานระบบฐานข้อมูล, คณะที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ งานสถาปนิก, อาสาสมัครสนับสนุนการประสานงานและบริหารจัดการ, อาสาสมัครสนับสนุนการประสานงานทางกฎหมาย, อาสาสมัครสนับสนุนการจัดระบบงานทางบัญชี, อาสาสมัครงานสวนโมกข์ และ อาสาสมัครกิจกรรมสนับสนุน ซึ่งจะหมุนเวียนกันมาดูแลตามกิจกรรมที่จัดขึ้น

การแบ่งพื้นที่ (Zoning)

ภายในโครงการประกอบด้วยพื้นที่สาธารณะ และพื้นที่บริการซึ่งจำกัดสิทธิการใช้งานจากน้อยไปหามาก โดยพื้นที่สาธารณะจะเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาใช้งานได้ และพื้นที่บริการสงวนไว้ให้สำหรับเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งพื้นที่สำหรับผู้ให้บริการสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ได้ ดังนี้

1. ส่วนลงทะเบียน
2. ส่วน Facilities
3. ส่วนกิจกรรม
4. ส่วนนิทรรศการ
5. ส่วนห้องสมุด
6. ส่วนปฏิบัติธรรม

4. มูลนิธิบ้านอารีย์

ที่ตั้ง สวนวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ) ถนนนิคมรถไฟสายสอง เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

ประวัติองค์กร

“บ้านอารีย์” เริ่มต้นจากการเป็นสถานที่ทำงานของกลุ่มญาติธรรมที่มีใจอุทิศทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา จากจุดเริ่มต้นที่เป็นสถานที่ทำงานเบื้องหลัง โดยเปิดให้ผู้สนใจอื่นๆ เข้ามาศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชนจนปัจจุบันได้จดทะเบียนจัดตั้ง เป็นมูลนิธิบ้านอารีย์ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ ได้รับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และได้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล ลำดับที่ ๗๖๘ ตามประกาศกระทรวงการคลังฯ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ และได้รับพระราชทานรางวัลเสมาธรรมจักร ประเภท สมาคม องค์กร มูลนิธิ สถาบัน และหน่วยงานที่มีกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา ประจำปี ๒๕๕๗ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิบ้านอารีย์เพื่อ

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
๒. ส่งเสริมงานด้านวัฒนธรรม
๓. เป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์
๔. ดำเนินงานเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือร่วมมือกับองค์การการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
๕. ไม่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใดกลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนและผู้สนใจ (ประชาชนทั่วไป) ที่ต้องการปฏิบัติธรรมตามพระไตรปิฎก (เถรวาท)

ประเภทผู้ใช้อาคาร

1. ใช้บริการแบบไม่ค้างคืน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการพิเศษ เช่น การเรียนอธิธรรมเบื้องต้น การเรียนภาษาบาลีเบื้องต้น และแปลบาลีธรรมบท ปฏิบัติธรรมแนะนำการเจริญสติแบบเคลื่อนไหว สูงสุด 25-50 คน/วัน
2. ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ต่างๆ

พฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้อาคาร

ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไป และองค์กรต่างๆ โดยจะมีการติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าประมาณ 2 อาทิตย์ก่อนการเข้าร่วมทั้งกิจกรรม โดยเมื่อเข้ามาในโครงการแล้วสามารถติดต่อสอบถามถึงบริเวณที่ใช้จัดกิจกรรมได้กับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ ดังตารางต่อไปนี้

พฤติกรรม	กิจกรรม
- ติดต่อสอบถาม	- ยืนพูดคุยและสอบถาม - หยิบแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่
- รอเข้าชม	- ยืน/นั่งรอ - เข้าห้องน้ำ
- เข้าร่วมกิจกรรม	- นั่งฟังบรรยาย - สวดมนต์ นั่งสมาธิ - ตักบาตร - พักทานขนมหรืออาหารว่าง

ตารางที่ 2.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ

กิจกรรม	พฤติกรรม	อุปกรณ์ประกอบกิจกรรม	พื้นที่ในการประกอบกิจกรรม
- ติดต่อสอบถาม	- ยืนพูดคุยและสอบถาม - หยิบแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่	- โຕ้ะ / เคาน์เตอร์ - ชั้นวางแผ่นพับ และเอกสาร	- โถงทางเข้า
- รอเข้าชม	- ยืน/นั่งรอ - เข้าห้องน้ำ - พักทานขนมหรืออาหารว่าง	- เก้าอี้ - สุขภัณฑ์และเครื่องใช้ในห้องน้ำ - โຕ้ะ	- โถงทางเข้า - ห้องน้ำ
- เข้าร่วมกิจกรรม	- นั่งฟังบรรยาย - สวดมนต์ นั่งสมาธิ - ตักบาตร	- เก้าอี้ - เครื่องฉาย - อุปกรณ์ขยายเสียง - พื้นที่ยกระดับสำหรับภิกษุสงฆ์ - ส่วนประดิษฐานพระพุทธรูป	- ห้องปฏิบัติธรรม - ห้องบรรยายธรรม

ตารางที่ 2.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม กิจกรรม อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมและพื้นที่ของผู้ใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 39

การแบ่งพื้นที่ (Zoning)

ภายในโครงการประกอบด้วยพื้นที่สาธารณะ และพื้นที่บริการซึ่งจำกัดสิทธิการใช้งานจากน้อยไปหามาก โดยพื้นที่สาธารณะจะเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาใช้งานได้ และพื้นที่บริการสงวนไว้สำหรับเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งพื้นที่สำหรับผู้ให้บริการสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ได้ ดังนี้

1. ส่วนลงทะเบียน
2. ส่วน Facilities
3. ส่วนกิจกรรม
4. ส่วนนิทรรศการ
5. ส่วนห้องสมุด
6. ส่วนปฏิบัติธรรม

จากการศึกษาพบว่าพื้นที่โดยส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม ซึ่งผู้มาใช้งานทั่วไปในโครงการสามารถเข้าถึงได้ง่าย และเนื่องจากพื้นที่ในโครงการค่อนข้างเล็ก ดังนั้นในคอร์สของกการปฏิบัติธรรมนั้นจึงรับจำนวนน้อย และเป็นการปฏิบัติทั้งคืนโดยไม่มีห้องพักหรือห้องอาบน้ำอย่างเป็นกิจจะลักษณะ ภายในโครงการจะให้ความสำคัญกับพื้นที่จัดกิจกรรมแบบวันเดียวโดยไม่พักค้างคืนโดยจะเป็นพื้นที่ outdoor ซึ่งสร้างหลังคาคลุมเพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรม ส่วนพื้นที่ภายในนั้นเป็นห้องเรียน ห้องสมุดและพื้นที่บริการ



2.2.2 กรณีศึกษาด้านการออกแบบ (Design)

1. หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ที่ตั้ง สวนวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ) ถนนนิคมรถไฟสายสอง เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

พื้นที่โครงการ ประมาณ 5 ไร่

ประวัติองค์กร

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ เป็นหอจดหมายเหตุศาสนธรรม(Religious Archives) จัดตั้งภายใต้มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ซึ่งได้จดทะเบียนมูลนิธิกับกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 40

ทะเบียนเลขที่ กท ๑๕๙๘ ที่ทำการเก็บรักษา อนุรักษ์ ศึกษา ค้นคว้า และเผยแพร่ผลงานของท่านพุทธทาสฯ ให้แพร่หลาย ซึ่งจะช่วยส่งเสริม ให้ประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงหัวใจของศาสนา ตาม ปณิธาน ๓ ประการของท่านพุทธทาส ได้แก่

๑. พยายามทำตนให้เข้าถึงหัวใจแห่งศาสนาของตน
๒. พยายามทำความเข้าใจระหว่างศาสนา
๓. พยายามช่วยกันถอนตัวออกจากอำนาจของวัตถุนิยม

วัตถุประสงค์

๑. เป็นศูนย์การเรียนรู้และสถานบริการด้านศาสนธรรมอันรื่นรมย์ เป็นกำลังเพื่อการบรรลุธรรมลักษณะ SPIRITUAL FITNESS & EDUTAINMENT CENTER

๒. สืบสานงานพระพุทธศาสนา ผ่านงาน ปณิธาน และอุดมการณ์ของพุทธทาสภิกขุ ในการ นำพาความถูกต้องและสันติสุขทั้งทางกาย จิตใจ และปัญญา ให้กลับคืนสู่สังคมมนุษยชาติ ด้วยการ เข้าถึงหัวใจของพระพุทธศาสนา การทำความเข้าใจกันระหว่างศาสนิกชนและการออกมาเสียจาก อำนาจวัตถุนิยม จนเป็นพุทธทาสกันได้ทุกคน - ผู้รับใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยการปฏิบัติให้ ดู เป็นอยู่ให้เห็น จนผู้อื่นพากันทำตาม และเป็นส่วนโมกข์ได้ทุกที่ - บุญสถานเพื่อการบรรลุธรรม

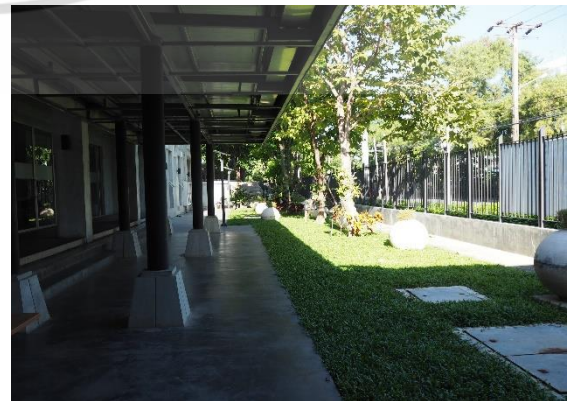
๓. ทำหน้าที่รวบรวม ดูแล รักษา และจัดระบบบริการสืบค้นมรดกธรรม เอกสารข้อเขียน ต้นฉบับต่าง ๆ ของพุทธทาสภิกขุ ตลอดจนการให้บริการสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนาเผยแผ่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศาสนธรรม การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและจิตใจให้เจริญ จนกล้าแข็งในความถูกต้องดีงาม จนเป็นผู้สงบ เย็น และเป็นประโยชน์ มีศักยภาพในการเป็นผู้อยู่ใน ใจเหนือ และเกื้อโลก ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนและผู้สนใจ (ประชาชนทั่วไป) ที่ต้องการปฏิบัติธรรมตามพระไตรปิฎก (เถรวาท)

แนวความคิดในการออกแบบ

สร้างบรรยากาศสงบ สบาย ให้เกิดขึ้นกับผู้เข้าใช้โครงการโดยการเปิดโล่ง เชื่อมต่อกับ ธรรมชาติ ใช้แนวแกนชัดเจนในการเข้าถึง เส้นสายเรียบง่ายและใช้สีจางวัสดุในการตกแต่ง



ภาพที่ 2.11 แสดงบริเวณทางเข้าของโครงการ บรรยากาศสงบใกล้ชิดธรรมชาติ

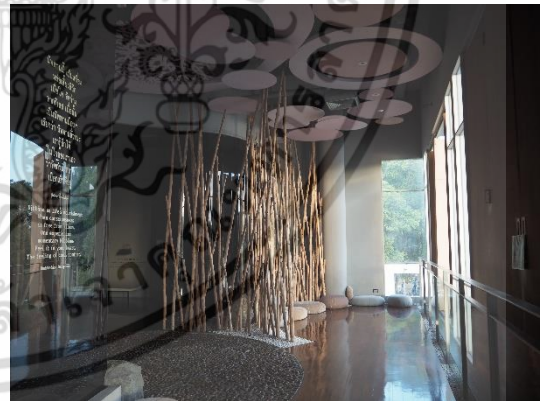
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 41



ภาพที่ 2.12 แสดงบริเวณกิจกรรมของพื้นที่ซึ่งใช้ประโยชน์จากการอยู่ติดสวนรถไฟ



ภาพที่ 2.13 แสดงบริเวณโถงกลางซึ่งยึดหยุ่น ใช้จัดทั้งกิจกรรมและนิทรรศการชั่วคราว



ภาพที่ 2.14 นิทรรศการถาวรจำลองบรรยากาศสุข สงบของนิพพาน จัดแสดงอย่างเรียบง่าย

2. THE CHURCH OF LIGTH

ที่ตั้ง Ibaraki, Osaka, Japan

พื้นที่โครงการ 840 sq.m.

ความเป็นมา

สร้างขึ้นในปี 1987-1989 ตั้งอยู่ที่เมืองอยู่ในแถบชานเมือง Ibaraki, Osaka

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 42

อาคารรูปแบบทางศาสนาที่เน้นในเรื่องของแสงที่เข้ามา แสดงออกถึงความศรัทธาในพลังของพระเจ้าหรือพลังแห่งแสง ลักษณะของตัวอาคารเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมที่เรียบง่ายมีการใช้ผนังที่ทำมุม 15 องศาตัดผ่านผนังอีกพื้นหนึ่งทำให้เกิดพื้นที่เป็น 2 ส่วนภายในเป็นพื้นที่ที่เรียบง่าย มีอาศัการเปิดช่องแสงที่ลอดเข้ามาจากภายนอก ก้กับการเจาะช่องกำแพงเป็นรูปไม้กางเขนสะท้อนตรงหน้าที่นั่งฟังสวด ความหมาย ช่วยให้ไม้กางเขนที่เปล่งแสงออกมากแสดงถึงอำนาจของพระเจ้าได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้อาคารหลังนี้มีทั้งความเชื่อตรงและมีความหมาย ช่วยให้ไม้กางเขนที่เปล่งแสงออกมากแสดงออกได้อย่างชัดเจน อาคารหลังนี้เป็นวิหารของชาวคริสเตียน ลักษณะภายในพื้นของตัวอาคารและเก้าอี้ที่นั่งใช้เป็นสีดำ ทำให้เกิดความขลังของพื้นที่เพิ่มขึ้น วัสดุพื้นผิวของผนังยังคงเป็นคอนกรีตเปลือยตามรูปแบบงานของอันโด

แนวความคิด ของ The Church of Light

แสง

แสงถูกเปรียบให้เป็นตัวแทนของความดี เป็นตัวแทนของพระเจ้า แสงถูกสร้างให้เป็นความถูกต้องเป็นพลังของพระเจ้า ที่คอยกำจัดความมืดที่ถูกแทนด้วยความชั่วร้าย ความกลัว แสงที่ส่องเข้ามาแสดงถึงการปลดปล่อย เป็นการนำทางไปสู่เส้นทางที่ถูกต้อง ความหมายเหล่านี้ถูกตีความถูกรับรู้ได้จากความเชื่อในเรื่องของศาสนา The Church of Light จึงแสดงออกในเรื่องของแสงและความหายในตัวตนได้เป็นอย่างดี

ผนังคอนกรีตเปลือย

ลักษณะของผนังที่เกิดขึ้นภายในงานเป็นผนังคอนกรีตเปลือย อันโดพยายามแสดงให้เห็นว่าตัวผนังเป็นฉากหลังที่ทำหน้าที่ไว้รับแสงสว่างมากกว่า การแสดงออกในลักษณะขององค์ประกอบพื้นฐานของตัวอาคาร การที่อันโดเลือกใช้คอนกรีตเปลือยก็เพื่อต้องการให้ความหมายที่เกิดขึ้นกับตัวผนังมีค่าน้อยที่สุด ถ้าเทียบกับผนังแบบอื่นหรือผนังที่ทาสี มันจะให้ความรู้สึกและคุณค่าที่เพิ่มขึ้นเช่น การทาสีห้องให้เกิดความรู้สึกต่างๆ อันโดสร้างผนังที่เป็นผนังน้อยที่สุดเพื่อจะใช้แสงเป็นตัวแสดงออกของธรรมชาติบนผนัง และใช้แสงให้ซ่อนคอนกรีตอยู่ภายใต้ฉากของแสง อันโดใช้แสงสว่างสร้างความสัมพันธ์กับที่ว่างเมื่อเวลาผ่านไปแสงก็จะเปลี่ยนไปทำให้พื้นที่นั้นๆเกิดรูปแบบของแสงที่ต่างออกไป แสงส่งผลให้พื้นที่ภายในวิหารเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่ขึ้นทางแห่งจิตวิญญาณก็ว่าได้ เพราะแสงที่เกิดขึ้นเป็นแสงจากธรรมชาติที่ส่องผ่านช่องเปิดรูปไม้กางเขนที่ส่องมา ทำให้สามารถรับรู้ถึงแนวคิดและศรัทธาของอาคารหลังนี้ได้

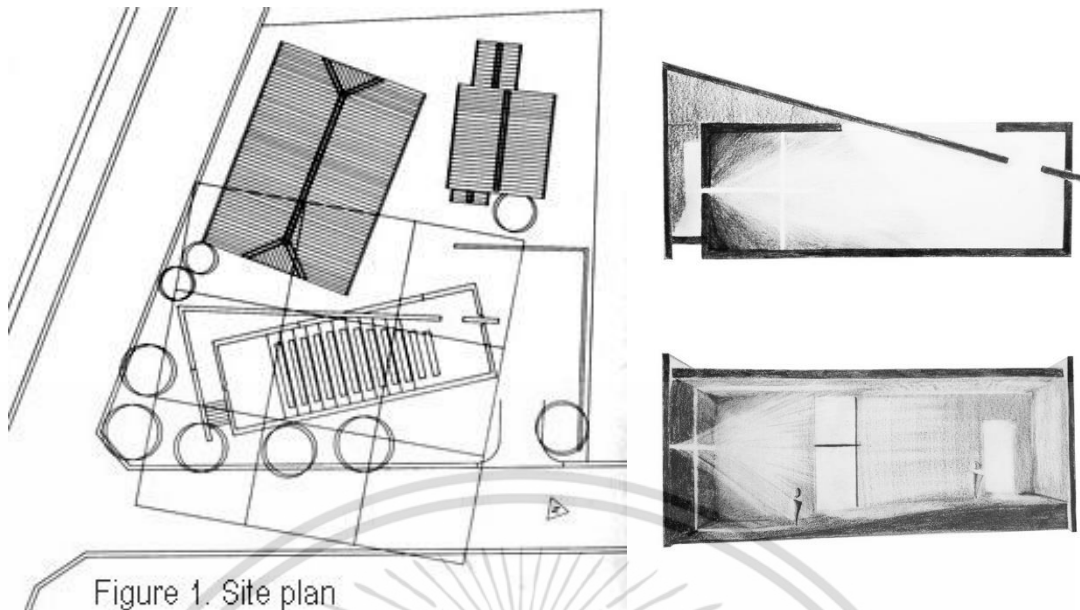
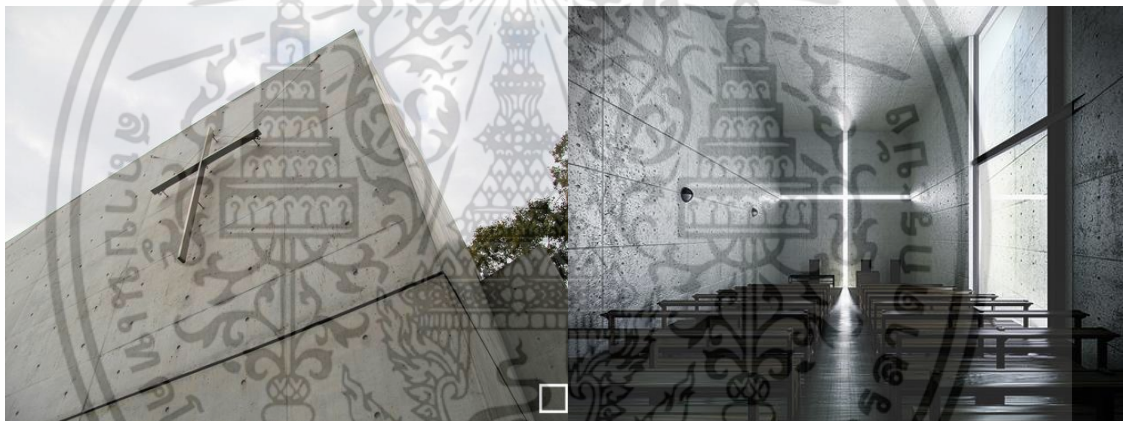


Figure 1. Site plan

ภาพที่ 2.15 แสดงที่ตั้งและแนวความคิดของโครงการ

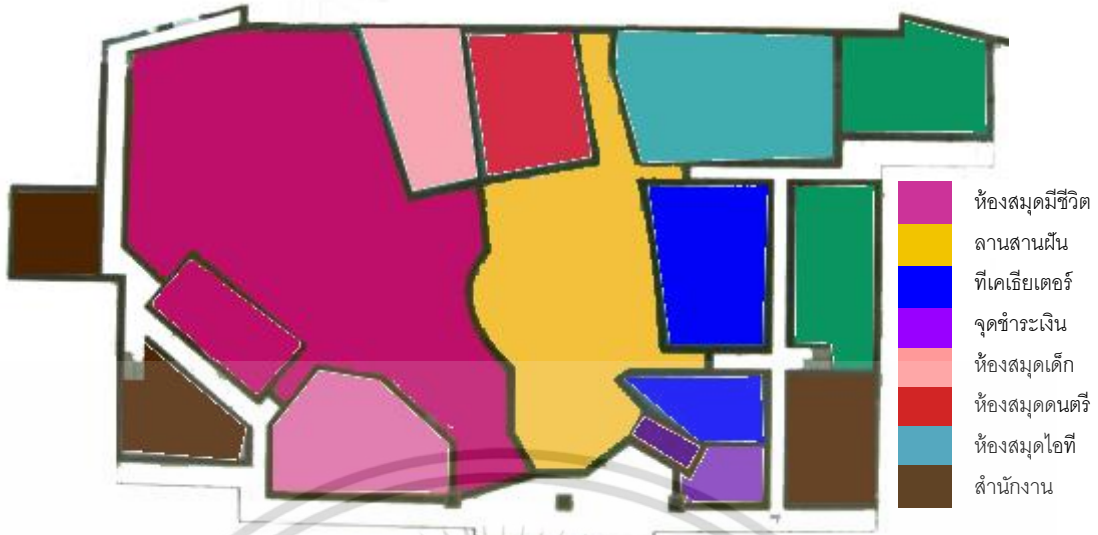


ภาพที่ 2.16 แสดงวัสดุ และแสง ที่เข้ามาในอาคาร

3. อุทยานการเรียนรู้ (TK Park)

อุทยานการเรียนรู้ หรือ Thailand Knowledge Park (TK Park) เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้โดยปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยการรักการอ่าน และการแสวงหาความรู้ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทันสมัยและสร้างสรรค์ อุทยานการเรียนรู้ (TK Park) ตั้งอยู่ภายในศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น 8 Dazzle Zone มีพื้นที่บริการทั้งสิ้น 3,700 ตารางเมตร ประกอบด้วยหนังสือและสื่อกว่า 120,000 รายการ

แนวความคิดในการออกแบบอุทยานการเรียนรู้แห่งนี้ คือ “สวนสนุกแห่งความรู้” เป็นพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนทั่วไปมีโอกาสแสดงผลงานจากความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง มีพื้นที่เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญภายในโครงการ ดังต่อไปนี้



ภาพที่ 2.17 แสดงการแบ่งพื้นที่ภายในโครงการ

1. ห้องสมุดมีชีวิต ให้บริการค้นคว้าข้อมูลแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยหนังสือและสื่อมัลติมีเดียหลากหลาย อาทิ หนังสือ วารสาร สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ทั้งไทยและสากล รวมถึงเกมสร้างสรรค์ต่างๆ
2. Mind Room จุดนัดพบเพื่อจุดประกายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ เรียนรู้ตามแนวทาง “เศรษฐกิจสร้างสรรค์”
3. ห้องเด็ก เด็กๆสามารถเรียนสนุกได้ในบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ทั้งในสระน้ำความรู้ (Reading Pool) บ้านต้นไม้ และบันไดรักการอ่าน
4. ห้องเงียบ พื้นที่มุมสงบสำหรับผู้ที่ต้องการใช้สมาธิในการอ่านและค้นคว้าข้อมูล สารระความรู้
5. ห้องสมุดดนตรี มุมสื่อสร้างสรรค์ทางดนตรีที่มีทั้งหนังสือ, iPod, TK Music Library และเครื่องดนตรีให้ลองสัมผัส พื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ ร้อง เล่น ฟัง และค้นคว้าเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรี
6. ศูนย์การเรียนรู้เอกประสงค์ พื้นที่สำหรับจัดอบรมสัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการ รวมถึงการเรียนรู้เชิงสาระบันเทิง (Edutainment)
7. ห้องสมุดไอที เป็นพื้นที่สำหรับส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ รวมทั้งให้บริการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์
8. ลานสานฝัน เวทีสำหรับแสดงความสามารถ ผลงาน ความคิด และกิจกรรมสร้างสรรค์
9. ห้องฉายภาพยนตร์ จัดฉายภาพยนตร์เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ทักษะผ่านประสบการณ์จริงกับภาพยนตร์ พร้อมแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากร
10. Sound Room ห้องบันทึกเสียงมาตรฐานสากลในระบบดิจิทัลเพื่อรองรับการสร้างสรรค์สื่อคุณภาพ เช่น ห้องซ้อมดนตรี บันทึกเสียง ตลอดจนจัดหาหนังสือเสียงสำหรับผู้พิการทางสายตา

การออกแบบภายในอุทยานการเรียนรู้ เน้นการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ด้วยสีสันสดใส และรูปทรงที่หลากหลาย รวมถึงชุดเฟอร์นิเจอร์ที่ทำให้รูปแบบการใช้งานค่อนข้างสบายและเป็นกันเอง



ภาพที่ 2.18 แสดงบรรยากาศในห้องสมุดมีชีวิต



ภาพที่ 2.19 แสดงบรรยากาศในห้องเด็ก



ภาพที่ 2.20 แสดงบรรยากาศในห้องเงียบ



ภาพที่ 2.21 แสดงบรรยากาศในลานสานฝัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 46

4. TCDC Resource Center

TCDC Resource Center เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และแหล่งค้นคว้าข้อมูลด้านการออกแบบและความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักออกแบบ นักศึกษา ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป ตั้งอยู่ภายในศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (Thailand Creative & Design Center: TCDC) ภายในศูนย์การค้า ดิ เอ็มโพเรียม ชั้น 6

ทรัพยากรสารสนเทศของ TCDC Resource Center ประกอบด้วยหนังสือด้านการออกแบบกว่า 25,000 เล่ม นิตยสารและวารสารกว่า 250 ชื่อ สื่อมัลติมีเดีย เป็นต้น

แนวความคิดในการออกแบบของ TCDC คือ “มหรสพทางปัญญา” (Playground for Creativity) ซึ่งเป็นพื้นที่จุดประกายความคิดสร้างสรรค์และกระตุ้นให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าของงานออกแบบ โดยผ่านกระบวนการความรู้เข้าใจแบบสากล ตั้งแต่การจัดนิทรรศการ การบรรยาย สัมมนาเชิงปฏิบัติ ไปจนถึงแหล่งค้นคว้าหรือในที่นี้คือ TCDC Resource Center เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต (Center for Lifelong Learning)

นอกเหนือจากพื้นที่สำหรับค้นคว้าโดยทั่วไปแล้ว TCDC Resource Center ยังมีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสมาชิกโดยเฉพาะ เช่น

1. บริการสื่อมัลติมีเดียพร้อมห้องชมภาพยนตร์ส่วนตัว ให้บริการพิเศษเฉพาะสมาชิกโดยมีเงื่อนไขการใช้งานแตกต่างกันตามระดับของสมาชิก
2. บริการห้องอ่านหนังสือ สำหรับสมาชิกที่มาใช้บริการเป็นกลุ่มและต้องการที่ประชุมหรือปรึกษางานโดยเฉพาะ
3. ที่คั่นหนังสืออัจฉริยะ เป็นเครื่องช่วยบันทึกและจดจำหนังสือที่อ่านค้างไว้ โดยนาบัตรสมาชิก TCDC มาขอรับที่คั่นหนังสือจากเจ้าหน้าที่
4. บริการพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์
5. บริการห้อง Member Lounge พร้อมบริการเครื่องดื่ม
6. บริการ iPod เทปบันทึกการสัมมนาต่างๆที่จัดโดย TCDC

การออกแบบภายใน TCDC Resource Center เน้นการโซ่วิวทัศน์ โครงสร้างและงานระบบ โดยใช้สีดำตัดกับสีเหลืองของไม้และแทรกด้วยสีอื่นต่างๆของเฟอร์นิเจอร์เป็นบางจุด

รูปแบบเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้ภายใน TCDC Resource Center สามารถแบ่งตามลักษณะพฤติกรรมการใช้งานได้ 2 แบบ คือ แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งลักษณะของเฟอร์นิเจอร์ทั้งสองแบบมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้ คือ แบบเป็นทางการจะให้ความรู้สึกน่าเชื่อถือและเคร่งขรึมจึงถูกนำไปใช้ในห้องอ่านหนังสือ ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับการประชุมและปรึกษางาน ในขณะที่แบบที่ไม่เป็นทางการจะให้ความรู้สึกสบาย ผ่อนคลาย ประกอบกับสีสนและรูปทรงของเฟอร์นิเจอร์จะช่วยให้ผู้ใช้งานเกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น

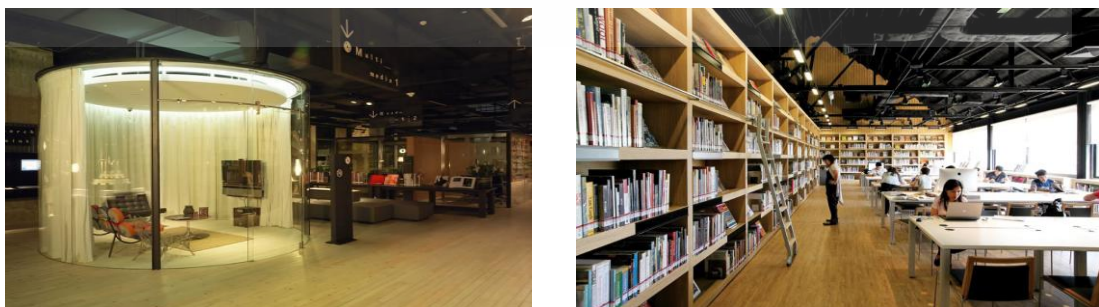
การให้แสงสว่างเน้นการใช้แสงประดิษฐ์จากหลอดไฟเป็นส่วนใหญ่และเป็นการส่องสว่างโดยตรง โดยพื้นที่อ่านหนังสือซึ่งต้องใช้สายตามากจะมีการเสริมโคมไฟเพิ่มตามจุดต่างๆ ยกเว้นในส่วนของห้องชมภาพยนตร์ซึ่งเป็นการให้แสงแบบทางอ้อมเพื่อไม่ให้รบกวนแสงจากหน้าจอ โดยการซ่อนไฟใต้ฝ้าและปล่อยให้แสงสะท้อนลงมาตามแนวผ้าม่าน



ภาพที่ 2.22 แสดงบรรยากาศใน TCDC Resource Center



ภาพที่ 2.23 แสดงบรรยากาศใน TCDC Resource Center



ภาพที่ 2.24 แสดงบรรยากาศใน TCDC Resource Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 48

5. นิทรรศน์รัตนโกสินทร์

นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางเรียนรู้ข้อมูล และแหล่งรวบรวมความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม ของยุคกรุงรัตนโกสินทร์ ที่สมบูรณ์แบบที่สุดในประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่บนถนนราชดำเนิน

โดยได้เริ่มโครงการก่อสร้าง บูรณะอาคาร และตกแต่งนิทรรศการภายใน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และจะเปิดให้สาธารณชนได้เข้าชมเพื่อร่วมภาคภูมิใจไปกับ ศิลปวิทยาการ มรดกของแผ่นดินที่สืบทอดมายาวนาน และอารยธรรมของประเทศในยุคที่เรียกว่า รัตนโกสินทร์นี้ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

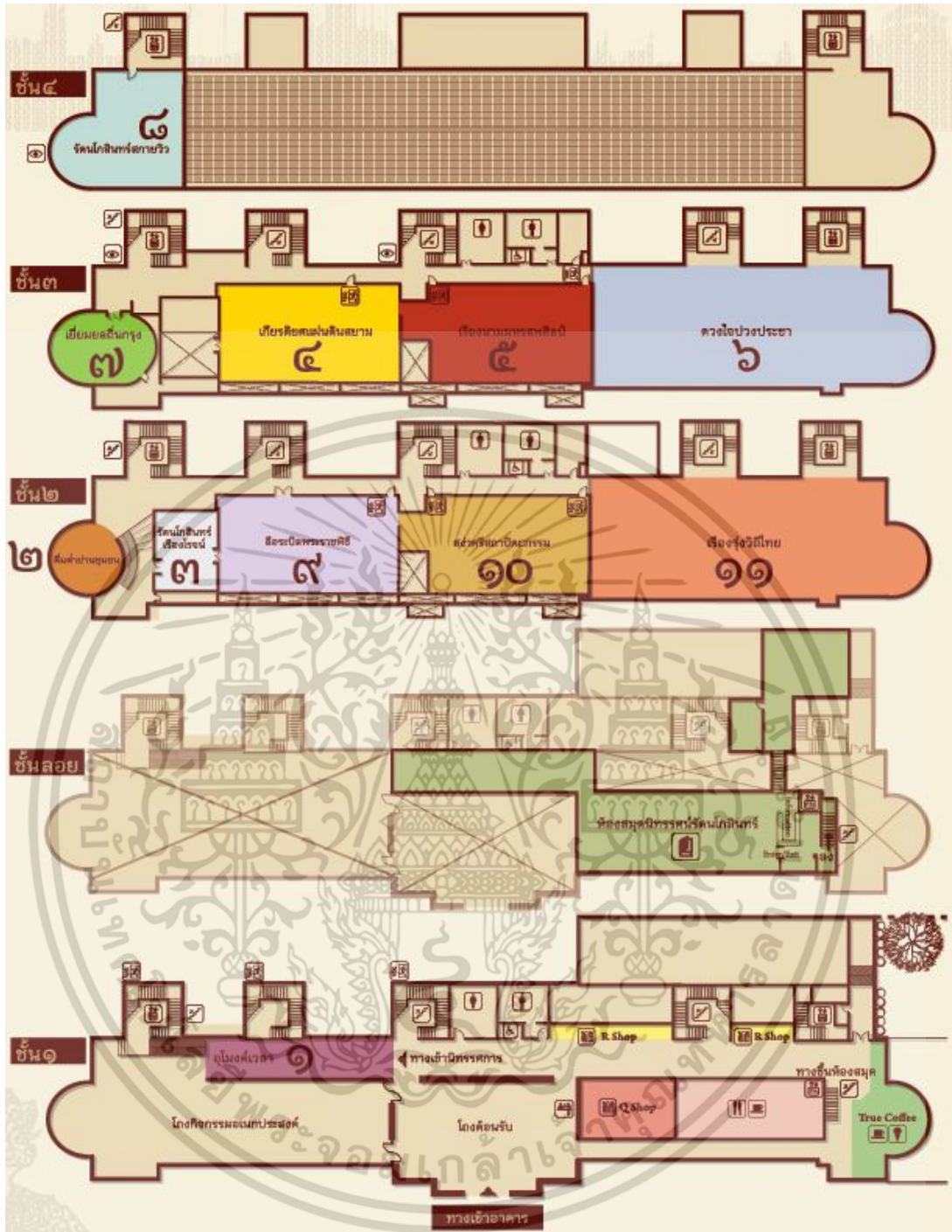
อาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ เป็นอาคาร ๓ ชั้น ไม่รวมชั้นลอย และที่ปลายของอาคารทั้งสองด้าน มีชั้น ๔ สำหรับเป็นจุดชมวิวในมุมสูง ตั้งอยู่บนพื้นที่ขนาด ๒,๕๐๐ ตรม. พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร รวมทั้งสิ้น ๘,๐๐๐ ตรม. ภายในอาคาร จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับรัตนโกสินทร์ด้วยเทคโนโลยีอันทันสมัย ทั้งสื่อจัดแสดง หุ่นจำลอง การนำเสนอผสมเสมือนจริง ๔ มิติ สื่อมัลติทัช มัลติมีเดียแอนิเมชัน ในลักษณะอินเตอร์แอคทีฟ เซลฟ์ เลิร์นนิ่ง (Interactive Self-learning) โดยแบ่งการจัดแสดงนิทรรศการออกเป็น ๙ ห้องจัดแสดง (โดยระยะแรก จะเปิดให้ชมเพียง ๗ ห้อง และจะเปิดให้ชมครบทั้ง ๙ ห้อง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔)

นอกจากนิทรรศการแล้ว ยังมีพื้นที่สำหรับนิทรรศการหมุนเวียน (Event Hall) ที่บริเวณโถงชั้น ๑ พื้นที่ประมาณ ๓๐๐ ตรม. เพื่อสำหรับให้บริการแก่สถาบันการศึกษาและองค์กรเอกชน ในการใช้จัดกิจกรรม หรือนิทรรศการทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนบริการห้องสมุด ร้านค้าจำหน่ายของที่ระลึก อาหารเครื่องดื่ม

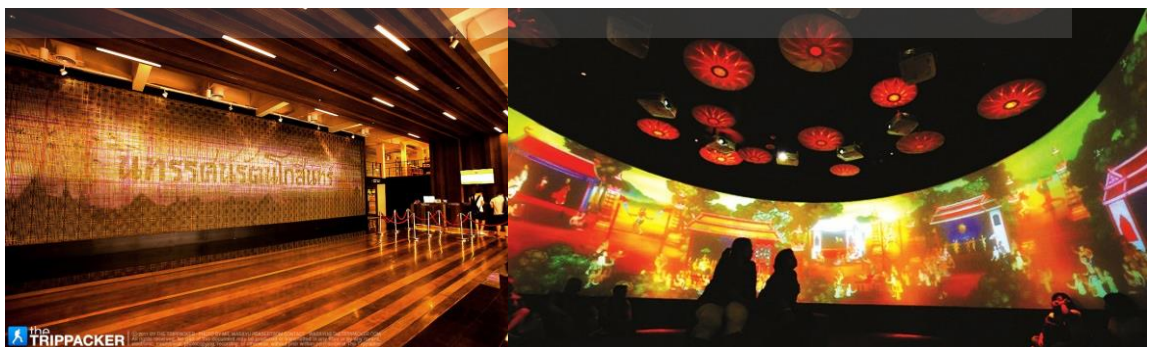
นิทรรศน์รัตนโกสินทร์เปิดทุกวันอังคาร - อาทิตย์ 10.00 - 19.00 น. (เปิดให้บริการทุกวันจันทร์)

นิทรรศการชั่วคราว ฟรี เติชมมิอิสระ

นิทรรศการถาวร มีรอบเข้าชมทุกๆ 20 นาที ตั้งแต่ 10.00 - 17.00 น. รวม 22 รอบ/วัน รอบละ 20 คน มีห้องนิทรรศการทั้งหมด 11 ห้อง ใช้หลักการจัดเส้นทางเดินแบบ Corridor to room arrangement ร่วมกับการมีผู้บรรยายการพาเข้าชม และกำหนดรอบเข้าชมเพื่อแก้ปัญหาเส้นทางชมที่ซับซ้อน



ภาพที่ 2.25 แสดงผังภายในอาคาร

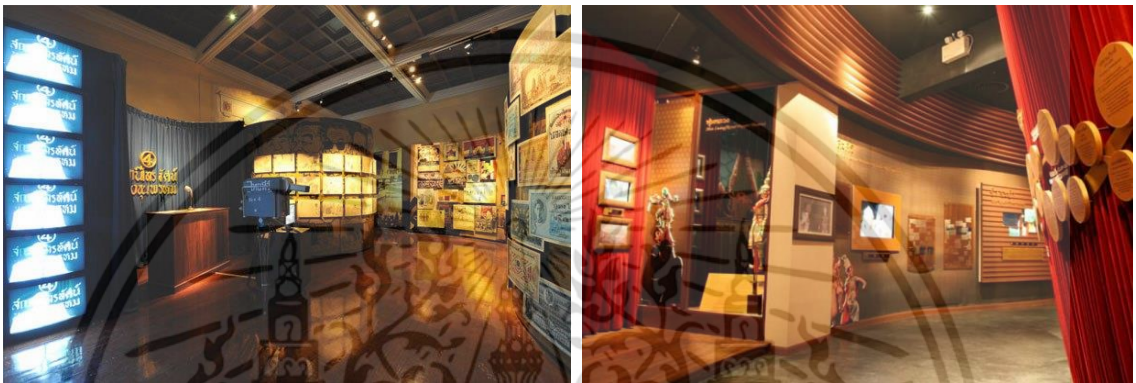


ภาพที่ 2.26 นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 50



ภาพที่ 2.27 นำเทคโนโลยีมาใช้ร่วมกับการจำลองบรรยากาศ



ภาพที่ 2.28 ใช้การจำลองบรรยากาศ ให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมได้ (Interactive)

6. นิทรรศการชั่วคราว จิตตนคร

เป็นนิทรรศการชั่วคราวที่จัดขึ้นในวันที่ ๓-๗ เม.ย. ๒๕๕๗ ณ พารากอนฮอลล์ ศูนย์การค้าสยามพารากอน เนื้อหานิทรรศการเป็นการนำหลักธรรมคำสอนของสมเด็จพระสังฆราชฯ มาเผยแพร่เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จึงนำพระนิพนธ์ เรื่อง "จิตตนคร นครหลวงของโลก" ที่พระองค์ทรงน้อมนำพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาสะท้อนสถานะความเป็นไปของจิตใจในลักษณะของบทละครที่สนุกสนาน

ภายในงานจะมีนิทรรศการแบบต่างๆ ให้ทุกคนได้เดินสำรวจจิตใจตนเอง โดยระหว่างทางก็จะผ่านตาหู จมูก ลิ้น จนไปถึงจิต และมีด่านทดสอบไปตลอดเส้นทางว่า หากมีสิ่งนี้เกิดขึ้น เราจะรู้สึกอย่างไร และจะแก้ปัญหาอย่างไร และสุดท้ายก็จะมีข้อเสนอแนะในการนำธรรมะมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาด้วย

การจัดงานฯ พยายามจะเข้าถึงกลุ่มคนทุกเพศทุกวัยให้ได้มากที่สุด โดยคาดหวังว่ากลุ่มคนที่ไม่เคยสนใจธรรมะเลย อย่างน้อยให้หันกลับมามองว่า เรื่องราวเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อหรือเป็นเรื่องเขยๆ อีกต่อไป เพราะเรายังมีอีกหลายวิธีที่จะสามารถเข้าถึงธรรมะได้โดยไม่รู้สึกละอาย อย่างน้อยขอแค่คนที่มาร่วมงานกลับไปรู้สึกสะกิดใจถึงมุมมองที่เราพยายามจะสื่อสาร และได้ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง อย่างน้อยการเดินเข้ามาในงาน คุณก็จะได้เพื่อนใหม่เพิ่มหนึ่งคน ที่จะร่วมกันศึกษาธรรมะ หรือมาช่วยกันขับเคลื่อนธรรมะให้กว้างขวางออกไป

พื้นที่จัดแสดง

พื้นที่ ๑ : ไตรภูมิโลก

บริเวณโถงใหญ่ด้านหน้าแรกเข้าสู่งาน เนื้อที่ประมาณ ๒,๐๐๐ ตารางเมตร แสดงนิทรรศการ น้อมรำลึกในองค์สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พร้อมพระประวัติ พระปฏิปทา ข้อพระธรรมคำสอน โดยเฉพาะพระนิพนธ์ จิตตนคร จากนั้นจึงเป็นส่วนแสดง "นิทรรศการไตรภูมิโลก" และ "งานสังสารวัฏ" ที่ธรรมภาศีกว่า ๕๐ องค์กรมาร่วมกันนำเสนออย่าง หลากหลาย พร้อมกิจกรรม "เวทีไตรภูมิโลก" ตลอดระยะเวลาจัดงาน เสมือนกำลังอยู่ในจิตตนครที่ ชวนท่องเที่ยวไปอย่างไม่รู้เบื่อ



ภาพที่ 2.29 ภาพไอโซเมตริกส่วนไตรภูมิโลก

... ไตรภูมิโลก ...

วิธีทำให้วนเวียนของสมุทัย คือสร้างวงกลมใหญ่กลางเมืองจิตตนคร

... เป็นวงเวียนกลมใหญ่ที่สุดในโลก ... สร้างทางเป็นเส้นรอบวงกลม มีทางซอยตัดผ่านกันอีกมากมาย

...

... สร้างภูมิต่างๆ ไว้ที่เส้นทางรอบวงกลมนั้นครบถ้วน ถ้านับมนุษย์ภูมิเป็นกลาง

ต่ำลงไปก็มีอบายภูมิต่างๆ คือ นรก สัตว์เดรัจฉาน แคนเปรต อสุรกาย แคนผีชนิดที่ตกตำนานาชนิด เอกสารนี้เป็นเอกสารทสวงนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น มิใช่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 52

ภูมิมนุษย์เองก็แบ่งกันเป็นประเทศต่างๆ เป็นบุคคลชั้นต่างๆ มีหน้าที่ต่างๆ
พากันสร้างบ้านเรือน ถนนหนทาง ปราสาทราชวัง วัดวาอาราม และสิ่งของเครื่องใช้หลายหลาก
มากมาย

มีภูมิประเทศที่สวยงามโดยธรรมชาติ และโดยตกแต่งเป็นสวน เป็นสระ เป็นอ่างเก็บน้ำหิมะ
และอื่นๆ มากมายเหลือที่จะพรรณนา

ที่ยิ่งกว่าภูมิมนุษย์ ก็คือภูมิสวรรค์ชั้นกามาวจร ที่เรียกว่า เทวโลก

และชั้นรูปาวจร อรูปาวจร ที่เรียกว่า พรหมโลก

ล้วนแล้วไปด้วยของทิพย์อันแสนที่จะละเอียดประณีตชนิดที่ไม่อาจจะนำสิ่งอะไรในโลกมนุษย์นี้เทียบ
ได้

ภูมิประเทศในสวรรค์ก็สวยสดงดงาม โปรง นารีนรมย์ยินดี มีทิพย์วิมานสถิตอยู่ในที่อันเหมาะสมวิจิตร
ตระการตา

เป็นที่ตรึงตาตรึงใจและละเอียดประณีตกว่ากันขึ้นไปเป็นชั้นๆ

รวมเข้าก็เป็น ไตรภูมิ คือ

กามาวจรภูมิ ภูมิที่เกี่ยวไปในกาม

รูปาวจรภูมิ ภูมิที่เกี่ยวไปในรูป

อรูปาวจรภูมิ ภูมิที่เกี่ยวไปในอรูป ...

... ภูมิโลกทั้งหมดนี้ มารครองใจอยู่ทั้งหมด

จึงกำหนดให้พญามารสถิตอยู่ในสวรรค์ชั้นสูงสุดที่จะดูแลลงมาและขึ้นไปได้ทั่วถึง ชั้นที่มารสถิตนั้น
กึ่งกลาง

ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งหนึ่งนั้น นับถือพระบรมครู

สมุทัยได้สร้างไตรภูมิโลกดังกล่าวภายในวงกลมใหญ่มหึมากลางเมืองจิตตนคร

เรียงรายกันอย่างเป็นระเบียบที่เส้นทางรอบวงกลม

เรียกให้ทันสมัยได้ว่า เป็นการแสดงนิทรรศการไตรภูมิโลกที่ไม่มีใครจะแสดงได้เสมอเหมือน

แม้สมุทัยจะสร้างวงเวียนใหญ่โตเพียงไร เพื่อลอกให้ชาวจิตตนครวนเวียนไม่อาจหลุดพ้นจากอำนาจ
ของตนได้

แต่พระบรมครูก็ทรงเห็นวงเวียนนั้นละเอียดถี่ถ้วนโดยตลอดด้วยพุทธจักขุหรือปัญญาจักขุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ท่านไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 53

ทั้งยังได้ทรงแสดงไว้อย่างเปิดเผยแก่เวไนยนิกร
บรรดาผู้ไม่ปรารถนาจะวนเวียนอยู่ตามความประสงค์ของสมุทัย
ก็ต้องศึกษาให้เข้าใจตามที่พระบรมครูทรงแสดงไว้
นั่นแล จึงจะสามารถพ้นจากอำนาจของสมุทัยได้โดยลำดับ
(จิตตนคร : ไตรภูมิโลก หน้า ๒๓๗ - ๒๓๘)

พื้นที่ ๒ : จิตตนคร

บริเวณโถงใหญ่ใจกลางงานด้านหลังของเวทีไตรภูมิโลก เนื้อที่ประมาณ ๑,๒๑๔ ตารางเมตร จัดเป็นห้องนิทรรศการหลักเพื่อการเรียนรู้กระบวนการแห่งจิต ที่ผู้เข้าชมจะค่อยๆ คลี่กระบวนการของจิตใจตนจนแจ่มแจ้งว่า "เป็นเช่นนี้เอง" พร้อมกับได้หลักคิดแนวทางในการ "บริหารจิต" แบบต่างๆ ตามแนวทางที่พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้และสอนสืบมา ๒,๕๐๐ ปี ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากทั่วทั้งโลกว่าลึกซึ้ง ก้าวหน้า ทันสมัยที่สุด



ภาพที่ 2.30 ภาพไอโซเมตริกส่วนไตรภูมิส่วนจิตตนคร

... จิตตนคร เรียกได้ว่าเป็นเมืองเปิด ใครจะผ่านเข้าออกได้อย่างเสรี ไม่ต้องมีหนังสือเดินทางสำหรับผ่านเข้าออก ...

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 54

... อันที่จริงจิตตนครมีปราการล้อมรอบ มีทวารเมืองที่วางเป็นจิงหระภายนอก ๕ ทวาร ...
... เพราะเหตุที่เป็นเมืองเปิดดังนี้ ผู้ที่เข้าไปในเมืองจึงมีหลายประเภท เป็นคนดีก็มี เป็นคนร้ายก็มี
เข้าไปเที่ยวแบบที่เรียกว่ามาทัศนานครแล้วก็กลับออกไปก็มี เข้าไปอยู่นานๆ จนถึงมาตั้งหลักฐานอยู่
ประจำก็มี

ความวุ่นวายจึงเริ่มมีขึ้นในจิตตนคร จิตตนครที่เคยสงบเรียบร้อยก็เริ่มไม่สงบเรียบร้อย ...

... อาศัยที่เจ้าเมืองเป็นบุคลพิเศษ ... มีอำนาจ มีความฉลาด มีวรรณะผ่องใส

จนถึงใครๆ พากันเรียกเจ้าเมืองด้วยภาษาของชาวจิตตนครว่า ปกัสสร ...

... คู่บารมีของเจ้าเมืองเป็นผู้ที่มีความงดงามและความดีทั้งปวงอย่างน่าอัศจรรย์

เป็นคู่ที่ส่งเสริมเจ้าเมืองพร้อมทั้งจิตตนครให้มีความสุขความเจริญอยู่ตลอดเวลา

เจ้าเมืองขณะที่อยู่กับคู่บารมีจะมีความผุดผ่องงดงามเหมือนอย่างมีรัศมีสว่างทั้งองค์ออกไปเป็นที่
ปรากฏ ...

(จิตตนคร : ลักษณะเจ้าเมืองจิตตนครและทวารเมือง หน้า ๒๙ - ๓๑)

... เจ้าเมืองแห่งจิตตนครยังมีเพื่อนคู่หูคู่คิดอีกหลายคน

ผู้ที่น่าจะแนะนำให้รู้จักก่อนคนอื่น มีชื่อค่อนข้างจะไพเราะว่า สมุทัย ...

... มีลักษณะนิสัยอยากได้ใคร่ดีแรง มุ่งทำลายล้างแรงต่อสิ่งที่ขัดขวาง

... ไม่มีอิม ไม่มีพอ ไม่มีเต็ม ...

... พรรคพวกของสมุทัยมีอยู่มากคนด้วยกัน คนที่เป็นหัวโจกหลักหน้อยก็ได้แก่ โลโก ... โทโส ... โมโ

สมุทัยชอบใช้หัวโจกทั้ง ๓ คนนี้ให้เที่ยวไปในที่ต่างๆ เป็นสมุนที่ใช้ได้ตั้งใจ

หัวโจกทั้ง ๓ คนนี้ มีลูกมือที่เป็นตัวผู้ลงมือทำตามคำสั่งอีก ๓ คน

ชื่อ กายทุจจริต ... วจิตุจจริต ... มโนทุจจริต ... ๓ คนนี้เป็นนักเลงหัวมีดหัวไม้ร้ายกาจนัก

... สมุทัยจึงใช้เครื่องมือทางมายาศาสตร์อย่างหนึ่งเรียกว่า อารมณ

เป็นเครื่องแปลกล่อมปกปิด ล้างจะ ในข่าวสารทั้งหลาย

... โดยแต่งตั้งพรรคพวกให้อยู่เฝ้าประจำระบบสื่อสารทั้ง ๖ ...

แห่งละ ๓ คน ชื่อว่า กามตัณหา ... ภวตัณหา ... วิภวตัณหา ... รวมเข้าตอนนี้มี ๑๘ คนแล้ว
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 55

แต่มิใช่เท่านั้น สมุทัยมีความรอบคอบมากกว่านั้น คือได้จัดให้ประจำกาลทั้ง ๓

... คือประจำอดีตกาล ๑๘ คน อนาคตกาล ๑๘ คน ปัจจุบันกาล ๑๘ รวมเป็น ๕๔ คน ...

แต่ยังไม่พอสำหรับสมุทัยผู้รอบคอบถี่ถ้วนเป็นอย่างยิ่ง ยังจัดไว้สำหรับประจำกำกับตนเอง ๕๔ คน

ประจำกำกับผู้อื่นอีก ๕๔ คน จึงรวมเป็น ๑๐๘ เรียกตามภาษาของชาวจิตตนครว่า ตัณฑหา ๑๐๘

ฉะนั้น เจ้าเมืองและชาวจิตตนครทั้งปวงจึงได้รับข่าวที่ถูกอาารมณเฑาะว์เคลือบแคลงแล้ว

เรียกได้ว่ามิใช่เป็นข่าวสารที่จริงแท้ อยู่เสมอ เพราะสมุทัยได้วางตัณฑหา ๑๐๘ ดังกล่าว

ยี่ตระกูลบิณฑบาตทั้งสิ้นไว้ทั้งชั้นนอกชั้นใน

เจ้าเมืองจึงถูกลวงให้หลง คือเข้าใจผิด เห็นผิดอยู่เสมอ

บางคราวก็แสดงความยินดีปรีดา อยากได้นั้นได้นี้ อยากเป็นนั่นเป็นนี่

บางคราวก็หงุดหงิด ชุ่นเคือง ชัดแค้น อยากให้พินาศเสียหาย สุดแต่อาารมณเฑาะว์และพรรคพวกส่ง
เข้ามา

ชาวเมืองจิตตนครจึงมีจิตใจที่ดิ้นรนกวัดแกว่งอยู่เสมอ ไม่สงบ

เป็นโอกาสให้หัวใจทั้ง ๓ เข้าสิงผสมได้โดยง่าย เพราะสมุทัยจัดให้คอยจ้องโอกาสอยู่ทุกขณะแล้ว ...

... การปฏิบัติงานของสมุทัยและพรรคพวกทั้งปวงรวดเร็วยิ่งนัก

เท่ากับความเร็วของจิตหรือความเร็วของแสง ก็น่าจะเทียบได้ หรือยิ่งกว่า

... อาวุธหรือผู้ที่จจะปราบพวกหัวมีดหัวไม้ของฝ่ายสมุทัยมีอยู่ คือ ปัญญา

และปัญญานี้เมื่อบรมเสมอ ก็เหมือนอาวุธที่คมที่ลับอยู่เสมอ ย่อมใช้การได้ผลอย่างดียิ่ง

คือฟันลงไปทีเดียวขาดลงไปทีนั้น

ตัณฑหา ๑๐๘ ก็สามารถจะทำลายให้สิ้นไปด้วยปัญญาที่ได้รับการอบรมบริบูรณ์เต็มที่แล้ว ...

... การบริหารจิตนี้แหละ คือการอบรมสติ อบรมปัญญา ให้เกิดทัน และให้สามารถรักษาจิตใจหรือ
จิตตนคร

ให้ไม่ถูกอาารมณเฑาะว์อันเป็นสมุนฝ่ายร้ายของสมุทัยเข้ามามีอำนาจเหนือ

จนถึงกับจะใช้อำนาจก่อให้เกิดความวุ่นวายเร่าร้อนได้เกินไป ...

สมุทัย จึงนับว่าเป็นนักการโลกที่สามารถมาก เพราะต้องการที่จะครองโลกทั้งสิ้นไว้ในอำนาจ

ไม่ประสงค์จะให้ใครผู้ใดพ้นไปจากอำนาจของตนเลย ...

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 56

... อาวุธที่จะปราบปรามพวกของสมุทภัยในจิตตนครได้ผลแน่นอน มีอยู่อย่างเดียว คือ ปัญญา

ปัญญานี้มีหลายชั้น ทั้งชั้นต่ำ ชั้นกลาง ชั้นสูง

ก็เหมือนอาวุธมีคมที่ย่อมมีทั้งคมน้อย คมมาก คมที่สุด ...

... อบรมมากและสม่ำเสมอเพียงไร ปัญญาก็ย่อมจะยิ่งสูงขึ้นได้เพียงนั้น ...

... และการอบรมที่ถูกต้องจริงๆ ก็มีอยู่วิธีเดียว คือศึกษาพระพุทธศาสนา

ให้เข้าใจพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้สมควร แล้วปฏิบัติตามที่ทรงสั่งสอนไว้นั้น ...

(จิตตนคร : เพื่อนคู่หู หัวใจ หัวไม้ ลูกมือของจิตตนคร หน้า ๓๓ - ๕๔)

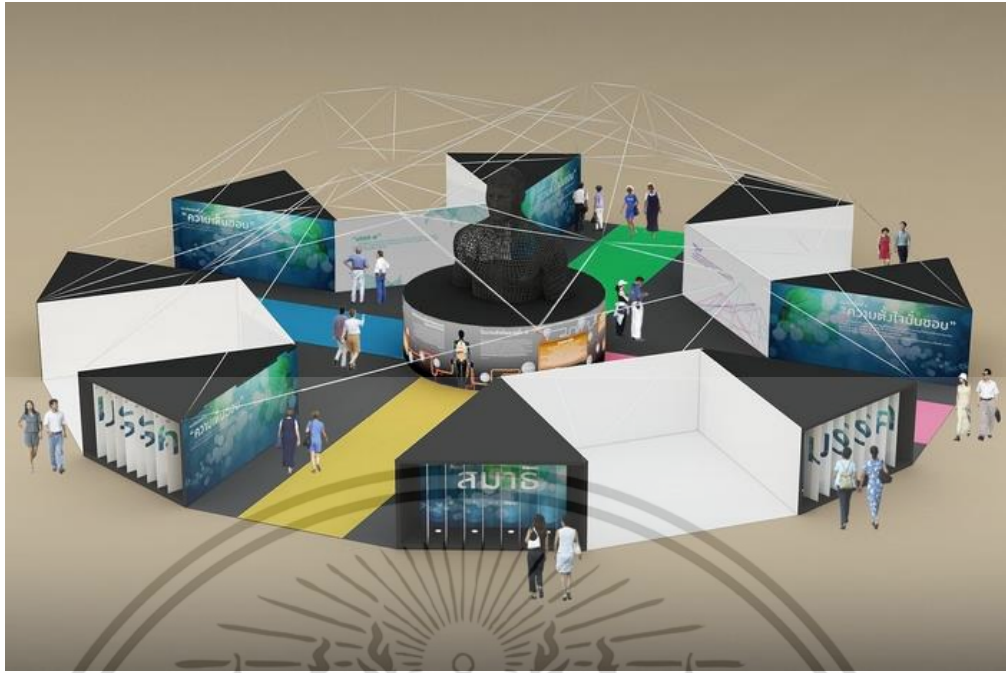
พื้นที่ ๓ : กองทัพนคร

บริเวณโถงใหญ่ เนื้อที่ประมาณ ๒,๒๘๕ ตารางเมตร จัดรูปขบวนเป็นกองทัพนครทั้ง ๘ สำหรับธรรมภาคีหลักทางธรรมร่วม ๔๐ องค์กร อาทิ ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิส่งเสริมวิปัสสนาในพระสังฆราชูปถัมภ์ คณะศิษย์หลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ มูลนิธิหมู่บ้านพลัม ประเทศไทย ฯ นำเสนอนานากิจกรรมและแนะนำการเจริญสติ สมถวิปัสสนา และกัมมัฏฐานรูปแบบต่างๆ พร้อม "เวทีกองทัพนคร" เพื่อการเสวนา อภิปราย และ แสดงธรรม ฯ ตลอดงาน



ภาพที่ 2.31 ภาพไอโซเมตริกส่วนกองทัพนคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 57



ภาพที่ 2.32 ภาพไอโซเมตริกส่วนกองทัพมรรค

... กองทัพใหญ่มรรค ...

... สมุทัยอาจจะลืมนึกไปว่าในจิตตนครมิใช่มีกองทัพใหญ่สังโยชน์เพียงกองเดียวเท่านั้น

ยังมีกองทัพใหญ่มรรคอีกกองหนึ่งซึ่งแม่ทัพใหญ่สังโยชน์เองก็ยังไม่รู้ลึกพรั่งพรั่ง ...

คู่บารมีกับมรรคบดี ผู้เป็นแม่ทัพใหญ่มรรคเห็นว่า

การแสดงกำลังของกองทัพใหญ่มรรคให้ปรากฏแก่ตาแก่ใจประชาชนชาวจิตตนคร

หาใช่เป็นการแสดงความโอ้อวดไม่ แต่จะต้องกำหนดสถานที่แสดงกำลัง

และประชาชนชาวจิตตนครผู้ที่จะมาดูชมการแสดงกำลัง ก็จะต้องอยู่ในอิริยาบถที่มีความเคารพ

จึงได้กำหนดสถานที่ใจกลางเมือง ซึ่งถนนสี่สายมาบรรจบกันนั้นแหละเป็นสถานที่แสดงกำลัง ...

ครั้งนี้ได้จัดเตรียมการทั้งปวงเรียบร้อยแล้ว ก็ได้ประกาศวัน เวลา และระเบียบการต่างๆ

ให้ประชาชนชาวจิตตนครได้ทราบทั่วกัน เป็นอันว่าจะได้มีการสวนสนามแสดงกำลังของกองทัพใหญ่
มรรค ...

เฉพาะพัทธรณ์ครสามิเจ้าเมืองจิตตนคร เป็นที่ตื่นเต้นโสมนัสยินดีของประชาชนจิตตนครทั้งสิ้น

แต่เป็นที่หวาดระแวงพรั่นพรั้งของสมุทัยกับคู่อาสาและพรรคพวกมากที่สุด

(จิตตนคร : กองทัพใหญ่มรรค หน้า ๒๗๗ - ๒๘๔)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 58

พื้นที่ ๔ : โรงแสดงธรรม

บริเวณโถงใหญ่ด้านใน เนื้อที่ประมาณ ๑,๖๑๔ ตารางเมตร จัดเป็นโรงแสดงธรรมตามที่ทรงพระนิพนธ์ให้เป็นท้องสนามหลวงใหญ่เพื่อการสวนสนามแสดงธรรม ในลักษณะเวทีขนาดใหญ่จุผู้คนได้ประมาณ ๑,๕๐๐ คน สำหรับกิจกรรมการแสดงธรรมในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การสวดมนต์ภาวนา การปาฐกถาแสดงธรรม การอภิปรายบรรยายธรรม ของเครือข่ายธรรมภาควิชาทางธรรม ตลอดจนการจัดมหรสพทางธรรม อาทิ การแสดงละครเวทีเรื่อง "จิตตากับนคร" และ การแสดงดนตรี ของศิลปินชั้นนำ ตลอด ๕ วันของงาน



ภาพที่ 2.33 ภาพไอโซเมตริกส่วนโรงแสดงธรรม

... ถือว่าเป็นการประกาศแสดงพระธรรมขององค์พระบรมครูเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนชาว
จิตตนครทั้งสิ้น ...

... คู่บารมีกับมรรคปฏิบัติจึงถือเป็นกิจเป็นหน้าที่สำคัญที่จะต้องประกาศแสดงกำลัง

ให้เป็นที่ปรากฏประจักษ์ตาในจิตตนคร

ทั้งได้จัดสถานที่สำหรับการเดินสวนสนามแสดงกำลังกับวิธีการต่างๆ อย่างมีระเบียบ ...

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 59

... เมื่อถึงวันแสดงกำลังของกองทัพใหญ่มรรค ประชาชนชาวจิตตนครได้พากันมาคอยดูอยู่ ...

แน่นขนัด

สมุทัยได้ส่งพรรคพวกมาแทรกอยู่ในหมู่ประชาชนทั่วไป และได้นัดหมายการที่จะปฏิวัติไว้ด้วยเสร็จ ...

... กองทัพใหญ่มรรคซึ่งได้เตรียมพร้อมอยู่แล้ว ก็ได้เริ่มการแสดงกำลังทันที

(จิตตนคร : กองทัพใหญ่มรรค หน้า ๒๘๔ - ๒๘๙)

พื้นที่ ๕ : ห้องบริหารจิต

ณ ห้องสงบด้านในของโรงแสดงธรรม ขนาดจุได้ประมาณ ๕๐ คน จัดให้เครือข่ายธรรมภาคิ
ทางธรรมได้จัดหลักสูตรอบรมแนะนำการเจริญจิตภาวนาแบบต่างๆ สำหรับผู้สนใจ ตลอดระยะเวลา
ของการจัดงานทั้ง ๕ วัน

ผู้มาบริหารจิตทั้งหลาย

คือผู้พยายามศึกษาปฏิบัติให้รู้จักวิธีจัดการกับภัยดังกล่าวแล้วทั้งหมด

ให้ได้ดีที่สุดในยามเมื่อภัยดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นกับจิตตนครของตนๆ

ผู้บริหารจิต คือผู้ศึกษาธรรม และธรรมนั้นท่านเปรียบเป็นร่มใหญ่ที่กันแดดกันฝนได้

หรือจะกล่าวอีกอย่าง ธรรมก็คือเครื่องป้องกันรักษาเจ้าเมืองแห่งจิตตนครให้พ้นภัยทั้งหลายดังกล่าว

แล้ว

แม้ภัยจะเกิดขึ้นหนักหรือเบาเพียงไร

เจ้าเมืองที่มีธรรม เป็นเครื่องป้องกันรักษาก็ย่อมไม่กระทบกระเทือนเพราะภัยนั้นหนักเกินไป

ส่วนเจ้าเมืองที่ไม่มีธรรม จักต้องได้รับแรงกระทบกระเทือนเต็มที่เป็นธรรมดา

ก็เหมือนคนไม่มีร่มใหญ่ เดินตากแดดตากฝน ก็ย่อมร้อนย่อมเปียก

ส่วนคนที่มีร่มใหญ่ แม้จะมีฝนตกแดดออก ก็ย่อมพ้นจากความร้อนความเปียกได้โดยควร

การมาบริหารจิต หรือการมาศึกษาธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

จึงเป็นสิ่งควรกระทำทั่วกัน แม้ปรารถนาความพ้นภัยทั้งปวง

(จิตตนคร : ภัยแห่งจิตตนคร หน้า ๑๑)

อันพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น

เป็นสิ่งเดียวที่สามารถใช้เป็นเครื่องปราบ เครื่องขับไล่ เครื่องกำจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 60

บรรดาเหตุแห่งความเดือดร้อนวุ่นวายของจิตตนครทั้งหลายได้

เราทุกคนเป็นเจ้าของจิตตนครด้วยกันทั้งนั้น เราทุกคนจึงมีหน้าที่จะต้องนำพระธรรมของ
พระพุทธเจ้า

ไปปราบ ไปไล่ ไปกำจัด เหตุแห่งความเดือดร้อนไม่สงบสุขในนครของเรา


















































บรรดาผู้มาบริหารจิตทั้งหลายล้วนเป็นผู้เป็นเจ้าของจิตตนคร

ที่กำลังพยายามจะทำนครของตนของตนให้เป็นนครแห่งความร่มเย็นเป็นสุข

แม้ยังมีความเดือดร้อนวุ่นวายบ้าง ก็ไม่มากมายเท่านครของบรรดาผู้ยังไม่สนใจกับการบริหารจิต
เสียเลย

(จิตตนคร : ลักษณะจิตตนคร หน้า ๗)

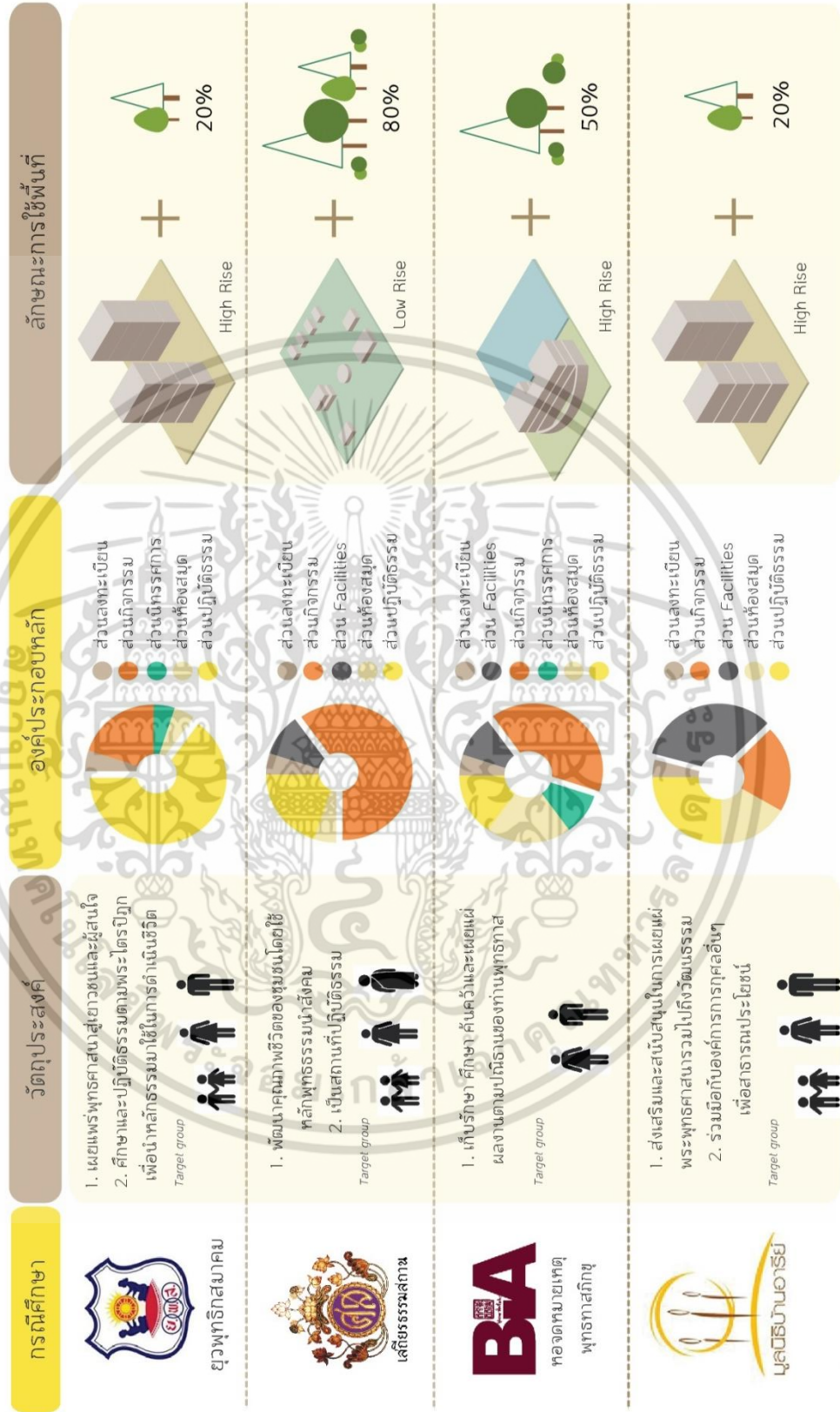
ตารางสรุปการนำกรณีศึกษามาใช้ในโครงการ

สถานที่							
หัวข้อที่ ต้องการศึกษา							
องค์ประกอบ โครงการ							
Zoning							
นิทรรศการ							
ห้องสมุด							
ส่วนปฏิบัติการ							

ภาพที่ 2.34 แสดงตารางสรุปกรณีศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 61

กรณีศึกษา: องค์ประกอบและการใช้พื้นที่



ภาพที่ 2.35 ตารางสรุปกรณีศึกษาด้านองค์ประกอบพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 62

กรณีศึกษา: การออกแบบ

กรณีศึกษา	ภาพประกอบ	แนวความคิด	วัสดุ
<p>Church of Light Ibaraki, Ozaka, Japan Architect: Tadao Ando</p>		<ul style="list-style-type: none"> - การเข้าถึง ผนังทำให้แคบและมืด - ใช้แสงเป็นจุดเด่น แทนค้ำถึงพระเจ้า - แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสกล.และเวลา 	 <p>คอนกรีต ไม้สีดำ</p>
<p>หอจดหมายเหตุ พุทธทาสภิกขุ สวนรถไฟ, กรุงเทพฯ, ไทย Architect: อัครมศิลป์</p>		<ul style="list-style-type: none"> - เก็บหน้าโครงการเข้าหาสวน เพิ่มพื้นที่ธรรมชาติ - ตกแต่งด้วยวัสดุที่เรียบง่าย เช่น คอนกรีต ไม้ - แบ่งนัยยะทางธรรม เพื่อให้ความรู้สึกเคารพ 	 <p>คอนกรีต ไม้</p>
<p>พิพิธภัณฑ์วัดพุทธโคดม ศรีราชา,ชลบุรี, ไทย Architect: สุริยะ อัมพันธ์ศรี</p>		<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกใช้วัสดุเรียบง่าย ทำได้ง่าย - รูปแบบใหม่ แต่ยังคงบรรยากาศสงฆ์ได้ - นำแสงเข้ามาสร้างบรรยากาศและความรู้สึกศักดิ์สิทธิ์ในพื้นที่ 	 <p>คอนกรีต จีวรสงฆ์</p>
<p>วัดใหญ่สุวรรณาราม อำเภอเมืองเพชรบุรี, เพชรบุรี, ไทย Architect: -</p>		<ul style="list-style-type: none"> - การใช้แสงธรรมชาติ เข้ามาในอาคาร - เสาและฉัตรบริเวณพระประธานใช้สีอ่อน เป็นเหมือนกรอบเฟรมเน้นพระประธาน 	 <p>จิตรกรรม ลายรดน้ำ</p>

ภาพที่ 2.36 ตารางสรุปกรณีศึกษาด้านการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 63

กรณีศึกษา: นิทรรศการ

กรณีศึกษา

การให้บริการ

1. อังคาร - อาทิตย์ 10.00 - 19.00 น.
(ปิดให้บริการวันจันทร์)
นิทรรศการถาวร มีรอบเชิงทฤษฎี 20 นาที ตั้งแต่ 10.00 - 17.00 น.
รวม 22 รอบ/วัน รอบละ 20 คน
นิทรรศการชั่วคราว ฟรี เดิมเอิสระ

2. อังคาร - อาทิตย์ 10.00 - 18.00 น.
(ปิดให้บริการวันจันทร์)
นิทรรศการถาวร เดิมเอิสระ
นิทรรศการชั่วคราว เดิมเอิสระ

3. นิทรรศการชั่วคราว 3 - 7 เมษายน 57 ที่สยามพารากอน
นิทรรศการชั่วคราว เดิมเอิสระ

การจัดผัง

กรณีศึกษา

การให้บริการ

1. อังคาร - อาทิตย์ 10.00 - 19.00 น.
(ปิดให้บริการวันจันทร์)
นิทรรศการถาวร มีรอบเชิงทฤษฎี 20 นาที ตั้งแต่ 10.00 - 17.00 น.
รวม 22 รอบ/วัน รอบละ 20 คน
นิทรรศการชั่วคราว ฟรี เดิมเอิสระ

2. อังคาร - อาทิตย์ 10.00 - 18.00 น.
(ปิดให้บริการวันจันทร์)
นิทรรศการถาวร เดิมเอิสระ
นิทรรศการชั่วคราว เดิมเอิสระ




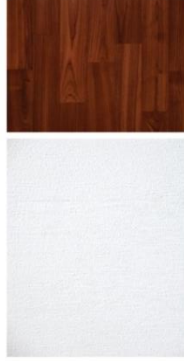

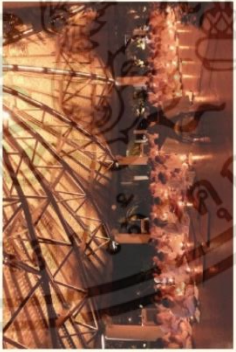






3. นิทรรศการชั่วคราว 3 - 7 เมษายน 57 ที่สยามพารากอน
นิทรรศการชั่วคราว เดิมเอิสระ

การจัดผัง

ภาพที่ 2.37 ตารางสรุปกรณีศึกษาด้านนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 64

กรณีศึกษา: การปฏิบัติธรรม

กรณีศึกษา	ภาพประกอบ	รูปแบบการใช้พื้นที่	รายละเอียด	วัสดุ
 ยูวาทริกสมาคม		 <p>โดยมีวิทยากรและพระอาจารย์อยู่ ด้านหน้ามีจอฉายภาพให้เห็นได้ทั่วทั้งห้อง</p>	หลักการพัฒนจิตใจให้เกิดปัญญาและสันติสุข โดย คุณแม่สิริ กรินชัย เป็นเวลา 8 วัน 7 คืน ใส่ชุดขาว ถัดคือ 5 สัปดาห์ วาจาใจ ผู้เข้าร่วมประมาณ 200 - 300 คน ปฏิบัติโดยการพิจารณาปริศนาบท	 คอนกรีต ไม้
 เสถียรธรรมสถาน		 <p>โดยมีเรื่องวิทยากรและพระอาจารย์เป็น รูปธรรมวงกลม อาจารเปิดได้แสงสุธรรมชาติ</p>	ออเนปานสติภาวนา เป็นเวลา 3 วัน 2 คืน ใส่ชุดขาว ถัดคือ 8 สัปดาห์ วาจาใจ ผู้เข้าร่วมประมาณ 150 คน ปฏิบัติโดยการฝึกดูลมหายใจ (อานปานสติ)	 ไม้ ไม้ไผ่
 หอจดหมายเหตุ พุทธศาสนิกชน		 <p>โดยมีเรื่องวิทยากรและพระอาจารย์เป็น รูปธรรมวงกลม อาจารเปิดได้แสงสุธรรมชาติ</p>	มาดากาวเพื่อพัฒนาตน หลักสูตธรรมเจริญสติสำหรับสตรี เป็นเวลา 18 วันไม่ ใส่ชุดขาว ถัดคือ 8 สัปดาห์ วาจาใจ ผู้เข้าร่วม 30 คน ปฏิบัติด้วยตนเองตามกัมมัตถ	 คอนกรีต ไม้

ภาพที่ 2.38 ตารางสรุปกรณีศึกษาด้านการปฏิบัติธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 65

2.3 ข้อมูลเฉพาะของโครงการ

2.3.1. ประวัติโครงการ

โครงการบัณฑิตสถานเป็นศูนย์การเรียนรู้ธรรมะของมูลนิธิเอกชนที่มีเป้าหมายในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้คนรุ่นใหม่ เพื่อให้พวกเขาสามารถนำหลักธรรมคำสอนของศาสนามาประยุกต์ให้เข้ากับยุคปัจจุบันได้

ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติมาช้านาน เริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัยเรื่อยมาจนถึงสมัยปัจจุบัน และมีความเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยทุกแง่มุม ด้วยการเป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้คนในสังคม เป็นหลักในการดำเนินชีวิต เป็นหลักในการปกครองประเทศ รวมถึงการเป็นที่มาของวัฒนธรรมและประเพณีไทยมากมายตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ทว่าปัจจุบันเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นและกระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามาในประเทศไทยอย่างรวดเร็ว วิถีชีวิตของคนไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนโดยสิ้นเชิงคนเริ่มห่างเหินกับศาสนาไปที่ละน้อยๆ

แม้ว่าเนื้อหาของศาสนาจะมีความเป็นอมตะธรรม คือ ไม่ขึ้นอยู่กับกาล แต่วิธีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ทำให้คนรุ่นใหม่มีความรู้สึกเข้าถึงธรรมะยากยิ่งขึ้น จึงได้มีการปรับวิธีการถ่ายทอด และเล่าเรื่องให้คนยุคใหม่สามารถเข้าถึงและเข้าใจศาสนาได้ง่ายขึ้น

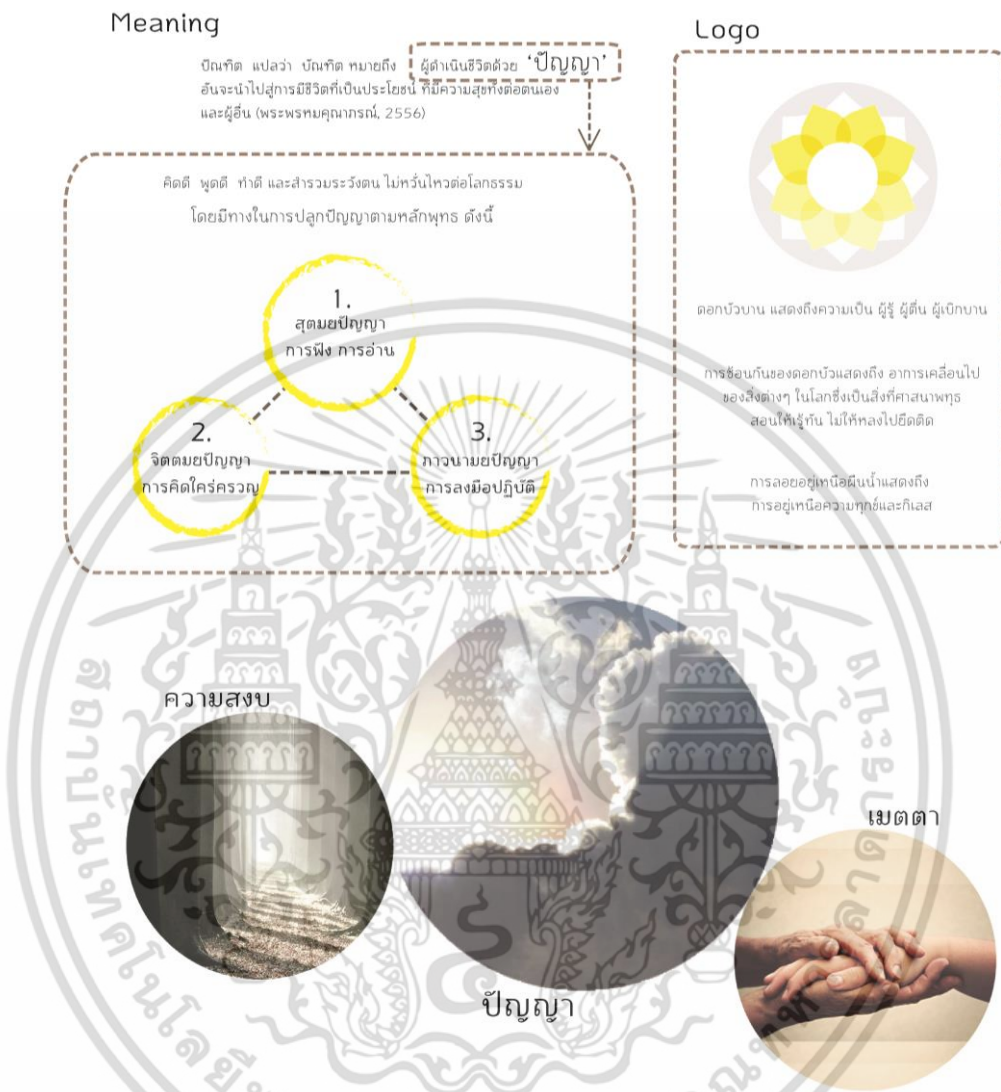
2.3.2 จุดประสงค์ของโครงการ

- 1) เป็นแหล่งรวบรวมความรู้และเผยแพร่หลักธรรม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถนำหลักธรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2) เป็นสถานที่ในการพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และทำกิจกรรมผ่านการคิดอย่างใคร่ครวญระหว่างผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน
- 3) เป็นสถานที่ในการปฏิบัติธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่ (ช่วงอายุ 18-25 ปี)

2.3.3 เอกลักษณ์โครงการ

โครงการบัณฑิตสถานจึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ศาสนาพุทธด้วยความเข้าใจที่ถูกต้องและเกิดปัญญาในการดำรงชีวิต ผ่านการฟัง การคิดและการปฏิบัติตามหลักของพุทธศาสนา คือ 1. สุตมยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดขึ้นได้จากการฟัง โดยเน้นถึงการให้ความรู้และวิธีการประยุกต์หลักธรรมเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ การจัดการเรียนการสอนเพื่อเผยแพร่หลักธรรม การสัมมนาหรือสนทนาธรรมโดยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุคสมัย เพื่อให้คนได้เข้าใจธรรมะมากขึ้น 2. จินตมยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดขึ้นได้โดยการคิด ซึ่งจะเน้นไปที่กระบวนการการเรียนรู้ตามหลักของจิตตปัญญาศึกษา เช่น กิจกรรมบูรณาการ กิจกรรมอาสา และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ใช้ความคิดอย่างใคร่ครวญ เป็นการเรียนรู้ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน

เกิดเป็นเครือข่ายกัลยาณมิตรในการทำกิจกรรมสิ่งดีๆ ร่วมกัน และสุดท้ายคือ 3. ภาวนามยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดจากการปฏิบัติจนรู้แจ้งเห็นจริงด้วยตนเองซึ่ง ได้แก่ พื้นที่ของการปฏิบัติธรรม



ภาพที่ 2.40 ภาพแสดงเอกลักษณ์โครงการ

2.3.3.1. ปัญญา

ปัญญา แปลว่า ความรู้ทั่ว หมายความว่าความรู้ทั่วถึงเหตุและผล รู้เหตุถึงผล รู้ผลถึงเหตุ ตาม สัจจะคือความจริง เมื่อมีความรู้ดังกล่าวในสิ่งใด ก็ชื่อว่ามีปัญญาในสิ่งนั้น แต่ถ้าเป็นความรู้หลง รู้ผิด คือไม่ใช่เป็นความรู้จริง ก็ไม่เรียกว่าปัญญา และมีคำเรียกรู้ถูกต้องว่า สัมมปัญญา ปัญญาชอบ ส่วนรู้ ผิด รู้หลง เรียกว่า มิจฉาปัญญา

ปัญญา ๓ ระดับ

1. ปริยัติปัญญา ความรู้ที่เกิดจากการเรียนต่างๆ เป็นศิลปวิทยา ตลอดจนถึงเรียนพุทธศาสนา ดังที่เรียนกันอยู่นี้ ก็ใช้ตาใช้หูก็เป็นความรู้ซึ่งได้มา ดังนี้เรียกกันว่า ปริยัติปัญญา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 68

ปัญญาทางปริยัติคือการเรียนและคำว่าการเรียนนั้น จึงมีความหมายว่า ฟัง แต่โบราณก็ใช้ฟัง ไม่มีตัวหนังสือ เมื่อมีตัวหนังสือขึ้นก็มีอ่านท่องบ่นจำ ฟังด้วยใจอันหมายถึงว่าพินิจพิจารณา ขบเจาะ ด้วยทฤษฎี ความเห็น คือทำความเข้าใจให้ถูกต้อง นี่เป็นปริยัติปัญญา

2. ปฏิบัติปัญญา ปัญญาอันเกิดจากการปฏิบัติ คือเมื่อเรียนรู้แล้วก็ปฏิบัติ ดังเช่นเมื่อเรียนรู้ ศิลปวิทยาแล้วนำมาปฏิบัติ เหมือนอย่างเรียนการช่าง เรียนรู้แล้วก็มาประกอบสิ่งนั้นๆ ที่เป็นเรื่องของ ช่าง เช่น สร้างสิ่งนั้น สร้างสิ่งนี้ สร้างตึกรามบ้านเรือน เป็นต้น

เมื่อเรียนทางพระพุทธศาสนา มีความรู้ทางปริยัติแล้ว ก็นำมาปฏิบัติทางกาย ทางวาจา ทางใจ เช่น เมื่อเรียนรู้จักศีล รู้จักสมาธิ รู้จักปัญญา ก็นำมาปฏิบัติให้เป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา ขึ้นที่ตนเอง ก็ได้ปัญญาที่เกิดจากการปฏิบัติขึ้นโดยลำดับและโดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งคือคำสั่งสอนของ พระพุทธเจ้านั้น ล้วนเป็นคำสั่งสอนที่ให้ละชั่ว ทำดี ให้สอนของพระพุทธเจ้านั้น ล้วนเป็นคำสั่งสอนที่ ให้ละชั่ว ทำดี ให้ชำระจิตของตนให้บริสุทธิ์ ผ่องใส เป็นเครื่องขัดเกลากิเลส เครื่องเศร้าหมอง คือ ตัดหาความดีนรณะยานอก กิเลสกองโลกกองโอรธกองหลง หรือกิเลสกองราคะ โทสะโมหะให้หมด ไป จากจิตใจ ก็ได้ปัญญาคือความรู้ในการปฏิบัติ อันเป็นเครื่องขัดเกลาดังกล่าวนี้ขึ้นไปโดยลำดับ ดังนี้ ก็เป็นปฏิบัติปัญญา

3. ปฏิเวธปัญญา เมื่อปฏิบัติไปจนถึงที่สุด อันหมายความว่าชำระจิตใจด้วยปัญญา ให้บริสุทธิ์ หมดจดได้บางส่วนหรือสิ้นเชิงที่เรียกว่า เป็นมรรค เป็นผล เป็นนิพพาน

ตั้งแต่ขั้นต้น คือโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล จนถึงขั้น อรหันตมรรค อรหันตผล อันเป็นขั้น สูงสุด กำจัดกิเลสได้หมดสิ้น ก็เรียกรวบยอดว่า ปฏิเวธปัญญา ปัญญาคือความรู้แจ้งแทงตลอด อัน หมายความว่าเจาะแหว่งกิเลสที่มาห่อจิตใจให้หลุดไปได้หมดสิ้นให้บรรลุถึงความบริสุทธิ์สิ้นเชิง

ทางให้เกิดปัญญา

ความรู้ที่เป็นตัวปัญญาที่พัฒนามาโดยลำดับนี้ ก็อาศัยความรู้ทางอายตนะนี้แหละมาประกอบ กระทำการปฏิบัติปลูกปัญญาต่างๆ ด้วยวิธีที่ทางพุทธศาสนาได้ย่อลงเป็น 3 คือ

1. ทางสุตะ คือทางฟัง หมายถึงรวมทั้งการอ่าน และหมายถึงรวมทั้งการที่ทราบทางอายตนะอย่าง อื่น อันการฟังนั้นได้ทางหูอ่านได้ทางตา การทราบนอกจากนี้ก็ได้แก่ ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายอาศัย ทางทั้ง 5 นี้เสริมความรู้ให้มากขึ้น แต่ว่าทางเสริมความรู้เหล่านี้ครั้งโบราณไม่มีตัวหนังสือ ก็ต้องอาศัย หู อาศัยฟังทางหูเป็นข้อสำคัญ จึงได้ยกเอาสุตะคือการสดับฟังขึ้นมาเป็นทางให้เกิดปัญญา และปัญญา ที่ได้จากการฟัง อันรวมทั้งการอ่านและการทราบทางจมูกทางลิ้นทางกายเหล่านี้ ก็รวมเรียกว่าสุตมัย ปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการสดับ

2. ทางจินตา คือความคิด คิดค้นพิจารณาจับเหตุจับผลที่ถูกต้อง เรียกว่า จินตา ก็เป็นทางให้ เกิดปัญญา เรียกว่าจินตปัญญา ปัญญาที่เกิดทางจินตา คือความคิดพินิจพิจารณา

3. ทางภาวนา คือ ต้องอาศัยการกระทำ ทำให้มีขึ้นให้เป็นขึ้น อันเรียกว่า ภาวนา หรือเรียกว่า ภาวนามัยปัญญา

ทางพุทธศาสนาได้ตรัสแสดงปัญญาไว้ 3 ทางดังนี้แต่ก็ฟังทราบว่า ทั้ง 3 ทางเหล่านั้น

คือตัวสุตะ การสดับฟัง จินตา ตัวความพินิจพิจารณา กัฬาวนา การปฏิบัติอบรมให้มึขึ้นให้เป็นขึ้นนั้น เป็นทางให้เกิดปัญญา แต่ไม่ใช่ตัวปัญญา

2.3.3.2. การเจริญสติในชีวิตประจำวัน

การปฏิบัติธรรมคือการเอาธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตเพราะฉะนั้น การปฏิบัติธรรมก็ จึงเป็นเรื่องกว้างๆ ไม่เฉพาะการที่จะปลืกตัวออกจากสังคม ไปอยู่ที่วัด ไปอยู่ที่ป่า เพราะนั้นเป็นเพียง ส่วนหนึ่ง เป็นการพยายามนำธรรมมาใช้ในการฝึกฝนจิตใจอย่างจริงจัง จังๆ เป็นการปฏิบัติแบบเข้มข้น หรือลงลึกเฉพาะเรื่อง

การปฏิบัติธรรมต้องมีตลอดเวลา เรานั่งที่ใดก็ต้งมีการปฏิบัติธรรม คือเอาธรรมมาใช้เมื่อ ปฏิบัติสิ่งนั้น ทำสิ่งนั้นอย่างถูกต้องก็เป็นการปฏิบัติธรรม เมื่อทำงานหรือทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ต้งใจทำให้ดี ให้เกิดคุณประโยชน์ ให้สำเร็จด้วยความมุ่งหมายที่ต้งาม ก็เป็นการปฏิบัติธรรม ต้งนั้น ถ้า ตนมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียน แล้วศึกษาเล่าเรียนอย่างถูกต้อง มีความขยัน หมั่นเพียร ต้งใจเล่าเรียน เล่าเรียนให้ได้ผลก็เป็นการปฏิบัติธรรม เช่น เล่าเรียนโดยมีอิทธิบาท ๔ มีฉันทะ พอใจ รักในการเรียน มี วิริยะ มีความเพียร ใจสู้มีจิตตะ เอาใจใส่รับผิดชอบ มีวิมังสา คอยไตร่ตรอง ตรวจสอบ ทดสอบ ทดลองให้ได้ผลดียิ่ง ก็เรียกว่า ปฏิบัติธรรม

แม้แต่ออกไปในทองถนน ไปขับรถ ถ้าขับโดยรักษาภูจรรยา ขับเรียบร้อยดีไม่ประมาท มี ความสุภาพ หรือลืกเขาไปแมกระทั่งว่า ทำจิตใจให้สบายไม่เครียด มีความผ่อนคลายสบายใจในเวลาขับ รถนั้น ได้ก็เป็นการปฏิบัติธรรมในระดับต่างๆ แล้วแต่ว่าใครจะสามารถเอาธรรมมาใช้ในการดำเนิน ชีวิตหรือในการทำกิจหน้าที่นั้นๆ ให้ได้ผลแค่ไหนเพียงไร ก็เรียกว่าปฏิบัติธรรมต้งนั้น เพราะฉะนั้น การปฏิบัติธรรมที่แท้จริงนั้น ต้งมีอยู่ตลอดเวลา เพราะเราทุกคนมีหน้าที่ต้งดำเนินชีวิตให้ต้งาม ถูกต้งแม้แต่การนั่งฟังปาฐกถาก็มีการปฏิบัติธรรม เมื่อต้งใจฟังฟังเป็น ใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง สิ่งที่ได้รับฟังกัน ทำให้เกิดปัญญาขึ้นก็เป็นการปฏิบัติธรรมต้งนั้น เป็นอันว่าการปฏิบัติธรรมนั้นเป็นเรื่องที่ กว้างมาก หมายถึงการนำเอาธรรมมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิต หรือการทำกิจทำงานทำหน้าที่ให้ ถูกต้ง ทำทุกเรื่องทุกอย่างให้ถูกต้งให้ดีให้เกิดผลเป็นประโยชน์ เพื่อจะได้เข้าถึงชีวิตที่ต้งามมี ความสุขที่แท้จริง นั่นเองเป็นการปฏิบัติธรรม

2.3.3.3 จิตตปัญญาศึกษา

ศาสตราจารย์ น.พ.ประเวศ วะสี (http://thethanika.blogspot.com/2010/09/blog-post_2229.html) ให้ความหมายของจิตตปัญญาศึกษาไว้ว่า เป็นการศึกษาค้ทำให้เข้าใจด้านในของ ตัวเอง เข้าถึงความจริง ทำให้เปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับโลกและผู้อื่น เกิดความเป็นอิสระ ความสุข ปัญญา และความรักอันไพศาลต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง เกิดความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยเน้นการศึกษาจากการปฏิบัติ เช่น จากการทำงานศิลปะ โยคะ ความเป็นชุมชน การเป็น อาสาสมัครเพื่อสังคม สุนทรียสนทนา การเรียนรู้จากธรรมชาติ และจิตตภาวนา เป็นต้น

วิจักข์ พานิช (2549) ให้ความหมายของจิตตปัญญาศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ โดยเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ที่ได้ความรู้จากประสบการณ์ เพราะความรู้ที่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 70

แท้จริงนั้น คือประสบการณ์ทุกอย่างรอบตัว และเมื่อเพิ่มมิติของ การใคร่ครวญด้วยใจ จะทำให้สัมผัสได้ถึงคุณค่าและความงาม ซึ่งการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญจะเกิดขึ้นได้ด้วยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ด้านใน ทำให้เรียนรู้ที่จะรัก เรียนรู้ที่จะให้ เรียนรู้ที่จะยอมรับ ความหลากหลายทางความคิดมากขึ้น นำไปสู่ความตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น

กระบวนการเรียนรู้ของจิตปัญญาประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ

1. การฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) หมายถึง ฟังด้วยหัวใจ ด้วยความตั้งใจ อย่างสัมผัสได้ถึงรายละเอียดของสิ่งที่เราฟังอย่างลึกซึ้ง ด้วยจิตที่ตั้งมั่น ในที่นี้ยังหมายถึง การรับรู้ในทาง อื่น ๆ ด้วย เช่น การมอง การอ่าน การสัมผัส ฯลฯ

2. การน้อมสู่ใจอย่างใคร่ครวญ (Contemplation) เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการฟังอย่างลึกซึ้ง กอปรกับประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในทางอื่น ๆ เมื่อเข้ามาสู่ใจแล้ว มีการน้อมนำมาคิดใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง ซึ่งต้องอาศัยความสงบเย็นของจิตใจเป็นพื้นฐาน จากนั้นก็ลงนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เห็นผลจริงก็จะเป็นการพอกพูนความรู้เพิ่มขึ้นในอีกระดับหนึ่ง การน้อมสู่ใจอย่างใคร่ครวญ ในภาษาละติน คือ Contemplati ซึ่งหมายถึง การสังเกต การพิจารณาไตร่ตรอง หรือการจ้องมองอย่างตั้งใจ (to observe, consider or gaze attentively) (Haynes, 2005)

3. การเฝ้ามองเห็นตามที่เป็นจริง (Meditation) การปฏิบัติธรรมหรือการภาวนา คือ การเฝ้าดูธรรมชาติที่แท้จริงของจิต นั่นคือ การเปลี่ยนแปลง และสภาวะของการเป็นกระแสแห่งเหตุปัจจัยที่เลื่อนไหลต่อเนื่อง การปฏิบัติภาวนาฝึกสังเกตธรรมชาติของจิต จะทำให้เราเห็นความเชื่อมโยงจากภายในสู่ภายนอก เห็นความเป็นจริงที่พ้นไปจากอำนาจแห่งตัวตนของตน ที่หาได้มีอยู่จริงตามธรรมชาติ เป็นเพียงการเห็นผิดไปของจิตเพียงเท่านั้น

กิจกรรมของจิตตปัญญาศึกษา หากจัดกลุ่มกิจกรรมของจิตตปัญญาศึกษาแล้ว สามารถจัดได้เป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1) Contemplative relation ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

- 1.1) สุนทรียสนทนา (dialogue)
- 1.2) การฟังอย่างลึกซึ้ง (deep listening)
- 1.3) การเล่าเรื่อง (storytelling)
- 1.4) การบันทึกการเรียนรู้ (journaling)

2) Contemplative generative practices ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

- 2.1) การสวดมนต์ (prayer)
- 2.2) การแผ่เมตตา (metta/loving-kindness meditation)
- 2.3) การแผ่ความกรุณา (tonglen/karuna)
- 2.4) การอธิษฐาน/ละหมาด (prayer)

3) Contemplative meditation ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

- 3.1) การนั่งสมาธิ (sitting meditation)

3.2) การเข้าเงียบเพื่อชำระจิต/วิเวกภาวนา (quieting and cleaning the mind)

3.3) วิปัสสนา (insight meditation))

3.4) การผ่อนคลายตระหนักรู้ (mindful relaxation) เป็นการผ่อนคลายอย่างลึก โดยจิตตื่นรู้ (deep relaxation and awakening mind) เมื่อจิตผ่อนคลายร่างกายสบาย คลื่นสมองเปลี่ยนจิต ใต้ส่านึกเปิด เราสามารถดึงพลังแห่งความสร้างสรรค์มาใช้ได้มากมาย (มากกว่า95% ของภาวะปกติ) การสั่งจิตในภาวะ deep relaxation and awakening mind ได้ผลดีที่สุด เป็นการใช้จินตนาการ (Guided Imagery, Visualization) เพื่อทำให้ร่างกายผ่อนคลาย ปรับสมดุลของร่างกาย-จิตใจ และเป็นการพักใจพักกายทำให้ร่างกายดูอ่อนกว่าวัย

4) Contemplative movement practices ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

4.1) ชี่กง (Qi Gong) ไทเก๊ก (Tai Chi)

4.2) รามวยจีน (Tai chi chuan)

4.3) ดินจงกรม (walking meditation)

4.4) เต้นรำฟ้อนรำ (dance)

4.5) เดินป่า (bush walk)

4.6) คีตมวยไทย (Thai boxing dance)

5) Contemplative art ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

5.1) การวาดรูป (drawing)

5.2) การปั้นดิน

5.3) งานประดิษฐ์

6) Contemplative work ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

6.1) มีสติกับการทำงาน (mindfulness practices)

6.2) งานจิตอาสา (volunteer spirit)

6.3) ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม (ceremonies/rituals based/ in a cultural or Religious tradition)

2.3.3.4 ปัญหาของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่งของชีวิตมนุษย์ เพราะเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านร่างกายและสภาพจิตใจจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยเริ่มผลจากอกพ่อแม่ไปสู่โลกภายนอกที่ต้องเรียนรู้ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองและพร้อมจะรับสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาในชีวิตอย่างง่ายดาย ช่วงชีวิตวัยรุ่นจึงเป็นช่วงของการลองผิดลองถูกและมีโอกาสตัดสินใจผิดพลาดได้ง่ายหากขาดการชี้แนะในทางที่ถูกที่ควร หรือขาดหลักยึดเหนี่ยวทางใจที่มั่นคงเพียงพอ

ศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลล์ สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อรับทราบสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหา ความทุกข์ และทางออกของวัยรุ่นไทย เพื่อเป็นข้อมูลให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 72

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมของวัยรุ่นไทย โดยสุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีอายุ 15 - 22 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และจังหวัดหัวเมืองใหญ่ในแต่ละภาคของประเทศ

วัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษามีปัญหาความเครียดและเป็นทุกข์มากที่สุด เพราะเพิ่งย่างเข้าสู่วัยรุ่นจึงต้องปรับตัวในหลาย ๆ เรื่อง ประกอบกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาต้องรับภาระด้านการเรียนที่ค่อนข้างหนักเพื่อเตรียมตัวสอบเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยจึงมีปัญหาความเครียดและเป็นทุกข์กังวลมากกว่ากลุ่มอื่น

เมื่อถามวัยรุ่นถึงปัญหาที่ทำให้เครียดและเป็นทุกข์ พบว่า อันดับแรกคือ ปัญหาเรื่องการเรียน รองลงมาได้แก่ ปัญหาการเงิน ปัญหาความรัก ปัญหาการคบเพื่อน ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการพนัน ปัญหาการไม่มีสิ่งของแบบที่คนอื่นมี และปัญหายาเสพติด ตามลำดับ

สำหรับสาเหตุของความเครียดและเป็นทุกข์ที่ประสบอยู่นั้น ร้อยละ 31.1 บอกว่าเกิดจากการกระทำของตัวเอง ขณะที่ร้อยละ 17.7 เกิดจากการกระทำของผู้อื่น และร้อยละ 49.9 เกิดจากการกระทำของทั้งตัวเองและผู้อื่นร่วมกัน ในส่วนของวัยรุ่นที่บอกว่าสาเหตุของความเครียดและเป็นทุกข์เกิดจากการกระทำของตัวเอง ให้รายละเอียดว่าเกิดจากการขาดวินัยและความรับผิดชอบ ร้อยละ 30.1 ขาดการยั้งคิดหักห้ามใจ ร้อยละ 24.3 ประมาทรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ร้อยละ 17.1 ต้องรีบต้องการเอาชนะ ร้อยละ 16.7 ด้อยความสามารถ ร้อยละ 9.8 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 2.0 ผลสำรวจดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า อย่างน้อยที่สุดวัยรุ่นไทยก็ยังรู้จักมองตัวเอง และยอมรับในข้อบกพร่องของตัวเอง ไม่ได้คอยแต่จะโทษผู้อื่นหรือโทษสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว ประเด็นที่น่าสนใจถัดมาก็คือ สาเหตุแห่งความเครียดและเป็นทุกข์ของวัยรุ่นในส่วนของที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่นนั้น อันดับแรกระบุว่าเกิดจากพ่อแม่ ร้อยละ 42.4 รองลงมาคือเกิดจากครู/อาจารย์ ร้อยละ 33.2 และเกิดจากเพื่อน ร้อยละ 24.4

เมื่อถามถึงที่พึ่งในยามมีความทุกข์ พบว่า เพื่อนคือที่พึ่งอันดับแรกของวัยรุ่น รองลงมาคือพ่อแม่ ตนเอง ญาติพี่น้อง อินเทอร์เน็ตครู/อาจารย์ ศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และศูนย์ฮอตไลน์ ตามลำดับ

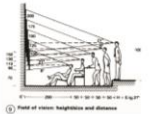
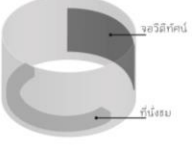
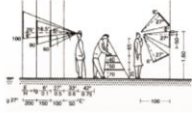
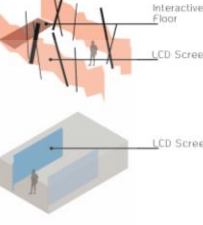
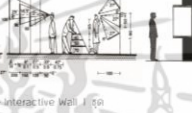
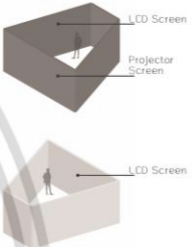

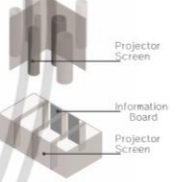
นอกจากนี้ ผลสำรวจยังแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันห่างไกลศาสนา ซึ่งหากเรายังคงยึดมั่นในหลักที่ว่า มนุษย์ควรมีศาสนาเป็นที่พึ่งพิงยึดเหนี่ยวจิตใจโดยเฉพาะในยามมีทุกข์ แต่ผลการสำรวจกลับชี้ให้เห็นว่าศาสนาไม่ได้มีบทบาทเป็นที่พึ่งของวัยรุ่นอย่างที่ควรจะเป็น โดยมีบทบาทน้อยกว่าอินเทอร์เน็ตเสียด้วยซ้ำ ทั้งๆที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังคงเชื่อว่าหลักคำสอนของศาสนาน่าจะเป็นทางออกในการแก้ปัญหาความทุกข์ของพวกเขาได้ แต่การที่วัยรุ่นไม่สามารถใช้ศาสนาเป็นที่พึ่งในยามมีความทุกข์เป็นเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในหลักคำสอนของศาสนาอย่างถูกต้องเพียงพอที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาของตัวเอง เนื่องจากขาดการชี้แนะและปลุกฝังจากผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ วัยรุ่นบางส่วนยังเห็นว่าหลักคำสอนของศาสนาที่เผยแพร่อยู่ทุกวันนี้ไม่ตรงกับปัญหาของพวกเขา เข้าใจยาก และเน้นแต่เรื่องชาตินี้ชาติหน้าซึ่งไกลตัวเกินไป

ผลสำรวจครั้งนี้สรุปได้ว่า วัยรุ่นไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญกับสภาวะความกดดันจากสังคมรอบข้างอย่างที่วัยรุ่นยุคก่อน ๆ ไม่เคยประสบ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคสังคมข่าวสาร ที่แม้แต่ผู้ใหญ่ซึ่งผ่านร้อนผ่านหนาวมานาน มีประสบการณ์ชีวิตมาอย่างโชกโชนก็ยังแทบรับมือไม่ไหว และบางรายต้องตกเป็นเหยื่อของผู้ที่รู้จักใช้ข้อมูลข่าวสารให้เป็นประโยชน์กับตนเองมากกว่า โดยรู้ไม่เท่าทัน นอกจากนี้การดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมปัจจุบันที่ตกอยู่ภายใต้กระแสวัตถุนิยม ซึ่งดำเนินไปในลักษณะแก่งแย่งแข่งขันกันโดยผู้ชนะเท่านั้นจึงจะประสบความสำเร็จและก้าวหน้าในอาชีพการงาน ส่งผลให้แนวทางการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่เด็กไทยมุ่งเน้นที่การแข่งขันเพื่อเอาชนะเหนือคนอื่นรอบข้าง จนดูเหมือนว่าโลกนี้ไม่มีมิตรมีแต่ศัตรูคู่แข่งเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น สภาพครอบครัวไทยยุคใหม่ซึ่งเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ค่อนข้างว้าเหว เนื่องจากไม่มีปู่ย่าตายายคอยให้คำชี้แนะในยามที่พ่อแม่ต้องออกไปทำงานหาเลี้ยงชีพนอกบ้าน สภาพการณ์ต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อวัยรุ่นอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

2.3.4 องค์ประกอบโครงการ

2.3.4.1 Story Board

นิทรรศการนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าชมได้รับความรู้ ความเข้าใจในหลักคำสอนของศาสนาพุทธและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ โดยแบ่งออกเป็น 4 ห้องใหญ่ๆ ตามเนื้อหาสำคัญที่ต้องการสื่อให้ผู้ชมเข้าใจ ดังนี้

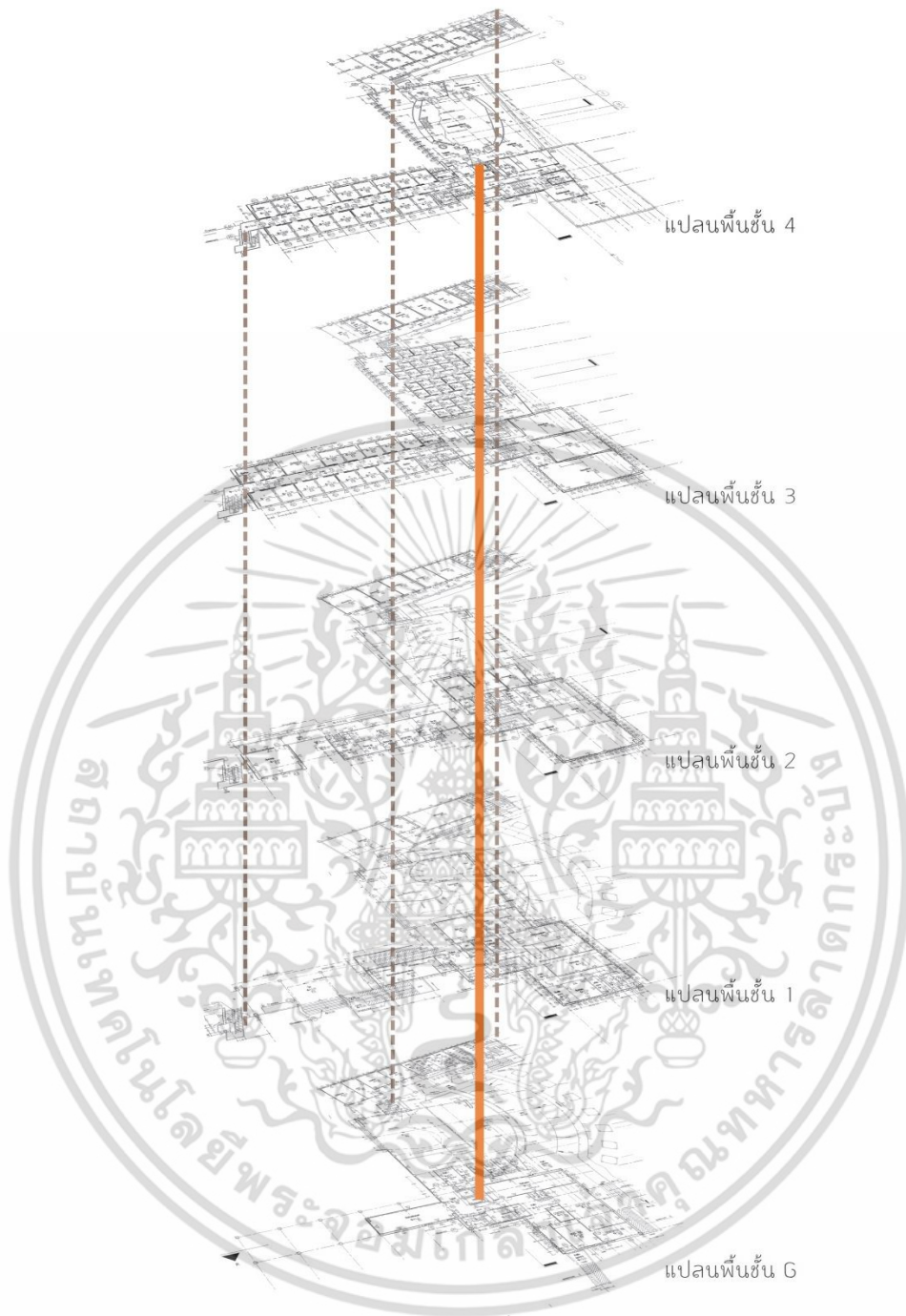
หัวเรื่อง	เนื้อเรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการจัดแสดง	อุปกรณ์	พื้นที่ (ตร.ม.)	เวลา (นาที)	ภาพประกอบ
กาย จิต	กระบวนการทำงานของกายและจิตในวินาที	เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความเกี่ยวข้องของกายและจิตตามหลักศาสนาพุทธ	- จิตทัศน์ 180 องศา	 - พื้นที่ 15 คน แบ่งเป็น 5 ชั้น 5 เมตร = 6 x 3.5 ม. = 21.00 ตร.ม. - ทางเดิน 30% รวม 27.3 ตร.ม.	27.30	10	
โกรธ	1. ความโกรธเปรียบเหมือนไฟเผาไหม้ที่ผู้ใดและตนเอง 2. เมตตา เปรียบดังน้ำเย็นดับไฟโกรธ	1. เพื่อให้เข้าใจ หันกลับมาสำรวจกายใจของตนเองตามถูกความโกรธเร้าครอบงำ 2. เพื่อพัฒนาจิตของตนให้เกิดความเมตตา	- Touch Screen - Interactive Floor - Projector Screen	 - พื้นที่ 15 คน = 0.64x25 = 16.00 ตร.ม. - ทางเดิน 30% รวม 22.67 ตร.ม.	22.67	10	
โลภ	1. ความโลภเปรียบเหมือนหนูดำไร้ที่สิ้นทำให้ใจหนัก กับ 2. การให้ทานเป็นสิ่งทำให้จิตใจปลอดโปร่งเบาสบาย และทำให้ทลายจิริเนอกจาก การให้ทรัพย์เป็นทาน	1. เพื่อให้เข้าใจ หันกลับมาสำรวจกายใจของตนเองตามถูกความโลภเร้าครอบงำ 2. เพื่อพัฒนาจิตของตนให้เกิดการเสียสละที่กล้าถวาย กายใจ รวมถึงข้าสัจธรรม	- Interactive Screen - Projector Screen	 - Interactive Wall 1 ชุด ขนาด 1.5x0.6 = 3.6 ตร.ม. - Information Board 3 ชุด ขนาด 3x0.6x3 = 4.8 ตร.ม. - พื้นที่สำหรับ 15 คน = 0.64x15 = 16.00 ตร.ม. - ทางเดิน 30% รวม 31.72 ตร.ม.	31.72	10	
หลง	1. ความหลงเปรียบเหมือนความมืด ความไม่รู้ ความผิด 2. ปัญญาเปรียบเหมือนแสงสว่าง เป็นทางที่ชัดเจน	1. เพื่อให้เข้าใจ หันกลับมาสำรวจกายใจของตนเองตามถูกความหลงเร้าครอบงำ 2. เพื่อพัฒนาจิตของตนให้เกิดความปัญญารู้เท่าทันกิเลสต่างๆ	- Interactive Wall - Information board - Display - จิตทัศน์	 - Interactive Wall 3 ชุด ขนาด 3x0.6x0.6 = 10.8 ตร.ม. - Information Board 3 ชุด ขนาด 3x0.6x3 = 4.8 ตร.ม. - พื้นที่สำหรับ 25 คน 3 ชั้น 3 เมตร 0.64x25 = 48 ตร.ม. - ทางเดิน 60% รวม 101.76 ตร.ม.	101.76	10	
				รวม	183.45	40	

ภาพที่ 2.41 แสดง Story board ของโครงการ

2.4 ระบบสภาพแวดล้อมภายในอาคาร และวัสดุในการตกแต่งภายใน

2.4.1 ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและโครงสร้างอาคาร

ตัวอาคารเป็นสถาปัตยกรรมที่มีความร่วมสมัย ใช้วัสดุและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอนกรีต ปูน กระฉก ระบบโครงสร้างเป็นแบบ post tension โดยที่ในบางจุดมีผนังรับน้ำหนักร่วมด้วย



ภาพที่ 2.42 แสดงตำแหน่งการสัญจรในแนวตั้งของอาคาร

2.4.2 วัสดุของอาคาร

อาคารภูมิพลสังคีต ในโครงการของมหาวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ใช้วัสดุที่เรียบง่ายในการก่อสร้างและตกแต่งอย่างเรียบง่ายโดยใช้ปูน คอนกรีต และกระจกเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเดิมเป็นอาคารเรียนของคณะดุริยางคศิลป์ดังนั้นจึงมีรูปด้านอาคารที่ค่อนข้างทึบตัน ใช้วัสดุที่มีคุณภาพในการเก็บเสียง บางช่วงใช้เป็นผนังสองชั้นร่วมกับแผ่นอคูสติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 76



ภาพที่ 2.43 แสดงภาพภายนอกอาคารที่ใช้วัสดุเรียบง่าย



ภาพที่ 2.44 บริเวณโถงกลางปูพื้นกระเบื้องสลับกับพื้นปูนขัด

2.4.1.ระบบการให้แสงสว่างและการควบคุมภายในอาคาร

เป็นการจัดความเข้มของแสงให้เหมาะสมกับบริเวณต่างๆ ภายในอาคาร ตามลักษณะและการใช้งานแต่ละประเภท ซึ่งจะต้องพิจารณาถึง ตำแหน่ง จำนวน ระยะทาง และความเข้มของแสงในอุปกรณ์แสงสว่างแต่ละประเภทที่มาติดตั้งตามความเหมาะสม

การใช้แสงสว่างในโครงการแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แสงธรรมชาติ ก่อให้เกิดบรรยากาศตามธรรมชาติและมีชีวิตชีวา สามารถนำมาใช้ในอาคาร โดยการเจาะช่องเปิดส่วนต่างๆ เช่น ประตู หน้าต่าง

2. แสงประดิษฐ์ สามารถเลือกใช้และควบคุมได้ง่าย ใช้กับช่วงเวลาที่ไม่ได้รับแสงสว่างตามธรรมชาติและบริเวณที่ไม่ได้รับแสงจากช่องเปิด แบ่งตามลักษณะการให้แสงได้เป็น 2 ลักษณะคือ การให้แสงแบบ Indirect Light และแบบ direct Light

- หลอดแบบ Incandescent ให้แสงที่นุ่มนวล ความเข้มของแสงในระดับตาธรรมดา ต้องให้แสงที่มีความเข้มประมาณ 25-30 แรงเทียน เหมาะกับบริเวณที่ต้องการให้แสงเพื่อสร้างบรรยากาศ

- หลอดแบบ Fluorescent ได้เปรียบในเรื่องการกระจายแสงและประหยัดค่า มีความสว่างทั่วถึงและมีความแตกต่างน้อย มีความเข้มของแสงในระดับ 25-30 แรงเทียน เหมาะกับการใช้ในพื้นที่ทำงานทั่วไป

2.4.1.1 หลักการจัดแสงสว่างภายในอาคาร

แสงสว่างที่ถูกต้อง คือ การมีปริมาณการส่องสว่างที่เพียงพอและปราศจากการสะท้อนเข้าตาและเป็นแสงสว่างจากจุดกำเนิดแสงที่ถูกทิศทางการส่องสว่างกับกิจกรรมนั้น ปัญหาของแสงสว่างในเวลากลางวันนั้นคือ เพื่อให้มีแสงหรือการส่องสว่างเพียงพอกับการมองเห็น โดยปราศจากการสะท้อนเข้าตา การให้แสงสว่างเพียงพอไม่เพียงแต่การมีช่องแสงครึ่งหนึ่งของปริมาณของความส่องสว่างเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับทิศทางของผนังภายในด้วย แสงสว่างที่ส่องมาทางด้านอื่นจะลดปริมาณแสงที่เข้ามาตาเพราะกระทบกับผนังข้างเคียงหน้าต่างและเป็นการดีกว่าถ้าหากแสงเข้าทางด้านข้างเคียงแทนด้านตรงข้าม

หลักการให้แสงไฟฟ้า

1. ให้แสงสว่างพอเหมาะกับสายตา
2. ไม่มีแสงจ้า (GLARE) ทั้งแสงจ้าโดยตรงและแสงสะท้อน
3. การให้แสงสว่างอันเกิดจากสี
4. การจัดระยะดวงไฟและการเลือกใช้ชนิดของดวงไฟ
5. ให้ได้บรรยากาศตามสภาพของส่วนใช้สอย
6. คำนึงถึงความร้อน (HEAT) ทำให้ลดขนาดเครื่องปรับอากาศ รวมทั้งประหยัดค่ากระแสไฟฟ้า

การควบคุมแสงสว่าง

การควบคุมแสงตามธรรมชาติภายในอาคาร อาศัยหลักใหญ่ 3 ประการ คือ

1. การเลือกวัสดุหน้าต่าง เช่น มีการใช้กระจกเพื่อควบคุมแสงธรรมชาติบางส่วน หากใช้กระจกที่สามารถตัดแสงได้มาก แสงที่ได้จะลดน้อยลงตามส่วน

2. การบังแสง โดยการทากันสาด ตัดม่านหน้าต่าง ตัดลูเวอร์ หรือทำบาโคนีชั้นบนให้ยื่นออกไปเหนือหน้าต่างหรือปลูกต้นไม้บริเวณเพื่อบังแสงแดดโดยตรง เป็นต้น

3. การเลือกสีหรือวัสดุสำหรับเฟอร์นิเจอร์ภายในอาคารหรือสีของผ้าเพดาน และผนังภายในเพื่อให้มีการสะท้อนแสงมากน้อยใช้สีที่ป้องกันการสะท้อนและใช้สีด้านไม่เป็นมัน

4. กันสาดหรือชายคา การยื่นกันสาดออกไปจากขอบหน้าต่างจะช่วยลดแสงจ้าที่ไม่ต้องการ แต่ถ้ายื่นออกไปมากขึ้นเท่าใดก็จะทำให้แสงภายในลดลง ในกรณีที่มีกันสาด (โดยเฉพาะประเทศไทย) ควรเปิดช่องแสงให้เต็มทั้งสองของด้านข้างใต้เพดาน ทาสีอ่อนเพื่อให้สะท้อนได้ดี โดยทางโรงเรียนมีการเปิดแสงที่หน้าต่าง ผังทาสีอ่อนทำให้ห้องสว่าง ช่องแสงมีมากกว่า 20% การวางตำแหน่งของดวงโคมมีความสม่ำเสมอ

2.4.2 ระบบเสียงและการควบคุมภายในอาคาร

ระบบเสียงจัดได้ว่ามีความสำคัญต่ออาคารและโครงสร้างที่ติดเกี่ยวกับการออกแบบตกแต่งอาคารและระบบการจัดสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ การวางผังที่สมบูรณ์จะต้องไม่ละเลยในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารประเภทห้องประชุม โรงเรียนดนตรี

เสียงรบกวนโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ชนิด

1. เสียงจากภายนอกอาคาร เช่น เสียงรถที่วิ่งผ่านมา เสียงรบกวนจากเครื่องปรับอากาศเสียงเครื่องยนต์ เรือ รถยนต์ เครื่องบินและเสียงอื่น ๆ ที่มีต้นกำเนิดจากภายนอกอาคาร

2. รบกวนจากภายในอาคาร เช่น เสียงจากลิฟต์ ครูว์ ห้องดนตรี เครื่องปรับอากาศ ห้องเครื่องและห้องทำงานที่ต้องใช้เครื่องจักรกลที่สำคัญคือ **เสียงสะท้อน**

2.4.2.1 วิธีควบคุมเสียงภายในอาคาร

1. โดยการหยุดเสียง (STOPPING)

เสียงรบกวนอาจหลีกเลี่ยงได้ โดยแยกเครื่องจักรที่ก่อให้เกิดเสียงดังไปรวมกันไว้ ซึ่งต้องพิจารณาไปกับการวางแผนผัง ที่จะแยกส่วนที่มีเสียงรบกวน ไปไว้รวมเพียงส่วนเดียวของอาคาร แหล่งกำเนิดเสียงต่าง ๆ ได้แก่ ระบบติดตั้งสื่อสารพิมพ์ดีด เครื่องจักร

2. โดยการแยกแหล่งกำเนิดเสียงออกไป (SEGREGATION)

อาจจะแยกโดยใช้ SERVICE AREA และ SPACE ที่มีการใช้งานน้อย และเมื่อไม่ได้เป็นตัวก่อให้เกิดเสียงดัง หรือต้องการสภาพแวดล้อมอะไรที่ดีเป็นพิเศษเป็นตัวกลางกันระหว่างบริเวณทั้งสองได้

3. โดยการขวางทางเดินของเสียง (OBSTRUCTION)

การป้องกันอาจทำได้ 2 ลักษณะคือ

กั้นฉนวน (INSULATION) ป้องกันเสียงที่ส่งผ่านโครงสร้างอาคาร

แยกตัวออก (ISOLATION) จากเสียงที่เดินทางมาในอากาศ การกั้นฉนวนเพื่อป้องกันเสียงที่ดีที่สุด ใช้วัสดุกัน

4. โดยการดูดซับเสียง (ABSORPTION)

การดูดซับเสียงยิ่งทำได้ใกล้แหล่งกำเนิดเสียงเท่าใดยิ่งให้ผลดีเท่านั้น เสียงที่เกิดจากการวัดกระแทก (IMPACY-NOISE) จะสามารถเก็บไว้ได้ดียิ่ง ถ้าตัวที่ถูกกระแทกนั้นสามารถดูดซับเสียงได้เอง แม้แต่เสียงเดินทางไปในอากาศก็สามารถดูดเก็บไว้ได้ก่อนที่จะเดินทางออกไปไกล

5. โดยการปิดบังเสียง (MASKING)

โดยทั่วไปใช้ได้ผลดีกับเสียงที่มีความถี่ต่ำ แหล่งกำเนิดเสียงที่ใช้วิธีนี้มาป้องกันเสียงรบกวนได้แก่ ระบบปรับ และ ระบายอากาศ โดยปล่อยให้เสียงเบา ๆ ออกมาได้บ้าง จะช่วยอำพรางมิให้ได้ยินเสียงรบกวนที่เกิดขึ้นชั่วคราวได้ ทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีการป้องกันเสียงได้ดียิ่งขึ้น

6. โดยการชี้ให้รู้ว่าเป็นเสียงอะไรและมาจากที่ใด (IDENTIFICATION)

วิธีนี้ช่วยได้ โดยการใช้วัสดุดูดเสียงลดเสียงที่ดังมากลงไปได้ และทำให้ผู้ที่ได้ยินเสียงที่ยังคงหลุดออกมานั้นสามารถแยกแยะได้ว่าเป็นเสียงอะไร จากที่ใด เนื่องจากเป็นเสียงที่ดังมาก และไม่สามารถกำจัดไปได้จริง ๆ และการที่จะใช้วัสดุสะท้อนเสียงช่วยในการเก็บเสียงก็ไม่ได้ผล ดังนั้น ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติอยู่ให้ทราบเสียเลยแม้จะไม่ได้ผลในการป้องกันเสียงทางกายภาพเต็มที่ แต่ถ้าเป็น PSYCHOLOGICAL DISTRACTION ทำให้ผลดี

2.4.2.2 การแก้ปัญหาเสียงรบกวนภายใน

1. แยกห้องที่ต้องการความเงียบให้ห่างจากต้นเสียงรบกวน เช่น ห่างจากลิฟต์ ห้องครัว ห้องน้ำ ฯลฯ
2. บุผนังด้วยวัสดุดูดซึมเสียง เช่น ไม้คอร์ก หรือทำเป็นผนัง 2 ชั้นเว้นช่องว่างภายในโดยตีฝ้าด้วยวัสดุกันเสียง บุรอยต่อต่างๆ ด้วยสีกหลาด ฯลฯ
3. ปูพื้นด้วยวัสดุดูดซึมเสียง เช่น พรม กระเบื้องยาง
4. การทำฝ้าเพดาน ถ้าเป็นชนิดแขวนควรให้มีจุดแขวนน้อยที่สุด วัสดุที่ใช้แขวนควรยึดหยุ่นได้ เช่น เส้นลวด ไนลอน
5. หลังคาควรมีช่องว่างระหว่างฝ้ากับเพดาน หรือทำเป็นหลังคา 2 ชั้น ผนังหรือหลังคาหนาทั่วไปมีประสิทธิภาพในการสะท้อนเสียงอยู่แล้วถ้าทำเป็น 2 ชั้นจะช่วยลดเสียงได้อีก

2.4.2.3 การจัดระบบเสียงในห้อง

ห้องที่มีความจำเป็นในการออกแบบเพื่อให้มีระบบเสียงที่ดี ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องสมุดมัลติมีเดีย ห้องประชุม ซึ่งในการออกแบบห้องเหล่านี้ต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- การสะท้อนเสียง
- การกระจายของเสียง
- การออกแบบรูปร่างของห้อง
- การเลือกวัสดุในการดูดซึมเสียง
- ถ้าวัสดุผิวขรุขระมากจะดูดซึมเสียงดี ถ้าวัสดุผิวเรียบจะดูดซึมเสียงได้น้อย

-ถ้าวัสดุมีความหนาแน่นมากจะดูดซึมเสียงได้น้อย ถ้าวัสดุมีความหนาแน่นน้อยจะดูดซึมเสียงได้มาก

- การใช้วัสดุดูดเสียง ควรจัดวางให้ฉากดูดซึมเสียงอยู่ใกล้แหล่งกำเนิดเสียงมากๆ และอยู่โดยรอบ เพื่อดูดซึมเสียงให้ได้มากที่สุดก่อนกระจายเสียงออกไป

- การดูดซึมเสียงโดยการสะท้อน คือ เป็นการพัฒนามาจากแบบแรกแต่เป็นไปในลักษณะ 2 ขั้นตอน คือ การสะท้อนเสียงเข้าฉากดูดซึมเสียง เช่น การใช้ฉากดูดซึมเสียงที่มีความสูงเท่ากับ ประตู สามารถสะท้อนเสียงเข้าฉากดูดซึมเสียงที่เพดานได้ดีการสะท้อนเสียงเข้าสู่ฉากดูดซึมเสียง

- การออกแบบรูปร่างของห้อง โดยห้องส่วนใหญ่มีลักษณะไม่สูงหรือแคบจนเกินไป ดังนั้น การดูดซับเสียงจะใช้การกรุ Acoustic Board ที่เพดานและผนัง มีการใช้วัสดุพื้นผิวที่ไม่ราบเรียบ ผนังสองด้านในบางที่

2.4.2.4 การดูดเสียง (SOUND ABSORBING MATERIAL)

ชนิดของวัสดุดูดเสียง

- PREFABICATED ACOUSTIC UNIT

เป็นวัสดุดูดเสียงสำเร็จรูป รวมทั้งมักทำเป็นแผ่น ๆ และเจาะรูพรุน

- ACOUSTIC PLASTER AND SPRAYED - ONE MATERIAL

เป็นวัสดุที่ประกอบด้วยรูพรุน (POROUS) และพวกพลาสติกหรือวัสดุที่มีใยผสมกัน BINDER AGENTS ใช้พ่นด้วยกระบอกฉีดหรือฉาบ

- ACOUSTIC PLACKETS

เป็นวัสดุพวก BLANKET ส่วนใหญ่ทำด้วย MINERAL หรือ WOOD WOOL, GLASS FIBER แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

ประเภทที่ 1 ทำเป็นแผ่นสำเร็จรูปมีรูพรุนหรือขรุขระ แบ่งออกเป็น ALL MATERIAL UNIT เป็นเม็ดเล็ก ๆ และใช้ PORTLAND เป็นตัวยึด

ALL MATERIAL UNIT เป็นเม็ดเล็ก ๆ และใช้ยิปซัมหรือ LIMES เป็นตัวยึด

MINERAL หรือใยไม้อ่อน ๆ ผสมกัน MINERAL BINDER ซึ่งไม่ติดไฟ เช่น แผ่น SOFTEN ของ AMERICA ACOUSTIC INC

ประเภทที่ 2 เป็นแผ่นสำเร็จรูปที่เจาะรูพรุนและมีระเบียบ แบ่งเป็น

เป็นแผ่นที่มีผิวหน้าแข็งและแกร่ง เจาะเป็นรูพรุนใช้สำหรับเป็นแผ่นปิดหน้าหรือเป็นตัวยึด ใช้กับวัสดุดูดเสียงที่อ่อนนุ่ม เช่น พวก BLANKETS แบบนี้ใช้สีที่ไม่อุดรูพรุนทาบหน้าผิวหน้าก็ได้ เป็นแผ่นวัสดุที่มีผิวหน้าอ่อนนุ่มกว่าแบบแรกและเจาะรูพรุนสามารถทาสีได้โดยไม่ทำให้คุณสมบัติดูดเสียงลดลง เป็นวัสดุแบบเดียวกันแต่เจาะให้ทะลุเป็นทางยาวหรือทำเป็นร่องซึ่งสามารถดูดเสียงได้ดี

ประเภทที่ 3 เป็นแผ่นที่มีผิวหน้าเป็นใย (TOLTED FIBER SURFACE) แบ่งเป็น

เป็นแผ่นทำด้วยใยไม้บาง ๆ เช่น ใยกับผสมกับ MINERAL BINDER ผิวหน้าที่เรียบปานกลาง ทาบด้วยพวก MINERAL FIBERS นำมาอัดเช่นเดียวกับ AVOUSTIC PLASTIC AND SPRAYER -

- **การกั้นเสียงของพื้นและเพดาน**

เสียงรบกวนที่ผ่านตามพื้นและเพดานมีหลายชนิด เช่น คลื่นเสียงต่าง ๆ ที่มีอากาศ เป็นสื่อไม่ค่อยมีปัญหามากนัก เพราะส่วนมากพื้นจะกั้นเสียงชนิดนี้ได้ดีพอควร ช่วยกั้นเสียง AIR BORNED นี้ได้ในโครงสร้างมักมีอากาศช่วยกั้นคลื่นเสียงได้ดี

เสียงที่เกิดจากการสั่นไหวโดยตรง เช่นการสั่นไหวของเครื่องจักร เครื่องยนต์ต่าง ๆ

- **หลักเกณฑ์ในการใช้วัสดุดูดซับเสียง**

1. ไม่วางฉากดูดซับเสียงไว้ด้านหน้าของวัสดุหรือสิ่งของที่สะท้อนเสียงโดยตรง
2. วางฉากดูดซับเสียงนี้ไว้ที่จุดรวมเสียงของการสะท้อนหรือการมาโดยตรงของเสียง
3. การใช้วัสดุดูดซับเสียงที่บริเวณเพดาน เป็นการดูดซับเสียงในจุดสุดท้ายที่สามารถจะลดเสียงรบกวนได้นอกเหนือจากที่พื้นผนังและวัตถุอื่นๆภายในห้อง
4. ในห้องที่ยาว สูงและแคบ เราจะใช้วัสดุดูดซับเสียงที่ผนัง ส่วนที่ห้องที่ใหญ่มากๆ เราก็จะใช้วิธีการลดเพดานและวัสดุดูดซับเสียงที่เพดานมากกว่าที่ผนัง

การใช้หลักเหล่านี้ก็ต้องทำการศึกษาถึงสิ่งที่ต้องระวัง กล่าวคือ เสียงสามารถที่จะเดินข้ามฉากกันห้องโดยผ่านทางฝาเพดานจากห้องหนึ่งไปยังห้องข้างเคียง เสียงจะเดินผ่านที่ๆ เปิดโล่งทุกแห่งถึงแม้จะเป็นห้องเล็กๆ สำหรับผลที่จะดูดซับเสียงควรทำการอุดรอยต่อหรือรอยรั่ว รอยแตกของโครงสร้างผนัง ฝาเพดานและเพดาน วัสดุดูดซับเสียงนี้จะสามารถดูดซับเสียงที่มีความถี่ต่ำได้ดีกว่าเสียงที่มีความถี่สูง

2.4.3 ระบบปรับอากาศและการควบคุมภายในอาคาร

ระบบปรับอากาศที่เลือกใช้ในโครงการคือ

ระบบปรับอากาศแบบศูนย์รวม (CENTRAL SYSTEM)

ระบบปรับอากาศแบบศูนย์รวม (CENTRAL SYSTEM) หรือที่เรียกว่า CHILLER หรือ CHILED WATER SYSTEM เป็นเครื่องปรับอากาศมีระบบเหมือนระบบอื่นๆเพียงแต่มีสารทำความเย็นเพิ่มขึ้น (นอกเหนือจากสารทำความเย็นพวก FREON ARCTOM METHYL CHLORIDE) หลักการโดยทั่วไปของระบบนี้ก็คือ เครื่องทำความเย็น จะทำให้น้ำเย็นแล้วปั๊มส่งไปตามท่อซึ่งหุ้มด้วยฉนวนไปยังส่วนต่างๆของอาคารที่ต้องการจะปรับอากาศ โดยจะมีอุปกรณ์ที่เรียกว่า FANCOIL UNIT หรือ AIR HANDLING UNIT เปลี่ยนสภาพจากน้ำเย็นเป็นลมเย็นโดยผ่านน้ำเย็นไปใน COIL เล็ก ๆ ภายใน FANCOIL UNIT นั้น และเป่าลมผ่าน COIL กลายเป็นลมเย็นออกมา ความร้อนที่เครื่อง CHILLE ดึงออกจากน้ำ คือความร้อนที่เครื่องต้องระบายออก โดยจะใช้อากาศหรือน้ำมาพาไปก็ได้

อีกอย่างหนึ่งคือ แทนที่จะเดินท่อน้ำยาแอร์ไปยัง FANCOIL ในแต่ละแห่งเพื่อทำความเย็น เราใช้น้ำผ่านไปทำความเย็นแทน ระบบนี้เหมาะกับสถานที่กว้างๆหากใช้ระบบธรรมดาจะเสียค่าน้ำยามาก และการต่อท่อน้ำยาแอร์ไกลๆน้ำยาแอร์จะเปลี่ยนสถานะได้ง่ายกว่าน้ำ น้ำจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 83

ส่งไปได้ไกลกว่า แต่ต้องขึ้นอยู่กับกำลังปั๊มน้ำและต้องมีเครื่องระบายความร้อนที่มีประสิทธิภาพ จะต้องต้องมีหอทำน้ำเย็นขนาดใหญ่ (COOLING TOWER) เพื่อทำความเย็นในระบบ

ห้องเครื่องแอร์และ COOLING TOWER ในระบบนี้มีเสียงรบกวน การสั่นสะเทือน และการระบายความร้อนอาจจะรบกวนส่วนอื่น ๆ ของอาคารได้ ดังนั้นจึงติดตั้งอยู่ที่แยกออกจากส่วนสาธารณะ แต่ระบบปรับอากาศแบบนี้จะมีการกระจายลมในห้อง การกำจัดฝุ่นละอองและสิ่งสกปรก การถ่ายเทอากาศ การควบคุมเสียง และการควบคุมความชื้นได้ดีกว่าระบบปรับอากาศแบบชุด (PACKAGE TYPE AIR CONDITIONER) จึงเลือกใช้ในส่วนของห้องแสดงนิทรรศการ หอประชุม และร้านอาหาร ซึ่งระบบปรับอากาศแบบ CHILLER นี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ระบบที่ระบายความร้อนด้วยอากาศกับระบบที่ระบายความร้อนด้วยน้ำ

2.4.3.1. ระบบที่ระบายความร้อนด้วยอากาศ

มีส่วนประกอบดังนี้ คือ

1. เครื่อง CHILLER

จะทำหน้าที่ดึงความร้อนออกจากน้ำทำให้น้ำเย็น แล้วนำไปปล่อยออกให้อากาศภายนอก รูปร่างของเครื่องคล้ายกับเครื่องระบายความร้อนของ SPLIT SYSTEM มาก ต่างกันตรงที่ได้เครื่องจะมีท่อเหล็กรูปทรงกระบอกขนาดใหญ่เพิ่มมาอีกท่อหนึ่ง ขนาดของเครื่องโดยประมาณมีขนาดพอกัน ดังนั้นบ่อยครั้งที่ช่างแอร์เอาเครื่องของ SPLIT มาดัดแปลงทำเป็นเครื่องของ CHILLER เครื่อง CHILLER นี้จะต้องตั้งในที่โล่งหรือที่ที่เครื่องสามารถระบายความร้อนออกได้โดยสะดวก ภายในตัวเครื่องจะประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนระบายความร้อนและส่วนทำความเย็น รวมอยู่ด้วยกัน

2. เครื่องเป่าลมเย็น (FANCOIL UNIT หรือ AIR HANDLING UNIT A.H.U.)

ทั้งแบบตั้งและแบบแขวนทั้งที่เป่าจากเครื่องเข้าไปในห้องตรงๆหรือต่อกับท่อลม ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นอุโมงค์ให้ลมเย็นวิ่งไปจ่ายตามห้องอีกทีก็ได้

3. ถังขยายน้ำ

เหตุที่ต้องมีถังขยายน้ำในระบบปรับอากาศแบบศูนย์รวมก็เพราะว่าในขณะที่เครื่อง CHILLER ทำงาน น้ำในท่อน้ำที่ต่อระหว่างเครื่อง CHILLER และเครื่องส่งลมเย็นจะมีอุณหภูมิต่ำ และเมื่อเราปิดระบบปรับอากาศ เครื่อง CHILLER จะหยุดขบวนการทำน้ำเย็น จึงทำให้น้ำเย็นทั้งหมดที่อยู่ภายในท่อมืดอุณหภูมิเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อน้ำมีอุณหภูมิสูงขึ้นมักจะขยายตัว ดังนั้นถังขยายน้ำจึงมีไว้เพื่อทำหน้าที่เป็นทางออกให้น้ำที่ขยายตัวออกไปพักไว้ไม่เช่นนั้นถ้าไม่มีทางออกน้ำที่ขยายตัวจะก่อให้เกิดแรงดัน ทำให้น้ำอาจรั่วได้

นอกจากนี้ถังขยายน้ำยังมีหน้าที่เป็นที่เติมน้ำเข้าระบบอีกด้วย เพื่อชดเชยกับน้ำบางส่วนที่ต้องสูญเสียไป จากการรั่วที่ปั๊มน้ำบ้างตามวาล์วบ้างและโดยปกติแล้ว เรามักจะวางตำแหน่งของถังขยายน้ำให้อยู่ในตำแหน่งที่สูงสุดของระบบ และขนาดของถังขยายน้ำโดยทั่วไป จะมีความจุประมาณ 1,000 ลิตร เท่านั้น

4. ปั๊มน้ำ

ทำหน้าที่ปั๊มน้ำให้หมุนเวียนในระบบ เริ่มต้นตั้งแต่สูบน้ำจากเครื่องเป่าลมเย็น อัดเข้าไปในเครื่อง CHILLER ออกมาเป็นน้ำเย็น แล้ววิ่งกลับเข้าเครื่องเป่าลมเย็นอีกครั้งหนึ่ง

5. ท่อน้ำ

เป็นท่อเหล็กมีฉนวนยาง หรือโฟมหุ้มกันไม่ให้น้ำมาเกาะท่อซึ่งจะทำให้หยดเลอะ

6. ท่อน้ำทิ้ง

คือน้ำที่อยู่ในอากาศที่ถูกดูดกลับเข้าเครื่อง เมื่อผ่าน COIL เย็น ก็จะถูกกลั่นตัวเป็นหยดน้ำ จึงทำให้จำเป็นต้องมีการเตรียมทางสำหรับน้ำทิ้งไว้ในระบบด้วยท่อน้ำทิ้งนี้อาจเป็นท่อ P.V.C. หรือท่อประปาก็ได้

2.4.3.2. ระบบที่ระบายความร้อนด้วยน้ำ มีส่วนประกอบดังนี้ คือ

1. เครื่อง CHILLER

ซึ่งประกอบไปด้วยอุปกรณ์หลัก 4 ส่วนเหมือนกัน คือ

- COMPRESSOR

- ส่วนที่ระบายความร้อน (ใช้น้ำเป็นตัวกลาง)

- ถังลดความดัน

- ส่วนที่ทำหน้าที่ทำความเย็นซึ่งใช้น้ำเป็นตัวกลาง

2. คอมเพรสเซอร์ (COMPRESSOR)

ที่ใช้ใน CHILLER มีด้วยกัน 2 แบบคือ แบบลูกสูบ และแบบหอยโข่ง สำหรับเครื่อง CHILLER ที่มีขนาดใหญ่ไม่เกิน 12 ตันจะใช้ คอมเพรสเซอร์แบบลูกสูบเป็นส่วนมากเพราะซ่อมบำรุงง่ายและราคาถูก ถ้าเครื่องใหญ่เกินกว่านี้จะใช้แบบหอยโข่งเป็นส่วนมากเพราะการสิ้นเสือน้อยกว่าช่วยลดปัญหาทางด้านโครงสร้างของอาคาร

3. เครื่องเป่าลมเย็น

หน้าที่หลักของเครื่องเป่าลมเย็นก็คือ ดูดลมภายในห้องเข้ามาให้ผ่านห้องน้ำเย็นที่ต่อมาจากเครื่อง CHILLER แล้วเป่าลมซึ่งกลายเป็นลมเย็นแล้วนี้ออกไป เครื่องเป่าลมเย็นนี้เรียกว่า FANCOIL UNIT หรือ AIR HANDLING UNIT ก็ได้ (ขนาดตั้งแต่ 15 ตันขึ้นไปควรมีห้องเครื่องสำหรับเครื่องเป่าลมเย็นโดยเฉพาะ)

4. COOLING TOWER

ทำหน้าที่ระบายความร้อนจากน้ำที่ออกมาจากเครื่อง เพื่อให้เย็นลงและจะกลับไปได้ใช้ระบายความร้อนใหม่ โดยเมื่อน้ำร้อนจากเครื่องไปยัง COOLING น้ำนี้จะถูกฉีดให้เป็นฝอย ในขณะที่เดียวกันพัดลมของ COOLING TOWER จะดูดอากาศภายนอกเข้ามาให้วิ่งสวนทางกับฝอยน้ำที่กำลัง ทำให้น้ำเมื่อตกลงถึงอ่างรองรับที่กั้นถึงเย็นลง

5. ถังขยายน้ำ

มีหน้าที่เช่นเดียวกับถังขยายน้ำของซิลเลอร์ระบบระบายความร้อนด้วยอากาศ คือ เป็นถังพักให้น้ำที่ขยายตัว เนื่องจากอุณหภูมิสูงขึ้นเวลาเครื่องหยุดทำงาน มาพักไว้และทำหน้าที่เป็น แหล่งเติมน้ำเข้าระบบทดแทนน้ำบางส่วนที่รั่วออกไป

6. ปั๊มน้ำ สำหรับ CHILLER ชนิดนี้ จะมีปั๊มน้ำอยู่ 1 ชุด คือ

- ปั๊มน้ำเย็น ทำหน้าที่หมุนเวียนน้ำเย็นระหว่างส่วนทำความเย็นของเครื่องซิลเลอร์ กับเครื่องเป่าลมเย็น (FANCOIL UNIT) กับ COOLING TOWER

7. เครื่องกรองน้ำ

ทำหน้าที่ปรับสภาพของน้ำก่อนเติมเข้าไปในระบบให้มีสภาพดีเสียก่อน เป็นการ ช่วยชะลออัตราการเกิดตะไคร่ ตะกรันและการกัดกร่อน

8. ท่อน้ำ

ท่อน้ำเย็นควรเดินผ่านบริเวณที่น้ำจากท่อซึ่งอาจหยดลงมาแล้วไม่เป็นไร และจะต้อง สามารถทำการดูแลตรวจสอบได้อย่างสะดวก

9. ท่อน้ำทิ้ง

ทำหน้าที่นำน้ำจากอากาศที่กลั่นตัวที่เครื่องเป่าลมเย็นทิ้งไป

ข้อดี – ข้อเสีย ของระบบปรับอากาศแบบศูนย์รวม

ข้อดี

1. เหมาะกับพื้นที่ปรับอากาศขนาดใหญ่
2. มีเครื่องรวมที่จุดเดียวทำให้การบำรุงรักษาง่าย
3. ไม่มีเสียงรบกวนบริเวณปรับอากาศ
4. มีให้เลือกใช้กับงานทุกประเภท
5. ใช้กับโครงการใหญ่ ๆ จะประหยัดกว่าใช้เครื่องเล็ก ๆ หลาย ๆ เครื่อง

ข้อเสีย

1. มีต้นทุนสูงมาก
2. การติดตั้งต้องพิถีพิถัน และมีการเตรียมการเดินท่อ

ความเหมาะสมกับการใช้งาน สถานที่แห่งหนึ่ง ๆ นั้น สามารถเลือกใช้เครื่องปรับอากาศได้ หลายแบบ ซึ่งแต่ละแบบก็ล้วนมีความเหมาะสมและมีข้อดีอยู่ในตัวเองทั้งสิ้น

2.4.5 ระบบสุขาภิบาล

2.4.5.1 ระบบน้ำใช้

น้ำประปาที่ใช้ในโครงการเป็นน้ำที่มาจากการประปาส่วนภูมิภาคเครื่องสูบน้ำควรติดตั้ง ให้ไกลจากส่วนการเรียนการสอนหรือส่วนที่ต้องการความเงียบสงบ นอกจากนี้ในการเดินท่อยังต้อง คำนึงถึงความสะอาดในการดูแลรักษาด้วย

โดยโครงการได้เลือกใช้ระบบแบบจ่ายน้ำลง (Down Feed) เนื่องจากโครงการจำเป็นต้องใช้น้ำในการเกษตร ดังนั้นจึงมีการสูบน้ำสำรองเก็บไว้ยังหอสูงภายในโครงการ เพื่อจ่ายน้ำไปยังจุดต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง

2.4.5.2 ระบบน้ำทิ้ง

ระบบน้ำทิ้งสามารถแยกน้ำที่ต้องการระบายทิ้งจากโครงการได้ 3 ประเภท คือ

(1) ระบบระบายน้ำฝน (Storm Drainage)

- ร่องระบายน้ำฝน ร่องรับน้ำฝนจากพื้นที่ลาดเอียง slope 1:200 มีอยู่หลายแบบตามลักษณะการใช้งานซึ่งต้องทำการติดตั้งตำแหน่งที่เหมาะสม ร่องระบายน้ำฝนที่ดีต้องมีที่กรองผงติดอยู่
- รางระบายน้ำฝน ขนาดรางน้ำจะถูกกำหนดโดยขนาดของหลังคา ความกว้างไม่น้อยกว่า 12 นิ้ว
- ท่อระบายน้ำฝน จำนวนและขนาดของท่อระบายน้ำฝน ขึ้นอยู่กับพื้นที่หลังคาที่รองรับน้ำฝนและอัตราการตกของฝน จำนวนของท่อระบายน้ำฝนควรมีอย่างน้อย 1 ช่วงต่อ 1,000 ตารางเมตร การเดินท่อควรคำนึงถึงเรื่องการบดบังความสวยงามของอาคาร

(2) ระบบระบายน้ำโสโครก (Sanitary Sewage)

สามารถแบ่งประเภทน้ำที่ผ่านการใช้งานจากโครงการได้ดังนี้

- น้ำทิ้ง คือ น้ำที่ผ่านการใช้งานมาแล้ว เช่น จากอ่างล้างหน้า ห้องครัว สามารถระบายทิ้งได้โดยการระบายลงท่อสาธารณะ

- น้ำเสีย เป็นน้ำทิ้งที่ไม่อนุญาตให้ระบายลงในท่อสาธารณะได้ทันที เนื่องจากเป็นน้ำที่สามารถทำให้เกิดสภาวะแวดล้อมเป็นพิษได้เป็นน้ำที่มาจากส้วม จากโถปัสสาวะต้องผ่านระบบบำบัดน้ำเสียผ่านกรรมวิธีต่างๆ เพื่อลดความสกปรก

สรุปกระบวนการบำบัดน้ำของโครงการ เป็นดังนี้

- น้ำเสียจาก ครัว และส่วนเตรียมอาหารในห้องเรียน ต่อเข้ากับบ่อดักไขมัน
- น้ำโสโครกจากส้วม และโถปัสสาวะต่อเข้ากับ Septic Tank
- น้ำเสียจาก 2 แหล่งข้างต้นไปจะถูกนำไปบำบัดโดยวิธีทางชีวะโดยแบคทีเรียที่ใช้ ออกซิเจน โดยใช้ระบบเอเอสแบบการเติมอากาศยึดเวลาเติมคลอรีนลงในถังฆ่าเชื้อที่บรรจุในน้ำที่ได้จากข้อที่ 3 สูบออกสู่ท่อระบายสาธารณะ

- โดยทั่วไประบบบำบัดน้ำเสียจะต้องใช้พื้นที่ติดตั้งความสูงสุทธิตั้งระหว่าง 5 – 6 เมตร และพื้นล่างสุดไม่ควรอยู่ต่ำกว่าระดับ 4 เมตรจากผิวดิน เพื่อให้สามารถไหลผ่านไปยังส่วนต่าง ๆ และออกจากระบบโดยใช้เครื่องสูบ

บทที่ 3

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการและพื้นที่รองรับกิจกรรม

3.1 ประเภทของผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้อาคารศูนย์การเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

3.1.1. ผู้ให้บริการ

ได้แก่ เจ้าหน้าที่พนักงาน ทำหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกต่างๆ สามารถแบ่งพฤติกรรมตามลักษณะงานได้ดังนี้

1. ฝ่ายบริหาร คือ บุคคลที่ทำงานในด้านบริหารและจัดการ เช่น ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ หัวหน้าฝ่ายหรือแผนกต่างๆ

2. พนักงาน/เจ้าหน้าที่ คือ บุคคลผู้ได้รับการจ้างให้ทำงานโดยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- พนักงาน/เจ้าหน้าที่ประจำ เช่น พนักงานในฝ่ายหรือแผนกต่างๆ

- พนักงาน/เจ้าหน้าที่พิเศษ เช่น วิทยากรพิเศษ

3. พนักงานทั่วไป ได้แก่ พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานรักษาความสะอาด เป็นต้น

3.1.2. ผู้รับบริการ

ได้แก่ ผู้ที่เข้ามาในอาคารเพื่อรับบริการทั้งด้านสาระความรู้ ความบันเทิง โดยการเยี่ยมชม เข้าร่วมกิจกรรม การซื้อสินค้าและบริการภายใน รวมไปถึงเข้าร่วมการอบรมแบบค้างคืนภายในศูนย์การเรียนรู้ สามารถแบ่งพฤติกรรมตามลักษณะการใช้โครงการได้ดังนี้

1. ผู้มาเยือน คือ บุคคลภายนอกที่แวะเข้ามาใช้บริการ ซื้อสินค้า อาหารเครื่องดื่มภายในศูนย์การเรียนรู้ หรือใช้ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งนัดพบ

2. ผู้เข้าใช้ คือ บุคคลที่เข้าเยี่ยมชมมาชมในส่วนของนิทรรศการ เข้าใช้ห้องสมุด ร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางศูนย์การเรียนรู้จัดขึ้น และลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรจิตตปัญญาศึกษา

3. ผู้เข้าใช้แบบค้างคืน คือ บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรมแบบค้างคืนตามที่ศูนย์การเรียนรู้จัดขึ้น

3.2 พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

3.2.1. พฤติกรรมของผู้ให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 88

พฤติกรรมของผู้ให้บริการศูนย์การเรียนรู้จะแตกต่างกันไปตามประเภทของผู้ให้บริการ ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูง

เวลาทำงาน : 09:00 - 12:00 น.

13:00 - 17:00 น.

พฤติกรรม : เดินทางถึงศูนย์การเรียนรู้

จอดรถในที่ที่จัดไว้ให้เฉพาะ

สแกนลายนิ้วมือเพื่อบันทึกเวลาก่อนเข้าส่วนสำนักงาน

ปฏิบัติหน้าที่

สแกนลายนิ้วมือเพื่อบันทึกเวลา

เดินทางกลับ

2. พนักงาน/เจ้าหน้าที่ประจำ

เวลาทำงาน : 09:00 - 12:00 น.

13:00 - 17:00 น.

พฤติกรรม : เช่นเดียวกับฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ระดับสูง

3. พนักงาน/เจ้าหน้าที่พิเศษ

เวลาทำงาน : ตามเงื่อนไขการจ้างงาน

พฤติกรรม : แลกบัตรประจำตัวที่ประชาสัมพันธ์

หรือรับบัตรพนักงานชั่วคราวจากฝ่ายบุคคล

ปฏิบัติหน้าที่

คืนบัตร

เดินทางกลับ

4. พนักงานทั่วไป

เวลาทำงาน : เข้างานตามผิดเวลา

พฤติกรรม : เช่นเดียวกับพนักงาน/เจ้าหน้าที่ประจำ

3.2.2. พฤติกรรมของผู้รับบริการ

พฤติกรรมของผู้รับบริการแตกต่างกันตามความประสงค์ของการเข้าใช้อาคาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.2.1. การศึกษาพฤติกรรมในส่วนต้อนรับและประชาสัมพันธ์

ผู้เข้ารับบริการภายในส่วนต้อนรับและประชาสัมพันธ์ แบ่งเป็น 3 ประเภท

คือ

1. ผู้มาเยือน

กิจกรรม: เดินทางถึงศูนย์การเรียนรู้และเข้าสู่ตัวอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 89

ซื้อเครื่องดื่มและใช้บริการร้านค้า

พักคอย

2. ผู้เข้าใช้

กิจกรรม: เดินทางถึงศูนย์การเรียนรู้และเข้าสู่ตัวอาคาร

ติดต่อเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

พักคอย

ซื้อเครื่องดื่ม

ใช้บริการห้องสมุด

ใช้บริการนิทรรศการ

เข้าร่วมกิจกรรมปั่นดิน

เข้ารับการอบรมจิตตปัญญาศึกษา

เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา

3. ผู้เข้าใช้แบบค้างคืน

กิจกรรม: เดินทางถึงศูนย์การเรียนรู้และเข้าสู่ตัวอาคาร

ติดต่อเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

ลงทะเบียน

พักคอย

ฝากของใน locker และเอากระเป๋าไปเก็บในห้องพัก

เข้าร่วมการอบรมปฏิบัติธรรม

รับประทานอาหาร

นอน

หรือเข้ารับบริการในส่วนอื่นต่อไป

3.2.2.2 การศึกษาพฤติกรรมในส่วนร้านค้าและร้านเครื่องดื่ม

ผู้เข้ารับบริการภายในส่วนร้านค้าและเครื่องดื่ม

1. ผู้เข้ารับบริการในส่วนเครื่องดื่ม

กิจกรรม: เข้ามาในร้าน

สั่งเครื่องดื่มและจ่ายเงิน

นั่งคอย

รับเครื่องดื่ม

2. ผู้เข้ารับบริการในส่วนร้านค้า

กิจกรรม : อ่านและเลือกซื้อหนังสือ ชมสินค้า

โดยสามารถสั่งอาหารว่างและเครื่องดื่ม จากร้านกาแฟได้

ชำระเงินที่เคาน์เตอร์แคชเชียร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 90

3.2.2.3. การศึกษาพฤติกรรมในส่วนนิทรรศการ

ผู้เข้ารับบริการภายในส่วนนิทรรศการ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้เข้าชมเป็นกลุ่ม-คณะ โดยมีการสำรองเวลาเข้าชมล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน

กิจกรรม: พักคอย และแบ่งกลุ่มผู้เข้าชมเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละไม่เกิน 20 คน

รับบัตรเข้าชมเพื่อผ่านเข้าสู่นิทรรศการ

เยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมนิทรรศการ

ถ่ายภาพและรับของที่ระลึก

2. ผู้เข้าชมประเภทบุคคลทั่วไป

กิจกรรม: พักคอย ติดต่อสอบถามและซื้อบัตรเข้าชม

และบัตรผ่านประตูเพื่อเข้าสู่นิทรรศการ

เยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมในนิทรรศการ

คืนบัตรผ่านและรับของที่ระลึก

3.2.2.4. การศึกษาพฤติกรรมในส่วนห้องสมุด

ผู้เข้ารับบริการภายในส่วนห้องสมุด คือ

ผู้เข้ารับบริการในส่วนห้องสมุด

กิจกรรม : ผากของไว้ที่ locker บริเวณทางเข้า

อ่านหนังสือ นิตยสาร สิ่งพิมพ์

ใช้ ipad เพื่อเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

ใช้อินเทอร์เน็ตโดยเชื่อมต่อ wifi ด้วยอุปกรณ์ส่วนบุคคล

ใช้คอมพิวเตอร์ของห้องสมุดเพื่อฟังเทปการบรรยายธรรม

3.2.2.5. การศึกษาพฤติกรรมในส่วนบันได

ผู้เข้ารับบริการภายในส่วนห้องประชุมสัมมนา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแบบวันเดียว

กิจกรรม : ลงทะเบียน

ฟัง Brief ขั้นตอนการบันไดและการดูจิตระหว่างทำงาน

หยิบอุปกรณ์

ลงมือปั้น

นำไปอบ

ล้างและจัดเก็บอุปกรณ์

สุนทรียสนทนา

รับผลงานคืน

2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแบบค้างคืน จะเข้าร่วมได้ในช่วง 13.00 – 16.00 น.

กิจกรรม : ลงทะเบียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 91

ฟัง Brief ขั้นตอนการขึ้นดินและการดูจิตระหว่างทำงาน
หยิบอุปกรณ์
ลงมือปั้น
นำไปอบ
ล้างและจัดเก็บอุปกรณ์
ร่วมฟังสุนทรียสนทนา
รับผลงานคืน

3.2.2.6. การศึกษาพฤติกรรมในส่วนห้องเรียนจิตตปัญญา

ผู้เข้ารับบริการภายในส่วนห้องเรียนจิตตปัญญา แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. ผู้มาติดต่อ

กิจกรรม : ติดต่อประชาสัมพันธ์เพื่อขอรับรายละเอียดหลักสูตร
สมัครเรียนและชำระเงิน

2. นักเรียน

กิจกรรม : ลงทะเบียนเข้าเรียน
ทำสมาธิก่อนเริ่มเรียนหรือทำกิจกรรม
เข้าเรียนหรือทำกิจกรรม
พักครึ่ง ซื้ออาหารว่างและเครื่องดื่ม

3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ

กิจกรรม: ลงทะเบียน
ทำสมาธิก่อนเริ่มเรียนหรือทำกิจกรรม
เข้าเรียนหรือทำกิจกรรม
พักครึ่ง ซื้ออาหารว่างและเครื่องดื่ม

3.2.2.7. การศึกษาพฤติกรรมในส่วนปฏิบัติธรรม

ผู้เข้ารับบริการภายในส่วนปฏิบัติธรรม มีพฤติกรรมและกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม : ติดต่อเคาน์เตอร์ลงทะเบียน

พักคอย

ฝากของใน locker และเอากระเป๋าไปเก็บในห้องพัก

เข้าร่วมการอบรมปฏิบัติธรรม

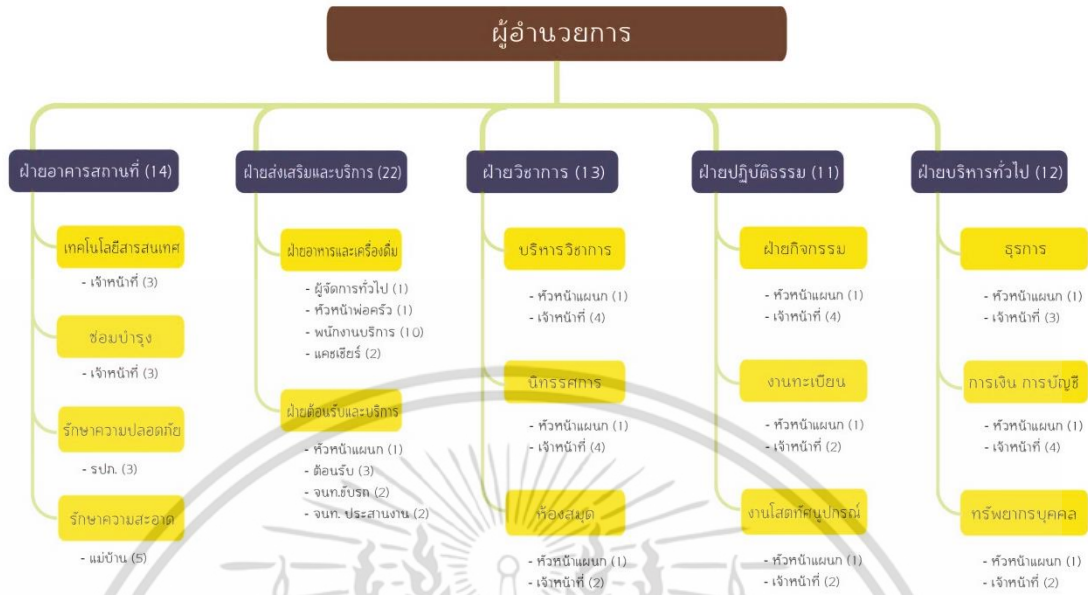
รับประทานอาหาร

นอน

เข้ารับบริการในส่วนอื่นต่อไป

เก็บของ นำของคืนจาก locker

3.3 สายบริหารและอัตรากำลัง



3.4 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

3.4.1. จำนวนผู้เข้าใช้โครงการ

3.4.1.1. ส่วนต้อนรับและประชาสัมพันธ์

ผู้ให้บริการ : เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ 2 คน

ผู้รับบริการ : รองรับสูงสุด 200 คน (คำนวณจากช่วงเวลาที่มีคนเข้าใช้มากที่สุด)

3.4.1.2. ส่วนร้านค้าและเครื่องดื่ม

ผู้ให้บริการ : พนักงานร้านค้า 1 คน และพนักงานร้านเครื่องดื่ม 2 คน

ผู้รับบริการ : รองรับสูงสุด 30 คน

3.4.1.3. ส่วนนิทรรศการ

ผู้ให้บริการ: เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ 2 คน

ผู้นำชมนิทรรศการ 4 คน

ผู้รับบริการ: รองรับสูงสุด 200 คน

3.4.1.4. ส่วนห้องสมุด

ผู้ให้บริการ : เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และส่วนยืมคืน 2 คน

บรรณารักษ์ 2 คน

ผู้รับบริการ : รองรับสูงสุดจำนวน 100 ที่นั่ง

3.4.1.5. ส่วนปั้นดิน

ผู้ให้บริการ : เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ 1 คน

เจ้าหน้าที่ดูแลระหว่างกิจกรรม 2 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 93

วิทยากร 1 คน

ผู้รับบริการ : รองรับสูงสุด 20 คน

3.4.1.6. ส่วนห้องเรียนจิตตปัญญาศึกษา

ผู้ให้บริการ : เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และรับลงทะเบียน 1 คน

เจ้าหน้าที่/วิทยากรพิเศษ 3 คน

ผู้รับบริการ : กิจกรรมพิเศษจำนวนสูงสุด 25 คน

เรียนแบบกลุ่มย่อย กลุ่มละ 8 คน 3 กลุ่ม รวม 24 คน

3.4.1.7. ส่วนปฏิบัติธรรม

ผู้ให้บริการ : เจ้าหน้าที่ลงทะเบียนและประชาสัมพันธ์ 3 คน

วิทยากร 10 คน

พี่เลี้ยง 20 คน

เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค 3 คน

แม่บ้าน 10 คน

ผู้รับบริการ : รองรับสูงสุด 200 คน

3.4.1.8 ส่วนทานอาหาร

ผู้ให้บริการ: แม่ครัว 5 คน

ผู้รับบริการ: ผู้เข้าอบรมจำนวนสูงสุด 200 คน

วิทยากร 10 คน

พี่เลี้ยง 20 คน

3.4.1.9 ส่วนที่พัก

ผู้ให้บริการ: แม่บ้าน 5 คน

ผู้รับบริการ: ผู้เข้าอบรมจำนวนสูงสุด 200 คน

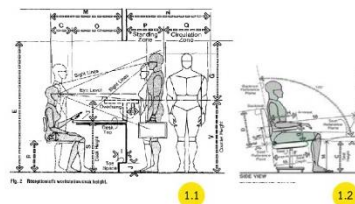
วิทยากร 10 คน

พี่เลี้ยง 20 คน

3.4.2. อุปกรณ์และการใช้พื้นที่ของโครงการ

3.4.2.1. ส่วนต้อนรับและประชาสัมพันธ์

1. โถงหลัก				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
1.1 ประชาสัมพันธ์	3.00	6	18.00	HD.
1.2 พื้นที่โถง	0.64	200	108.0	HD.
1.3 พื้นที่พักคอย	4.00	5	20.00	
พื้นที่รวม (Area)			112.8 sq.m.	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%)			150.00 sq.m.	

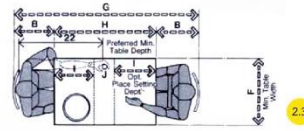


ภาพที่ 3.2 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนต้อนรับและประชาสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 94

3.4.2.2. ส่วนร้านค้าและเครื่องดื่ม

2. ร้านค้า				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
2.1 ร้านอาหาร	18.0	5	90.0	C10
2.2 พื้นที่ service	18.0	5	90.0	C10
2.3 ที่นั่ง: 2-4 ที่นั่ง	6.00	5	30.0	C10
พื้นที่รวม (Area)			210 sq.m	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%)			273.00 sq.m	

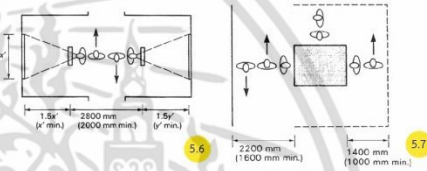
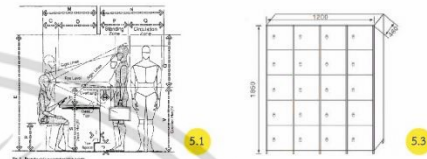


Reference
 HD, Human Dimension & Interior Space (Book)
 C10, มุขนิเวอานะริย์

ภาพที่ 3.3 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนร้านค้าและเครื่องดื่ม

3.4.2.3. ส่วนนิทรรศการ

5. นิทรรศการ 30% ของพื้นที่นิทรรศการ (600 ตร.ม.)				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
5.1 ลงทะเบียน	2.25	2	4.50	HD
5.2 พักคอย	0.64	60	38.40	C6
5.3 Lockers	0.64	3	1.92	C6
5.4 ส่วนห้องน้ำ	80	1	80.00	C4
5.5 ส่วนจัดแสดงถาวร	183.45	1	183.45	C7
5.6 ส่วนจัดแสดงชั่วคราว	90	1	90.00	C8
5.7 ร้านขายของที่ระลึก	25	1	25.00	C7
5.8 ส่วนสำนักงาน	225	5	211.25	C7
พื้นที่รวม (Area)			750.00 sq.m.	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%)			1,125.00 sq.m.	

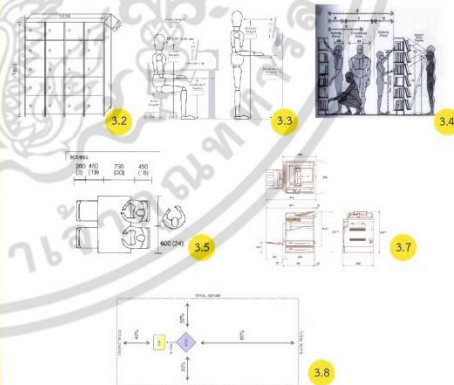


Reference
 HD, Human Dimension & Interior Space (Book)
 C4, TDCD
 C6, นิทรรศการนิเวศโลก
 C7, นิเวศนิเวศ
 C8, นิทรรศการ

ภาพที่ 3.4 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนนิทรรศการ

3.4.2.4. ส่วนห้องสมุด

3. ห้องสมุด (จำนวนผู้ใช้บริการ 300 คน)				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
3.1 โถง	0.64	30	19.20	C5
3.2 Lockers	0.70	1	0.70	C6
3.3 เคา์เตอร์ยืมคืน	3.00	1	3.00	C5
3.4 ชั้นหนังสือ	0.90	10	9.00	HD
3.5 ที่นั่ง: 2-4 คน	2.85	10	28.50	C6
3.6 บริการคอมพิวเตอร์	1.20	5	6.00	C5
3.7 บริการถ่ายเอกสาร	2.00	1	2.00	C5
3.8 อานหนังสือเสียง	1.2	2	24.00	C11
พื้นที่รวม (Area)			92.20 sq.m.	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%)			120.00 sq.m.	



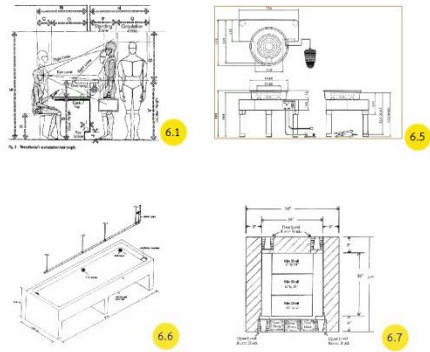
Reference
 HD, Human Dimension & Interior Space (Book)
 C5, TH Park Central world
 C6, นิทรรศการนิเวศโลก
 C11, Audiobook Creation Exchange

ภาพที่ 3.5 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 95

3.4.2.5. ส่วนบันได

6. บันได (เป็นส่วนเสริม 20 คน)				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
6.1 ลงทะเบียน	2.25	1	2.25	HD
6.2 พักคอย	0.64	10	6.40	HD
6.3 ห้องน้ำ	15	1	15.00	HD
6.4 ส่วนบันได	1.30	20	26.00	C9
6.5 เก้าอี้	0.72	5	3.60	C9
6.6 ส่วนมอบผลงาน	0.50	2	1.00	C9
พื้นที่รวม (Area)			54.00 sq.m.	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%)			70.00 sq.m.	



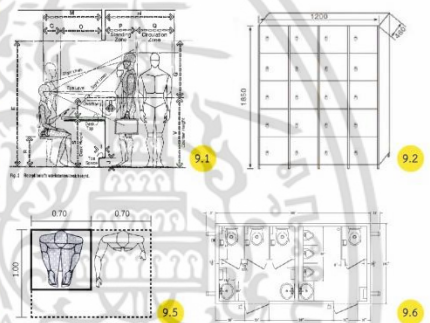
Storage (10% ของพื้นที่บันได)	
พื้นที่รวม (Area)	20.00 sq.m.

Reference
HD. Human Dimension & Interior Space (Book)
C9. ไรศรีธนบุรีจตุร

ภาพที่ 3.6 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนบันได

3.4.2.7. ส่วนปฏิบัติการ

9. ส่วนปฏิบัติการ (เป็นส่วนเสริม 50 คน)				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
9.1 ลงทะเบียน	2.25	3	6.75	HD
9.2 Lockers	0.64	3	1.92	C3
9.3 โถงพักคอย	0.64	50	32.00	C1
9.4 ส่วนพยาบาล	24.00	1	24.00	C1
9.5 ส่วนปฏิบัติการ	1.40	50	70.00	C1
9.6 ห้องน้ำ	1.50	15	25.00	C3
9.7 รั้วรองวิทยากร	15	2	30.00	C1
พื้นที่รวม (Area)			190.00 sq.m.	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%)			245.00 sq.m.	



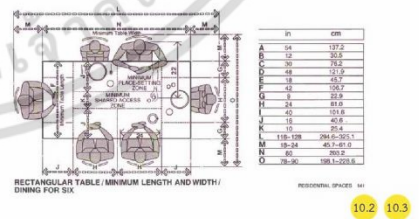
Service Area (30% ของพื้นที่ปฏิบัติการ)	
พื้นที่รวม (Area)	70.00 sq.m.

Reference
HD. Human Dimension & Interior Space (Book)
C1. สุวภาภิเษมาคุณไพโรจน์บรรจุกุญชร
C3. ศุภลักษณ์เกษมสุภรต

ภาพที่ 3.7 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนปฏิบัติการ

3.4.2.8 ส่วนทานอาหาร

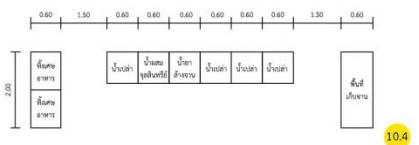
10. ส่วนทานอาหาร				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
10.1 โถง	0.64	50	32.00	HD
10.2 ที่นั่ง 4 คน	3.60	15	54.00	C1
10.3 ส่วนรับรองวิทยากร	3.60	4	14.40	C1
10.4 ส่วนเก็บล้าง	16.80	2	33.60	C2
พื้นที่รวม (Area)			125.00 sq.m	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%)			165.00 sq.m	



ภาพที่ 3.8 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนทานอาหาร

3.4.2.9 ส่วนครัว

11. ส่วนครัว (30% ของพื้นที่ทานอาหาร)	
พื้นที่รวม (Area)	50.00 sq.m.

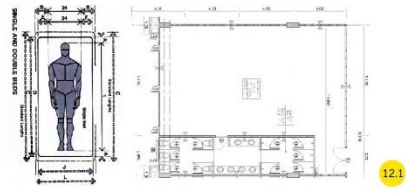


ภาพที่ 3.9 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 96

3.4.2.10 ส่วนที่พัก

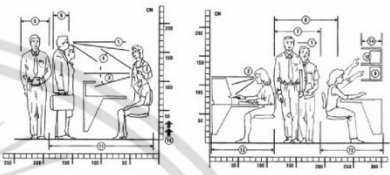
12. ส่วนที่พัก สำหรับผู้เรียน วิทยาลัยและพนักงานรวม 70 คน				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
12.1 ห้องพัก 14 คน (ห้องน้ำ 4 ห้อง ห้องอาบน้ำ 4 ห้อง)	112.00	6	672.00	CI
12.2 ห้องพักรักษา 2 คน (ห้องอาบน้ำในส้ว)	25.00	4	100.00	CI
พื้นที่รวม (Area)			772.00 sq.m.	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%)			1000.00 sq.m.	



ภาพที่ 3.10 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนที่พัก

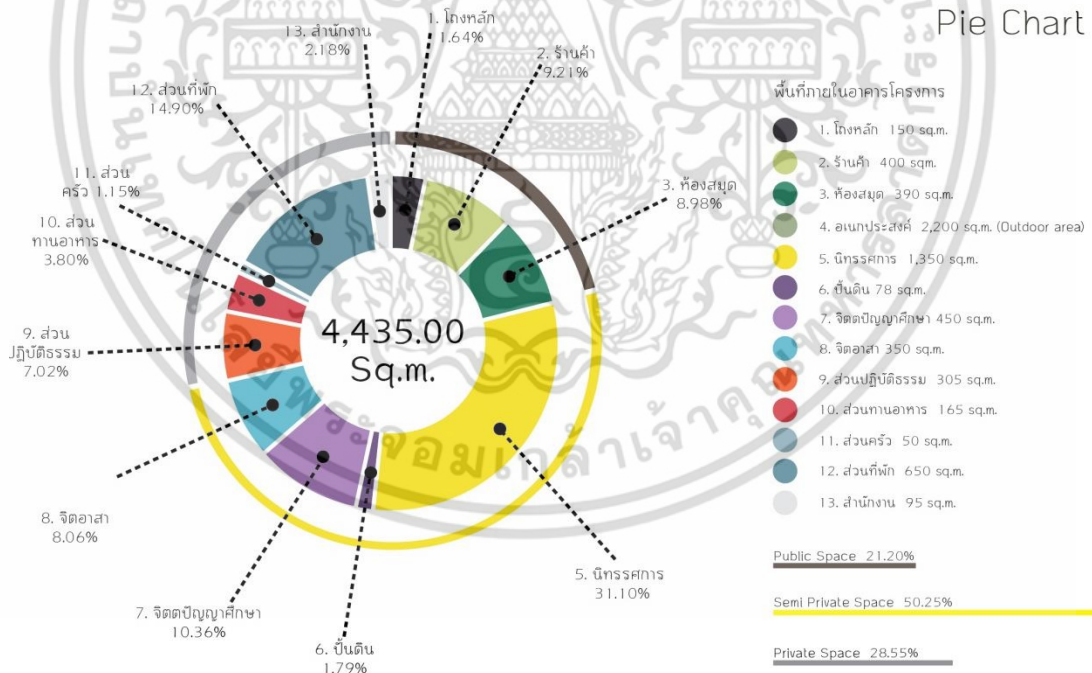
3.4.2.11 ส่วนทำงาน

13. ส่วนสำนักงานหลัก				
Area	Area Unit (Sq.m)	Unit (person)	Area (Sq.m)	Ref.
13.1 ฝ่ายวิชาการ	3.00	10	30.00	HD.
13.2 ฝ่ายปฏิบัติการ	3.00	11	33.00	HD.
13.3 ฝ่ายบริหารทั่วไป	3.00	12	36.00	HD.
13.4 พื้นที่ส่วนกลาง	40.00	3	120.00	HD.
พื้นที่รวม (Area)			219.00 sq.m	
พื้นที่รวมทั้งหมด (Area+30%+storage 30%)			370.00 sq.m	



ภาพที่ 3.10 แสดงพื้นที่การใช้งานส่วนที่พัก

สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ 4,435.00 ตารางเมตร



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 97

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบ

4.1 ระบบสภาพแวดล้อมภาพในและวัสดุ

4.1.1. ระบบแสงสว่าง

1. ส่วนต้อนรับและประชาสัมพันธ์

เป็นส่วนบริการที่ต้อนรับผู้เข้าใช้บริการ ทำหน้าที่เป็นโถงในการแจกจ่ายผู้รับบริการไปยังส่วนอื่นๆ นับเป็นพื้นที่สำคัญในการสร้างภาพลักษณ์และความประทับใจต่อผู้รับบริการ การใช้แสงไฟมีความสว่างพอสมควร โดยใช้แสงไฟสีขาวเพื่อให้ความสว่างโดยรวม และใช้แสงไฟสีส้มเพื่อเน้นในส่วนสำคัญ เช่น เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์

ลักษณะดวงโคมที่ใช้ประกอบด้วย ไฟดาวน์ไลท์แบบฝังฝ้าเพื่อให้ความสว่างโดยรวมบริเวณโถง ไฟฟลูออเรสเซนต์และไฟ LED ซ่อนในฝ้าสำหรับตกแต่ง ไฟรางสำหรับปรับทิศทางและส่องสว่างในจุดที่ต้องการเน้น อัฟไลท์เพื่อเน้นการตกแต่งบริเวณเสา เป็นต้น

2. ส่วนร้านค้าและเครื่องดื่ม

ส่วนร้านค้าเป็นส่วนที่ต้องคำนึงถึงการเลือกขมสินค้า จึงควรใช้แสงไฟที่สว่างเพียงพอ มีความเย็นของสีน้อยและ ใช้ไฟส่องเน้นในจุดโชว์สินค้า

ส่วนเครื่องดื่มเป็นพื้นที่ด้านหน้าโครงการ ต้อนรับทั้งผู้มาเยือนและผู้รับบริการ เป็นส่วนที่ต้องการความรู้สึกผ่อนคลาย สบายๆ ดังนั้นจึงมีการใช้แสงสว่างค่อนข้างน้อย เน้นแสงธรรมชาติ และมีการส่องเน้นโดยใช้ไฟสีส้มบริเวณโต๊ะ

3. ส่วนนิทรรศการ

เป็นพื้นที่ที่มีความซับซ้อนของระบบแสงสว่าง โดยการจัดแสงสว่างภายในส่วนนิทรรศการจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาการจัดแสดง อารมณ์และบรรยากาศของนิทรรศการในแต่ละส่วน โดยรวมเน้นการส่องสว่างเฉพาะจุด เพื่อค่อยๆ ดึงดูดความสนใจของผู้ชมจากส่วนหนึ่งไปยังอีกส่วนหนึ่ง

4. ส่วนห้องสมุด

เป็นส่วนที่ต้องคำนึงถึงระดับความสว่างที่เหมาะสมต่อการอ่านหนังสือ โดยจัดแสงให้มีความสว่างสม่ำเสมอในทุกบริเวณ และเพิ่มดวงโคมในบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือหรือทำงาน เลือกใช้แสงสีขาวซึ่งมีค่าความเย็นของสีต่อการมองเห็นน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังต้องระวังการติดตั้งดวงไฟในบริเวณที่มีการใช้งานคอมพิวเตอร์ ไม่ให้เกิดการสะท้อนหรือ Glare เข้าดวงตาของผู้ใช้งาน

5. ส่วนปั้นดิน

เนื่องจากเป็นส่วนที่มีการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการปั้น ดังนั้นต้องมีแสงสว่างที่เพียงพอต่อการทำงาน และไม่เกิดเงาซ้อนทับ ควรใช้ประโยชน์จากแสงธรรมชาติ และให้ความสว่างทั่วทั้งบริเวณ

6. จิตตปัญญาศึกษา

เนื่องจากเป็นส่วนของการเรียนการสอน จึงมักมีการใช้เครื่องฉายภาพ สลับกับการใช้แสงสว่างตามปกติ ดังนั้นระบบแสงสว่างภายในพื้นที่ส่วนนี้ควรออกแบบให้สามารถปรับระดับความสว่างได้โดยใช้ dimmer และสามารถควบคุมได้เป็นบริเวณ เช่น ส่วนที่นั่ง ส่วนเวทีหรือพื้นที่สำหรับผู้บรรยาย เป็นต้น

7. ส่วนปฏิบัติธรรม

ระหว่างการปฏิบัติอาจมีการใช้งานเครื่องฉายภาพเพื่อฟังธรรมบรรยายหรือสาธิตให้ผู้เข้ารับบริการชม ดังนั้นระบบแสงสว่างภายในพื้นที่ส่วนนี้ควรออกแบบให้สามารถปรับระดับความสว่างได้โดยใช้ dimmer และสามารถควบคุมได้เป็นบริเวณ เช่น ส่วนที่นั่ง ส่วนเวทีหรือพื้นที่สำหรับผู้บรรยาย เป็นต้น

4.1.2. ระบบปรับอากาศและควบคุมอุณหภูมิ

ระบบปรับอากาศของอาคารเป็นระบบปรับอากาศแบบรวมศูนย์ (Central Air Conditioning System) โดยเครื่องท่อน้ำเย็น (Chiller) เป็นแบบระบายความร้อนด้วยน้ำ โดยน้ำเย็นที่ได้จะถูกจ่ายไปตามท่อน้ำเย็น (Chiller Water Supply) ไปยังระบบส่งจ่ายความเย็น (Air Handling Unit: AHU)

ระบบน้ำทั้งหมด (ALL WATER SYSTEM)

เป็นระบบจ่ายความเย็นและระบายความร้อนโดยใช้น้ำ โดยมากเป็น เซ็นทรัล ยูนิต น้ำเย็นจะถูกส่งไปตามท่อซึ่งเดินเป็นวงผ่านห้องต่างๆ แต่ละห้องจะมีแฟนคอยล์ ยูนิต สำหรับพัฒนาความเย็นเข้าไปในห้อง ห้องใดที่ไม่ได้ใช้งานก็สามารถปิดแฟนคอยล์ได้เป็นส่วนๆ ทำให้สามารถควบคุมความเย็นได้เป็นชั้นๆ และแต่ละชั้นสามารถควบคุมความเย็นได้เป็นห้องๆ

4.1.3. ระบบเสียงและป้องกันเสียงรบกวน

การออกแบบเพื่อให้มีระบบเสียงที่ดีต้องคำนึงถึงการสะท้อนของเสียง การดูดกลืนเสียงและการกระจายของเสียงซึ่งเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้วัสดุ การออกแบบรูปร่างของห้อง การจัดเครื่องเรือน

วัสดุที่มีคุณสมบัติในการดูดกลืนเสียง (Sound Absorbing Material)

คุณสมบัติในการดูดกลืนเสียงขึ้นอยู่กับลักษณะของผิวและความหนาแน่นของวัสดุ วัสดุที่เก็บเสียงที่มีขายทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทแผ่นสำเร็จรูป แผ่นอะคูสติค เช่น เซฟวิงบอร์ด เป็นวัสดุที่ทำเป็นรูปทูนและมึววัสดุ

เก็บเสียงอยู่ด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 99

2. พวงฉาบหรือฟ่อน เป็นพลาสติกและมีวัสดุที่เป็นรูพรุน Fiber ต่างๆ ใช้ฉาบหรือฟ่อนบนผนัง และฝ้าเพดาน

3. ชนิดเป็นผืนยืดหยุ่นได้ เช่น วัสดุจากพวก ไม้, แผ่นอะคริลิก, แผ่นไฟเบอร์

การออกแบบรูปร่างของห้อง

สิ่งที่ควรคำนึงถึงเกี่ยวกับรูปร่างของห้องในเรื่องการป้องกันเสียงต่างๆ มีดังนี้

1. เสียงอูโฆซ เกิดขึ้นได้จากเสียงสะท้อน ถ้าเสียงที่มาตรงถึงหูผู้ฟังต่างกับเสียงสะท้อน ซึ่งเสียงสะท้อนจากกำแพงหรือฝ้าผนัง เป็นระยะทางมากกว่า 65 ฟุต คิดเป็นเวลาจะได้เวลาที่แตกต่างกัน 0.06 วินาที ผู้ฟังจะได้ยินเสียงเดินนั้นได้ 2 ครั้ง แต่ถ้าระยะทางระหว่างเสียงที่มาถึงผู้ฟังโดยตรงกับเสียงสะท้อนน้อยกว่า 65 ฟุต แต่มากกว่า 50 ฟุต ผลเสียงจะมีมากกว่า คือ เสียงสะท้อนจะมากจนเสียงที่มาโดยตรงทำให้ได้ยินไม่ถนัด

2. เสียงสะท้อนที่มารวมกัน เกิดจากพื้นเว้า เป็นเสียงที่ตั้งเกือบเท่าเสียงเดิม จุดที่มารวมกัน จะได้รับเสียงมากในเวลาเดียวกัน จุดอื่นที่อยู่รอบๆแทบจะไม่มีเสียง จึงเกิดเสียงดับขึ้นพร้อมกัน เมื่อคนหนึ่งที่นั่งอยู่ได้ยินเสียงดัง คนที่นั่งใกล้ๆ อาจไม่ได้ยินเสียง พื้นเว้าจึงเป็นพื้นที่ที่จะต้องระมัดระวังมากเป็นพิเศษ

3. เสียงดับ เป็นจากพวก Destructive Interference คือ เสียงที่มาพบกันนั้นเสียงหนึ่งเป็นเสียง Reification อีกเสียงหนึ่งเป็น Condensation ซึ่งแทรกสอดและหักกลับกันพอดี หากคลื่นของทั้ง 2 เสียงนั้นมีความถี่และแอมพลิจูดเท่ากัน

4. เสียงวิ่งไปวิ่งมาในห้อง (Room Flutter) มักเกิดจากห้องที่มีผนัง 2 ด้านขนานกัน ทำให้เกิดเป็นเสียงอูโฆซได้ วิธีแก้อาจทำให้กำแพงไม่ขนานกัน เจาะช่อง ประตูหน้าต่าง การใช้วัสดุที่ขรุขระ จะช่วยให้ Room Flutter หายไป

4.1.4. ระบบรักษาความปลอดภัยและป้องกันอัคคีภัย

ระบบป้องกันอัคคีภัยภายในอาคารประกอบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การป้องกันอัคคีภัยเชิงรับ (Passive Fire Safety) เป็นการเน้นการป้องกันในส่วนของการออกแบบโครงสร้างอาคารเพื่อจำกัดการลุกลามของไฟ

1.1. ควบคุมการเกิดควันไฟและการกระจายตัวของควันไฟ เพื่อระบายควันไฟออกนอกบริเวณขณะเกิดเพลิงไหม้อาคาร ลดหรือป้องกันการแพร่กระจายของควันด้วยการออกแบบการใช้งาน ติดตั้ง ทดสอบ และซ่อมบำรุงระบบรวมถึงการเพิ่มอุปกรณ์ให้แก่ระบบปรับอากาศและระบบหัวกระจายน้ำในระบบดับเพลิงให้ทำงานร่วมกับระบบควบคุมควันไฟได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2. การป้องกันการลามไฟเมื่ออพยพหนีไฟให้เป็นไปอย่างปลอดภัยโดยที่ผนังปิดล้อมพื้นที่ต้องมีอัตราทนไฟ 2 ชั่วโมง และมีระบบอัดอากาศเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเข้ามาในพื้นที่ปิดล้อมมีความดันขณะใช้งานไม่น้อยกว่า 38.6 ปาสคาล โดยมีการพิจารณาความเร็วอากาศที่ผ่านประตูหนีไฟ

เพื่อป้องกันควันย้อนกลับ โดยให้อาคารที่มีระบบหัวกระจายน้ำดับเพลิง มีความเร็วอากาศที่ผ่านประตูต่ำสุดที่ยอมได้คือ 0.30 เมตรต่อวินาที และอาคารที่ไม่มีระบบหัวกระจายน้ำดับเพลิง มีความเร็วอากาศที่ผ่านประตูต่ำสุดที่ยอมได้เท่ากับ 0.80 เมตรต่อวินาที ในขณะที่ความเร็วของอากาศที่จ่ายออกจากช่องท่ออัดอากาศจะต้องอยู่ในช่วง 2-3 เมตรต่อวินาที วัสดุที่ใช้ในงานท่อลมทั้งหมดจะต้องไม่ติดไฟ และวัสดุจะต้องมีค่าอุณหภูมิของการหลอมละลายไม่น้อยกว่า 1,000 องศาเซลเซียส

1.3. การใช้วัสดุประเภทไม่ลามไฟหรือสร้างความเสถียรภาพของโครงสร้างเป็นวัสดุประเภทป้องกันโครงสร้างของอาคารขณะเกิดเพลิงไหม้ ไม่ให้เกิดการแตกร้าว การทลายตัวเป็นการเลือกวัสดุของสร้างอาคารให้มีโครงสร้างทนไฟตั้งแต่เริ่มการออกแบบ

2. การป้องกันอัคคีภัยเชิงรุก (Active Fire Safety) เป็นการป้องกันอัคคีภัยเมื่อไฟได้เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งจะต้องมีการติดตั้งอุปกรณ์การเฝ้าระวัง อุปกรณ์การป้องกันการลุกลามของไฟ และอุปกรณ์สำหรับการควบคุมควันไฟ

2.1. ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้นั้นความสามารถของอุปกรณ์ตรวจจับเพลิงไหม้จะจำแนกตามระยะเวลาของการเกิดไฟเริ่มต้นตั้งแต่การเป็นสถานะของเชื้อเพลิงที่เป็นของแข็งกลายเป็นเชื้อเพลิงที่อยู่ในสถานะก๊าซ จากนั้นควันไฟจะก่อตัวขึ้นต่อมาจะเกิดเปลวไฟ และในที่สุดจะเกิดความร้อนจากเปลวไฟแพร่

2.2. ระบบดับเพลิงอัตโนมัติซึ่งเป็นระบบที่ใช้ระบบไฟเมื่อเกิดเพลิงไฟขึ้น โดยปกติอุปกรณ์ที่สำคัญในระบบนี้คือหัวกระจายน้ำดับเพลิง

2.3. ระบบควบคุมควัน เนื่องจากควันไฟเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เสียชีวิตขนาดเกิดเพลิงไฟ จึงต้องมีระบบควบคุมควันไฟ เพื่อระบายควันไฟไปยังพื้นที่ที่ไม่เป็นอันตรายต่อชีวิต

4.1.5. การใช้สีในการตกแต่ง

จิตวิทยาการใช้สี สัมพันธ์กับความรู้สึกของมนุษย์โดยตรง เช่น

- สีเทา ให้ความรู้สึกเคร่งขรึม สุขภาพ ผู้ดี เรียบร้อย เจียบสงัด
- สีดำ ให้ความรู้สึกลึกลับ มีด ทุกข์โศก น่ากลัว ให้ความแข็งแกร่ง มีพลัง
- สีขาว ให้ความรู้สึกสะอาด บริสุทธิ์ ปราศจากมลทิน เปิดเผย
- สีแสด ให้ความรู้สึกตื่นเต้น ร่าเริง สนุก อันตราย เบิกบาน ต้อนรับ รบรวน
- สีเหลือง ให้ความรู้สึกเปรี้ยว ร่าเริง ดีใจ มีอำนาจ ชักจูง ความมั่งคั่ง
- สีแดง ให้ความรู้สึกมั่งคั่ง สมบูรณ์ ความสวย ความสุข ต้อร้อน ทำทนาย
- สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสุขภาพ ถ่อมตน หนักแน่น เยือกเย็น สุขุม คงสภาพ
- สีเขียว ให้ความรู้สึกร่าเริง สดชื่น กระชุ่มกระชวย สุขุม เยือกเย็น สันติ

สำหรับโครงการบัณฑิตสถานมีการเลือกใช้สีเหลืองและขาว โดยเหลืองซึ่งเป็นสีสัญลักษณ์ของ

ศาสนาพุทธนั้นแสดงถึงปัญญาและความสดใส ส่วนสีขาวจะทำให้เกิดความรู้สึกสงบนิ่ง เป็นความเอกลีลาเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูาตรให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

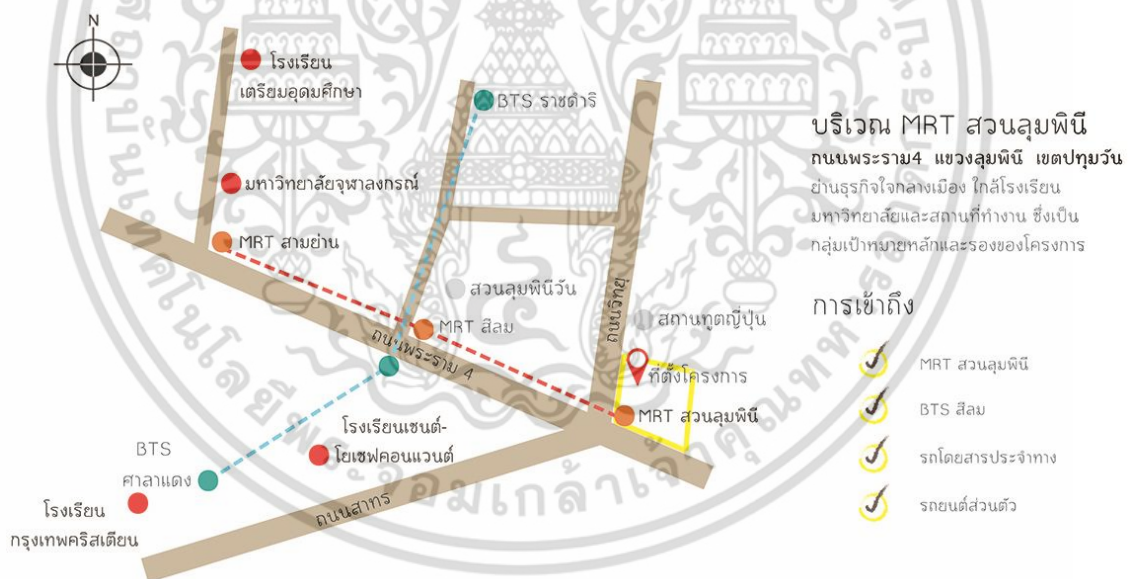
บริษัท แต่หากใช้สีขามากเกินไปอาจทำให้เกิดความรู้สึกสงบนิ่งแบบซึมท้อได้ เมื่อใช้ร่วมกันสีเหลือง จึงทำให้เกิดความรู้สึกสงบและเบิกบาน

4.2 วิเคราะห์ที่ตั้งโครงการและสภาพแวดล้อมโครงการ

4.2.1. เกณฑ์การเลือกที่ตั้งโครงการ

- 1) เป็นสถานที่ใกล้โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีนักเรียน นักศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ (ช่วงอายุ 15-25 ปี)
- 2) การเข้าถึงโครงการ เนื่องจากโครงการนี้จะให้ความสำคัญกับกลุ่มคนรุ่นใหม่เป็นหลัก การเข้าถึงจึงต้องมีความสะดวก สามารถเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะได้ เช่น รถเมล์ รถไฟฟ้าบีทีเอส รถไฟใต้ดิน เป็นต้น
- 3) มีขนาดที่เหมาะสม สามารถเพิ่มเติมพื้นที่ธรรมชาติได้มากพอจะเกิดความรู้สึกสงบ ร่มรื่นภายในโครงการ

4.2.2. ที่ตั้งของโครงการ



ภาพที่ 4.1 แสดงที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 102

4.2.3 สภาพแวดล้อมโครงการ



บริเวณสวนลุมไนท์บาซาร์เก่า

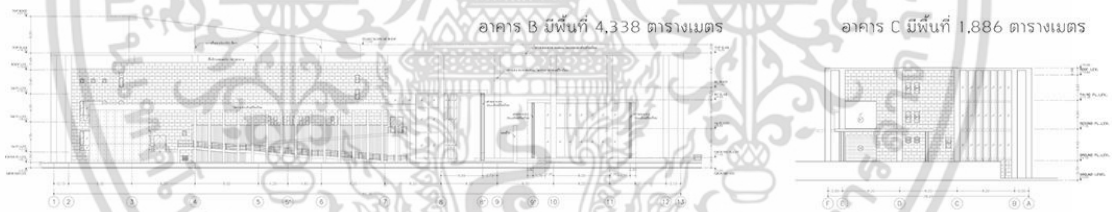
ถนน พระรามที่ 4 แขวง ลุมพินี เขต ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330



ภาพที่ 4.2 แสดงสภาพแวดล้อมของโครงการ

4.2.4 อาคารของโครงการ

ภูมิพลสังคีต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จ.นครปฐม



ลักษณะของ Space
ที่ให้ความรู้สึกสงบ



มีช่องเสาทักข้างเพียงพอ
มีความสูงที่เหมาะสม



มี Collective Space
สำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน



ตัวสถาปัตยกรรม
มีความร่วมสมัย



ภาพที่ 4.3 แสดงลักษณะอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 103

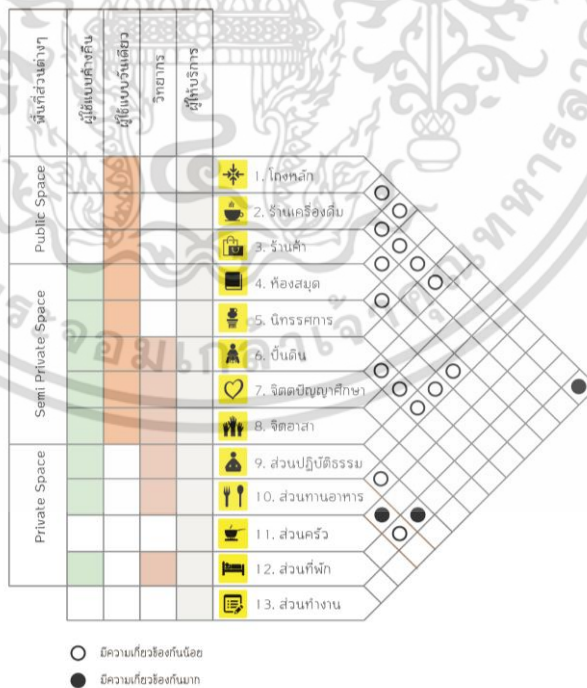
4.2.5 การวิเคราะห์ที่ตั้ง



ภาพที่ 4.4 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้ง

4.4 การวิเคราะห์เพื่อการออกแบบ

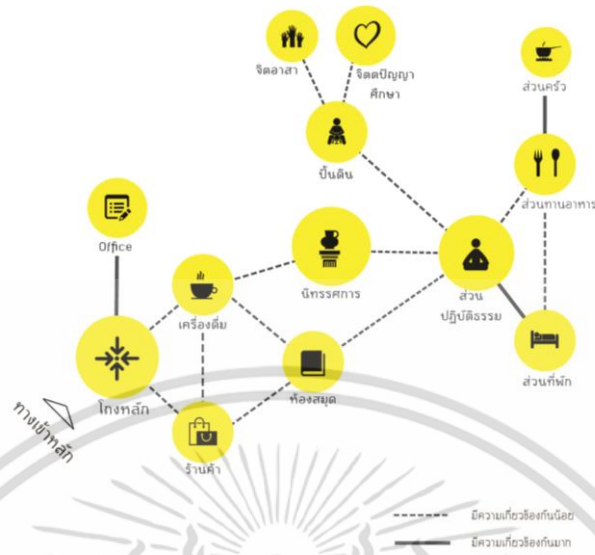
4.4.1 Interactive Matrix



ภาพที่ 4.5 แสดงตาราง Interactive Matrix ของทั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 104

4.4.2 Bubble Diagram

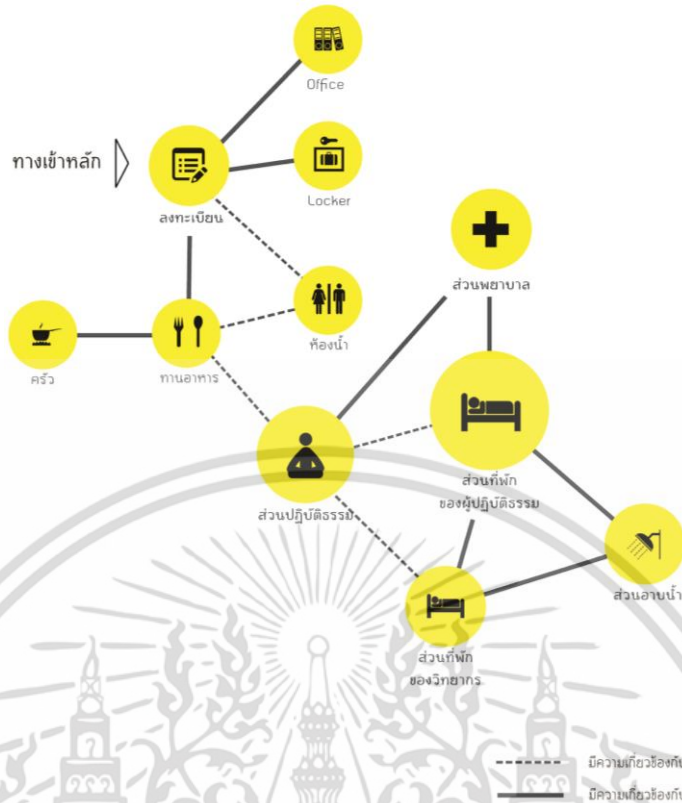


ภาพที่ 4.8 แสดง Bubble Diagram ของทั้งโครงการ



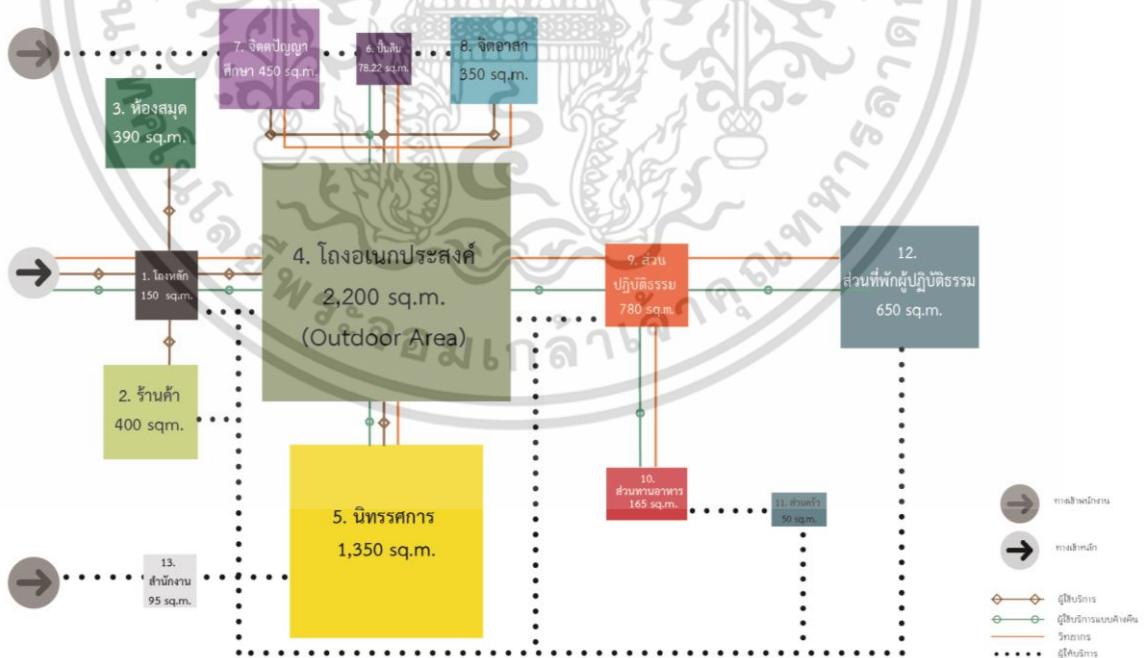
ภาพที่ 4.9 แสดง Bubble Diagram ของทั้งพื้นที่นิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 106



ภาพที่ 4.10 แสดง Bubble Diagram ของทั้งพื้นที่ปฏิบัติธรรม

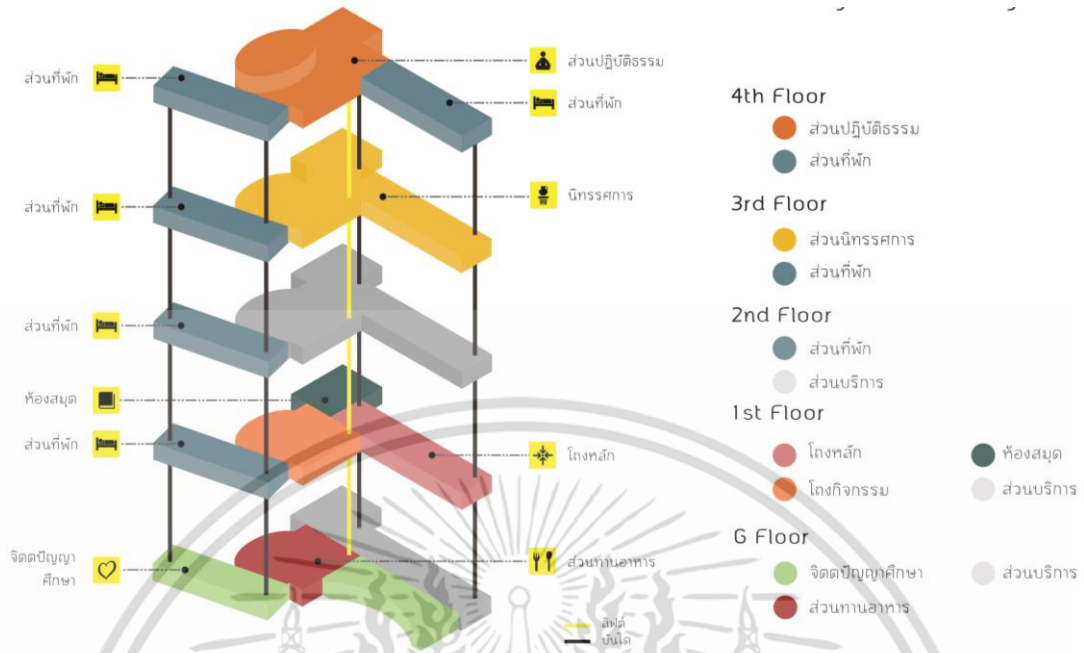
4.4.3 Functional Diagram



ภาพที่ 4.11 แสดง Functional Diagram

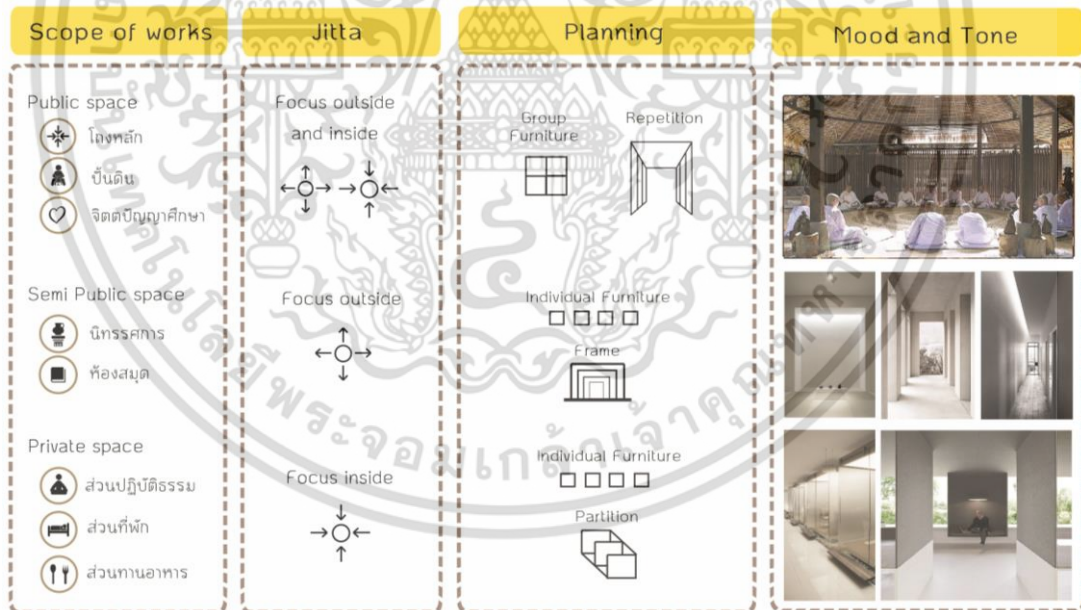
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 107

4.4.3 Zoning



ภาพที่ 4.12 แสดง Zoning

4.4.3 Concept



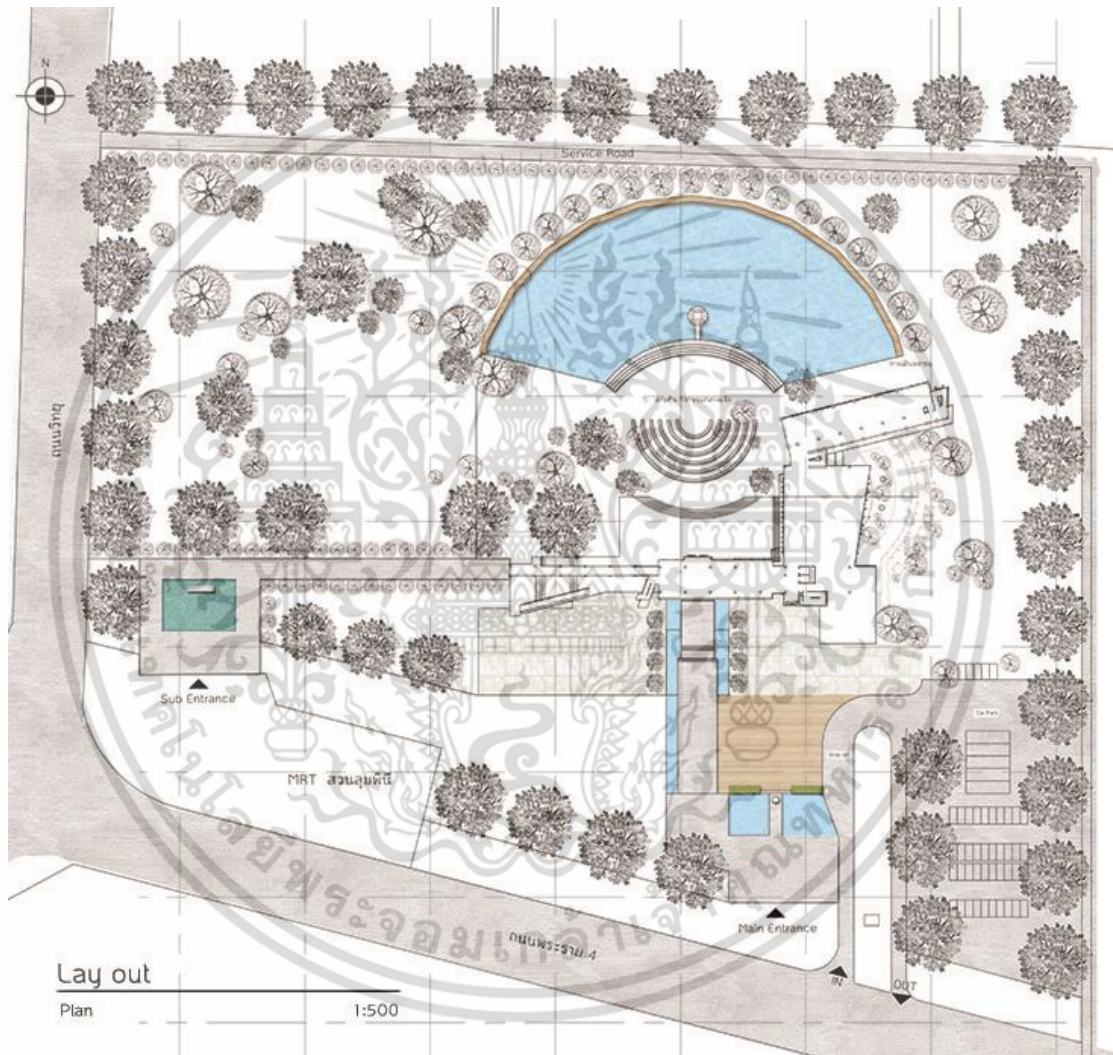
ภาพที่ 4.13 แสดง Concept ของการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 108

บทที่ 5

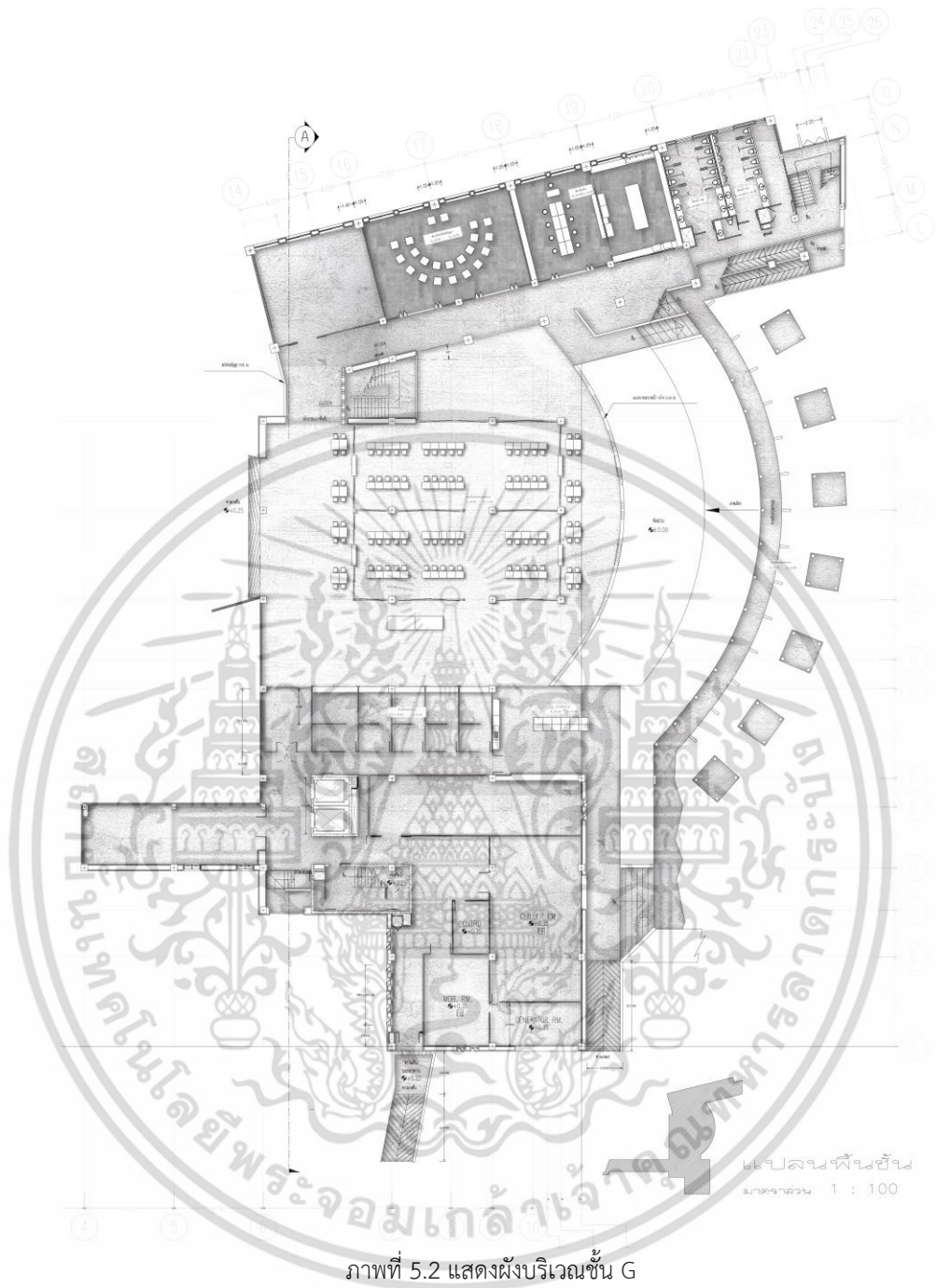
รายละเอียดผลงานออกแบบ

5.1 แผนผังแสดงบริเวณ

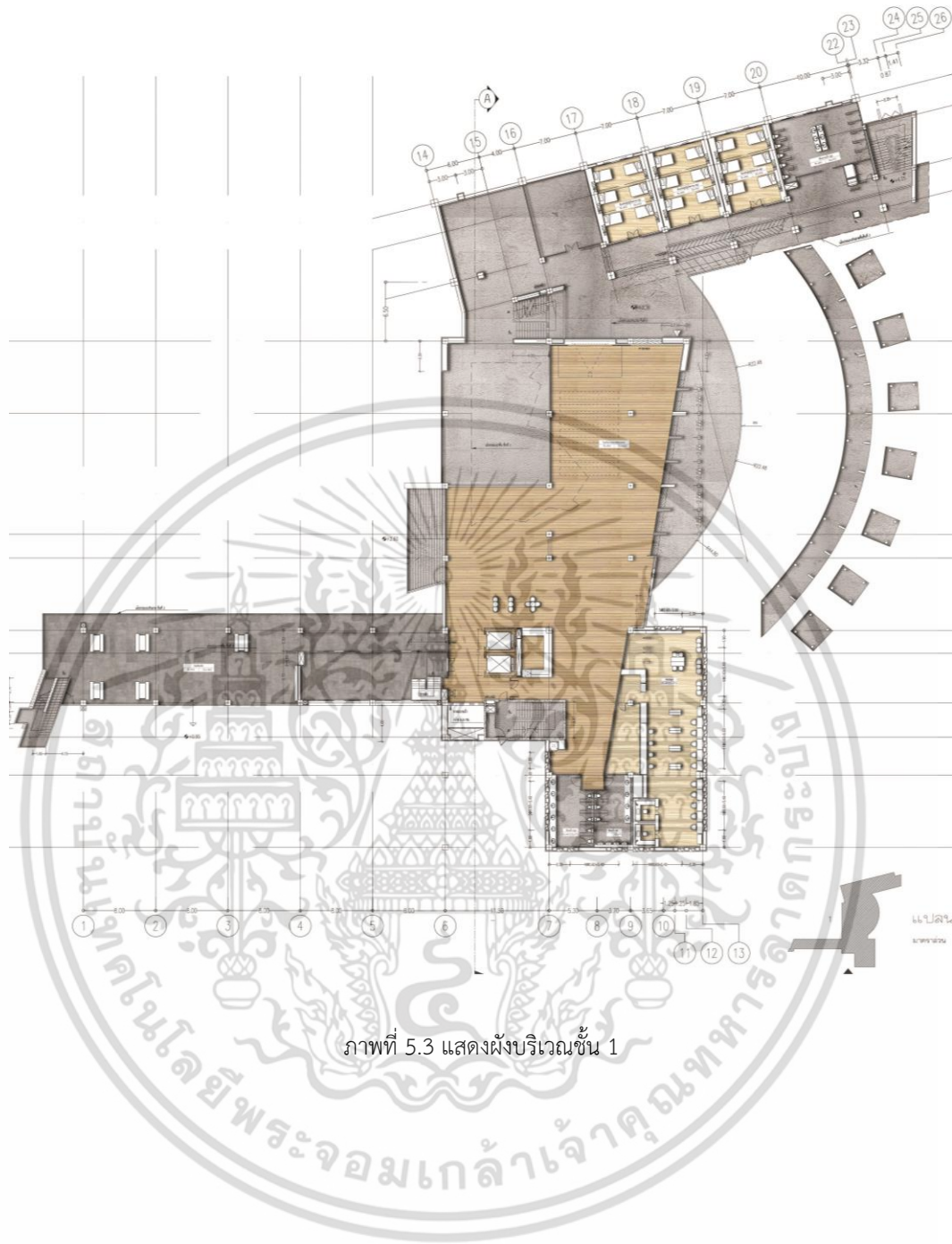


ภาพที่ 5.1 แสดงผังบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 109

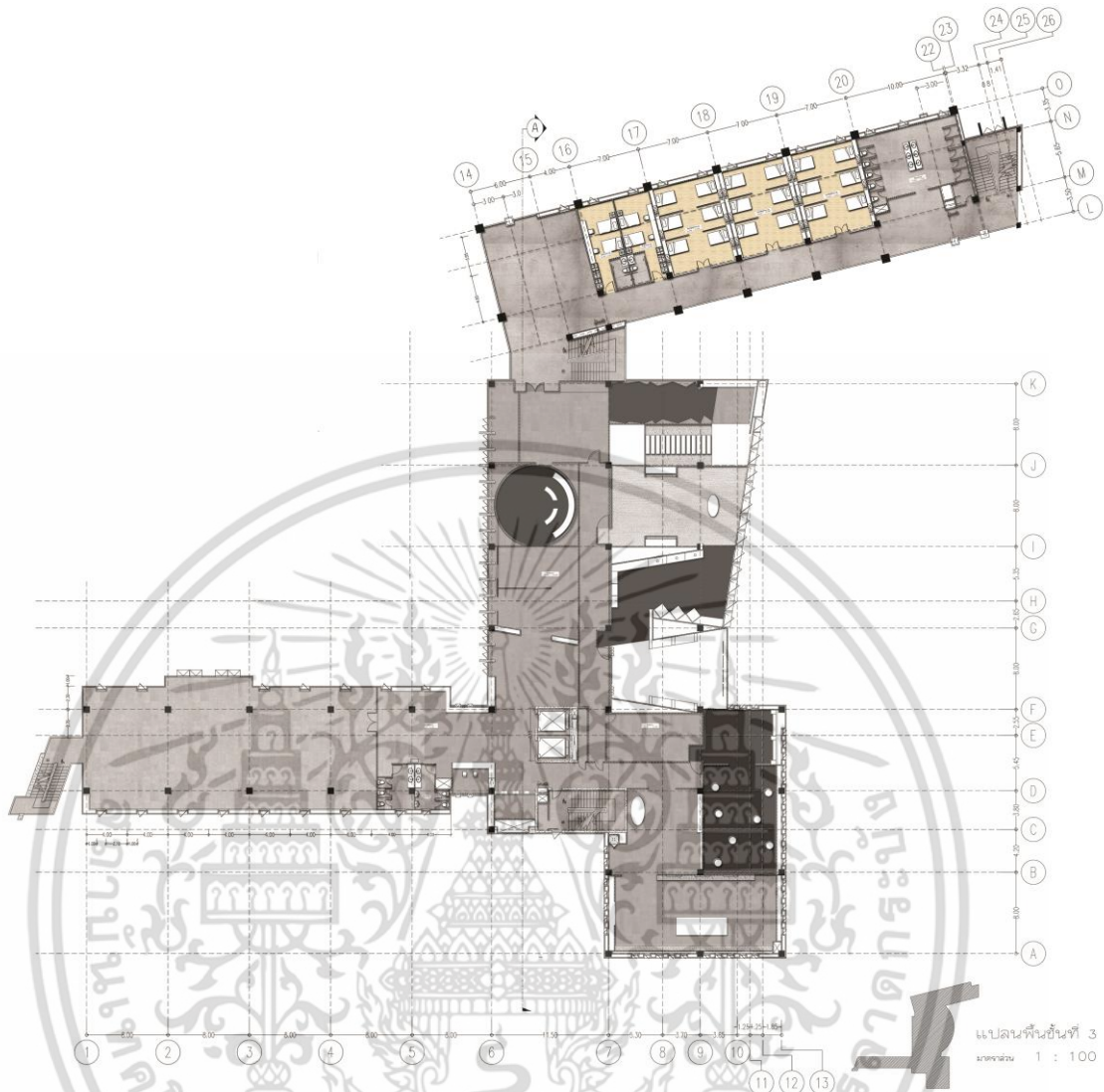


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 110



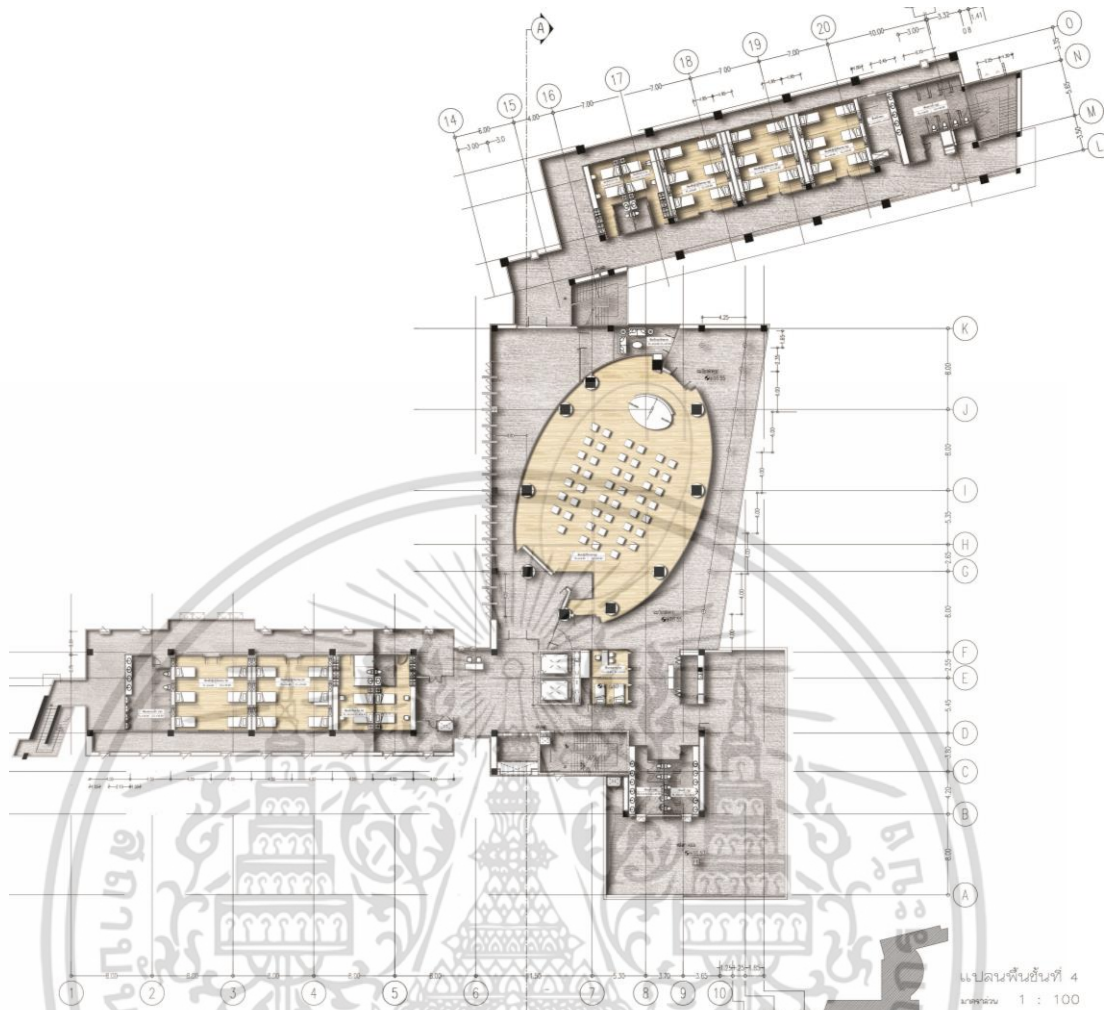
ภาพที่ 5.3 แสดงผังบริเวณชั้น 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 111



ภาพที่ 5.4 แสดงผังบริเวณชั้น 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 112



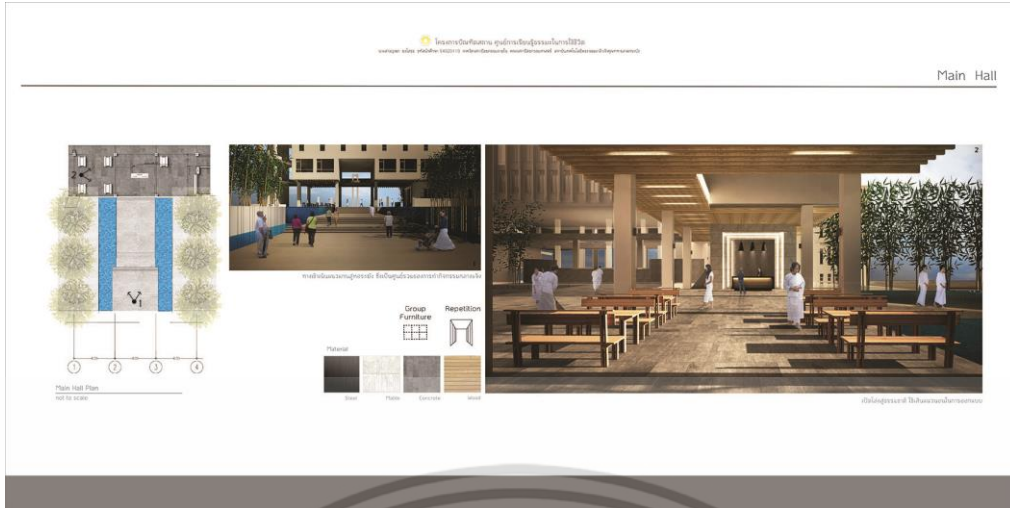
ภาพที่ 5.5 แสดงผังบริเวณชั้น 4

5.2 รูปตัดและทัศนียภาพ



ภาพที่ 5.6 แสดงรูปตัดของอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 113



ภาพที่ 5.7 แสดงทัศนียภาพส่วนโถงต้อนรับ



ภาพที่ 5.8 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องสมุด



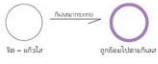
ภาพที่ 5.9 แสดงภาพไอโซเมตริกส่วนนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 114

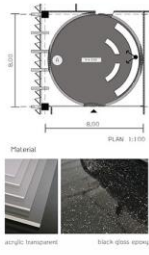
1. โยงภาพและจัด

Exhibition

Concept



Exhibition Technique

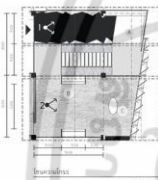


ใช้เทคนิคการฉายแบบ โยงภาพและจัดจอ 3 ส่วน คือฝั่งซ้าย, ปลายทาง และกลางจอ

ภาพที่ 5.10 แสดงทัศนียภาพส่วนนิทรรศการ

2. โยงวางโครง

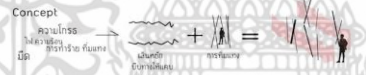
Exhibition



- 2.1 ห้องฉายโครง
- 2.2 ห้องฉาย
- 2.3 ห้องฉาย



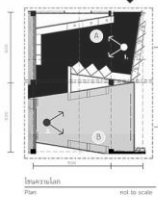
Exhibition Technique



ภาพที่ 5.11 แสดงทัศนียภาพส่วนนิทรรศการ

3. โยงวางฉาก

Exhibition



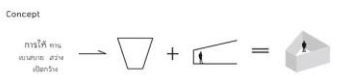
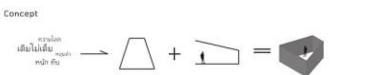
3.1 ห้องวางฉาก



3.2 ห้องวาง

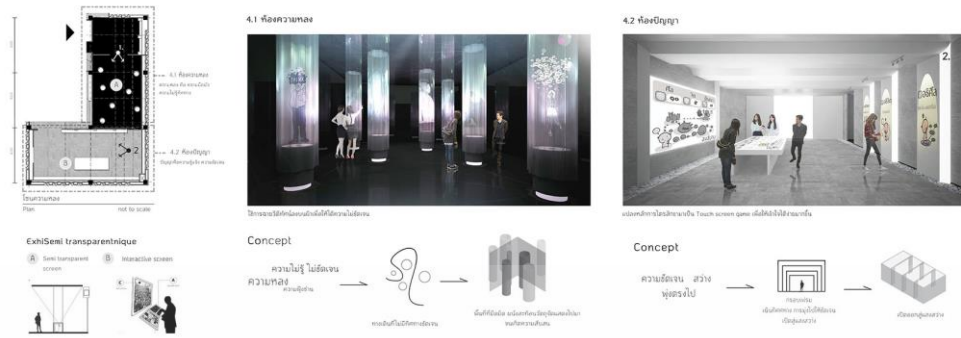


Exhibition Technique



ภาพที่ 5.12 แสดงทัศนียภาพส่วนนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 115



ภาพที่ 5.13 แสดงทัศนียภาพส่วนนิทรรศการ

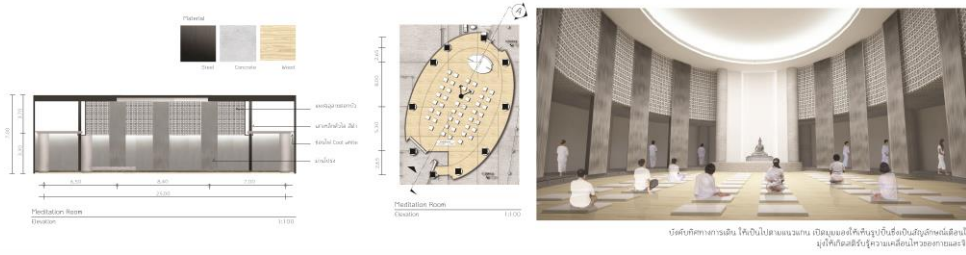


ภาพที่ 5.14 แสดงทัศนียภาพส่วนโถงกิจกรรม



ภาพที่ 5.15 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องเรียนปั้นดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 116



พื้นที่กิจกรรมนั่ง โยคะ โยคะและสมาธิ เป็นของสภากาชาดไทยซึ่งมีมูลนิธิจิตตปัญญาศึกษา
ผู้ให้เกียรติใช้สวามิภักดิ์ในโครงการนี้

ภาพที่ 5.15 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องปฏิบัติธรรม



ภาพที่ 5.15 แสดงทัศนียภาพส่วนรับประทานอาหาร



ส่วนวางเตียงนอนไว้กลางห้องและโต๊ะทำงานไว้ข้างเตียง

ภาพที่ 5.16 แสดงทัศนียภาพส่วนที่พัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 117

บรรณานุกรม

ธิป ศรีสกุลไชยรักษ์. (2552). งานวิจัยรูปแบบพื้นที่ใช้สอยที่มีผลต่อการพัฒนาจิตตปัญญา.
กรุงเทพฯ : ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดลและสถาบันอาศรมศิลป์

ว.วชิรเมธี. (2553). กิเลส management. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปรมาณู

พระพรหมญาณคุณากรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2535). ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.

ศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลล์ สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2557). ปัญหาความทุกข์และ
ทางออกของวัยรุ่นไทย. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2558, จาก
<http://research.bu.ac.th/extra/article018.html>

ความหมายของศูนย์การเรียนรู้. (2554). สืบค้นเมื่อ สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2558, จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/197420>